

VKP(b):n VIII EDUSTAJAKOKOUS²³**MAALISKUUN 18—23 p:nä 1919**

*Julkaistu maalis-—huhtikuussa 1919
„Pravda” lehdessä*

*Julkaistaan kirjasta
„Venäjän kommunistisen puolueen
(bolševikkien) VIII edustajakokous.
Pikakirjoituspöytäkirja”. Kustantamo
„Kommunist”, Moskova, 1919.
Teksti on tarkastettu
pikakirjoitteen ja „Pravda” lehden
tekstin mukaan*

I

AVAJAISPUHE
MAALISKUUN 18 pnä

Toverit, ensimmäiset sanat edustajakokouksessamme on omistettava тов. Jakov Mihailovitsh Sverdloville. Toverit, kun Jakov Mihailovitsh Sverdlov oli koko puolueellemme ja koko Neuvostotasavallalle keskeisin organisaattorihahmo, mistä monet toverit puhuivat tänään hautajaisissa, niin puolueen edustajakokoukselle hän oli vieläkin arvokkaampi ja läheisempi. Hänessä menetimme toverin, joka oli omistanut viimeiset elinpäivänsä kokonaan edustajakokoukselle. Tässä mielessä hänen poissaolonsa tulee vaikuttamaan koko työmme kulkuun, ja edustajakokous tulee tuntemaan hänen poissaolonsa erittäin kipeästi. Toverit, kehotan kunnioittamaan hänen muistoaan hetken hiljaisuudella. (Kaikki nousevat.)

Toverit, me joudumme aloittamaan puolueemme edustajakokouksen Venäjän ja koko maailman proletaarisen vallankumouksen erittäin vaikeana, pulmallisena ja omalaatuisena ajankohtana. Kun alkuaikoina Lokakuun jälkeen puolueen voimat ja Neuvostovallan voimat olivat melkein kokonaan suunnatut välittömään puolustukseen, torjumaan välittömästi vihollisia, ulkoista ja sisäistä porvaristoa, joka piti mahdollisena ajatustakin, että sosialistisen tasavallan olemassaolo voisi jatkua pitkälti, niin nyt olemme vähitellen kuitenkin alkaneet lujittua ja etualalle nousevat rakennustyön tehtävät, organisatoriset tehtävät. Nähdäkseni edustajakokouksemme tulee työskennellä täydellisesti näissä rakennustyön ja organisaatiotyön merkeissä. Sekä teoreettisessa suhteessa erittäin vaikeat ohjelmakysymykset, jotka ovat suurimmalta osaltaan rakennustyön kysymyksiä, että myös erikseen edustajakokouksen päiväjärjestykseen otetut asiat, organisaatiokysymys, kysymys Punaisesta Armeijasta ja varsinkin kysymys maaseututyöstä — kaikki tämä vaatii meitä jännittämään voimat ja keskittämään huomion

pääkysymykseen, joka on vaikein, mutta myös kiitollisin sosialistien tehtävä, nimittäin organisaatiokysymykseen. Tässä on tähdennettävä erikoisesti, että juuri nyt nousee ratkaistavaksemme eräs vaikeimpia kommunistisen rakennustyön tehtäviä pientalonpoikaismaassa, nimittäin kysymys *suhtautumisesta keskivarakkaaseen talonpoikaistoon*.

Toverit, on luonnollista, että alkuaikoina, jolloin meidän oli puolustettava Neuvostotasavallan olemassaolo-oikeutta, että silloin tätä kysymystä ei luonnollisestikaan voitu asettaa laajassa mitassa etualalle. Armoton taistelu maalaisporvaristoa ja kulakkeja vastaan asetti etusijalle maaseudun proletariaatin ja puoliproletariaatin järjestämistehtävät. Mutta jos puolue tahtoo luoda vankan perustan kommunistiselle yhteiskunnalle, sen seuraavana tehtävänä on ratkaista oikein kysymys, miten meidän on suhtauduttava keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Se on korkeamman asteen tehtävä. Me emme voineet asettaa sitä kaikessa laajuudessaan ennen kuin olimme turvanneet perustan Neuvostotasavallan olemassaololle. Se on mutkallisempi tehtävä. Se vaatii, että meidän on määriteltävä suhteemme monilukuisen ja voimakkaaseen väestökerrokseen. Tämä suhde ei ole määriteltävissä pelkällä vastauksella kysymykseen: taistelu vaiko tukeminen. Kun tehtävämme porvariston suhteen voidaan määritellä sanoilla „taistelu”, „lannistaminen”, kun tämä tehtävä maaseudun proletaarien ja puoliproletaarien suhteen on määriteltävissä sanoilla „meidän tukemme”, niin tässä kohdin tehtävä on epäilemättä monimutkaisempi. Tässä kohdin sosialistit, entisen ajan sosialismin parhaimmat edustajat — silloin kun he vielä uskoivat vallankumoukseen ja palvelivat sitä teoreettisesti ja aatteellisesti — puhuivat *talonpoikaiston neutralisoinnista*, t.s. siitä, että keskivarakkaasta talonpoikaistosta tehdään, ellei aktiivisesti proletariaatin vallankumousta auttava, niin ainakin neutraali yhteiskuntakerros, joka ei häiritse proletariaattia eikä asetu vihollistemme puolelle. Tämä abstraktinen, teoreettinen tehtävän asettelu on meille täysin selvä. Mutta se ei riitä. Me olemme siirtyneet sosialistisessa rakennustyössä vaiheeseen, jolloin on laadittava konkreettiset, seikkaperäiset ja maaseudulla saatujen työkokemusten oikeaksi osoittamat perussäännöt ja -ohjeet, joita meidän pitää noudattaa *siirtyäksemme* keskivarakkaaseen talonpoikaan nähden *kestävän liiton pohjalle*, tehdäk-

semme mahdottomiksi sellaiset monesti sattuneet poikkeamiset ja virheellisyydet, jotka ovat vierottaneet keskivarakasta talonpoikaa meistä, vaikka tosiasiaissa meillä — johtavana kommunistisena puolueena, joka auttoi Venäjän talonpoikaa karistamaan ensi kerran harteiltaan tilanherrojen ikeen ja perustamaan häntä varten todellisen demokration — olisi täysi syy odottaa häneltä täydellistä luottamusta. Tämä tehtävä ei ole sen tyyppinen, että se vaatisi säälimätöntä, ripeää lannistamista ja hyökkäystä. Se on epäilemättä mutkallisempi. Rohkenen kuitenkin ilmaista varmuuteni siitä, että vuoden jatkuneen valmistelutyön tuloksena me selviydymme tästä tehtävästä.

Vielä muutama sana kansainvälisestä asemastamme. Toverit, te kaikki luonnollisesti tiedätte, että III:n, Kommunistisen Internationalen perustaminen Moskovassa on kansainvälisen asemamme määrittelyn kannalta mitä merkittävin tapahtuma. Vastassamme on yhä vielä täysissä aseissa valtavan suuri reaalinen sotilaallinen voima — kaikki maailman voimakkaimmat valtiot. Ja siitä huolimatta voimme sanoa varmuudella, että tuo ulkonaisesti jättimäinen ja fyysillisesti meitä verrattomasti mahtavampi voima on järkkynyt. Se ei ole enää voima. Siinä ei ole enää entistä lujuufta. Siksi tehtävämme ja päämäärämme — selviytyä voittajana taistelusta tuota jättiläistä vastaan — ei ole utooppinen. Päinvastoin, huolimatta siitä, että meidät on nyt eristetty keinotekoisesti muusta maailmasta, ei kulu päivääkään, etteivät lehdet toisi tietoja vallankumousliikkeen kasvusta kaikissa maissa. Eikä siinä kaikki, me tiedämme ja näemme, että tuo kasvu saa neuvostolaisen muodon. Ja se on takeena siitä, että toteuttaessamme Neuvostovallan olemme löytäneet *proletariaatin diktatuurin kansainvälisen, yleismaailmallisen muodon*. Ja olemme vuorenvarmoja siitä, että koko maailman proletariaatti on lähtenyt sellaisen taistelun tielle, proletaarisen vallan — työläisten ja työtätekevien vallan — sellaisten muotojen perustamisen tielle ja että mikään mahti maailmassa ei voi estää kommunistisen maailmanvallankumouksen kulkua yleismaailmalliseen Neuvostotasavaltaan. (Jatkuvia suosionosoituksia.)

Toverit, sallikaa minun nyt Venäjän kommunistisen puolueen Keskuskomitean nimissä julistaa VIII edustajakokous avatuksi ja ryhtyä puhemiehistön vaaliin.

2

KESKUSKOMITEAN TOIMINTAKERTOMUS
MAALISKUUN 18 pnä

(Myrskyisiä, jatkuvia suosionosoituksia; huutoja: „Eläköön Iljitsh!”, „Eläköön toveri Lenin!”) Toverit, sallikaa minun alkaa Keskuskomitean poliittisesta toimintaselostuksesta. Selostuksen tekeminen Keskuskomitean poliittisesta toiminnasta viime edustajakokouksen jälkeiseltä ajalta on oikeastaan selostuksen tekemistä koko vallankumouksestamme. Ja luullakseni kaikki ovat samaa mieltä kanssani, että sellaisen tehtävän täyttäminen ei vain ole ylivoimaista yhdelle henkilölle näin lyhyen ajan sisällä, vaan että yksi henkilö ei pysty yleensäkään suoriutumaan sellaisesta tehtävästä. Sen vuoksi päätin rajoittaa vain niihin kohtiin, joilla on mielestäni erittäin tärkeä merkitys, ei pelkästään sen työn historiassa, jota puolueemme on joutunut suorittamaan kyseessä olevalla kaudella, vaan myös nykyisten tehtävien kannalta. Tunnustan, että omistautuminen yksinomaan historian tarkastelulle tällaisena aikana, jota nyt elämme, menneisyyden muistelemisen ajattelematta nykyisyyttä ja tulevaisuutta, olisi minulle ylivoimainen tehtävä.

Jos aletaan ulkopoliitiikasta, niin on itsestään selvää, että etualalla ovat suhteemme saksalaiseen imperialismiin ja Brestin rauha. Ja nähdäkseni tästä kysymyksestä kannattaa puhua, koska sen merkitys ei ole vain historiallinen. Nähdäkseni se ehdotus, jonka Neuvostovalta teki liittolaisvalloille, eli oikeammin sanoen se suostumus, jonka hallituksemme antoi kaikkien tiedossa olevaan ehdotukseen konferenssin pitämisestä Prinssisaarilla²⁴ — nähdäkseni tämä ehdotus ja meidän vastauksemme ilmentävät eräässä, jopa varsin olennaisessa mielessä Brestin rauhanteon aikana

omaksuamme suhdetta imperialismiin. Juuri sen vuoksi pidänkin tarpeellisena kajota tähän asiaan nyt, kun tapahtumat kehittyvät nopeassa tempossa.

Silloin kun ratkaistiin kysymystä Brestin rauhasta, neuvostorakennustyö oli vasta alkuasteellaan, puoluerakennustyöstä puhumattakaan. Te tiedätte, että puolueella kokonaisuudessaan oli silloin vielä kovin vähän kokemusta, jotta olisi voitu määritellä edes likipitäen eteenpäinmenomme vauhti sillä tiellä, jolle olimme lähteneet. Menneisyyden peruina pakostakin saatu tietty kaotisuus vaikeutti silloin vielä tavattomasti tapahtumain tarkastelua, tarkkaa perehtymistä siihen, mitä tapahtui. Ja äärimmäinen eristyisyys Länsi-Euroopasta ja kaikista muista maista riisti meiltä mahdollisuudet saada mitään objektiivista aineistoa päätelmien tekemiseen proletarisen vallankumouksen mahdollisesta edistymisvauhdista ja kasvun muodoista Lännessä. Tästä mutkallisesta tilanteesta johtuikin, että kysymys Brestin rauhasta herätti runsaasti erimielisyyksiä puolueessamme.

Tapahtumat ovat kuitenkin osoittaneet, että tämä pakollinen perääntyminen tavattoman väkivaltaisen, huutavan rosvomaisen rauhansopimuksen takana olleen saksalaisen imperialismin edessä, että tämä perääntyminen oli nuoren sosialistisen tasavallan ja maailmanimperialismin (toisen puolen koko maailman imperialismista) voimasuhteen kannalta katsoen ainoa oikea ratkaisu. Silloin meille, jotka olimme vastikään kukistaneet Venäjällä tilanherrat ja porvariston, ei jäänyt kerta kaikkiaan mitään muuta valinnan varaa kuin perääntyä maailmanimperialismin voimien edessä. Ne jotka tuomitsivat tämän perääntymisen vallankumousmiehen kannalta, olivat todellisuudessa perin juurin väärällä ja epämarxilaisella kannalla. He ovat unohtaneet, missä olosuhteissa, miten pitkä ja vaivalloinen kehitys oli käytävä läpi Kerenskin aikana, miten valtava valmistelutyö meidän oli suoritettava Neuvostoissa ennenkuin pääsimme heinäkuun raskaiden tappioiden jälkeen, Kornilovin kapinan jälkeen siihen, että lokakuussa kypsyi vihdoinkin täydellisesti laajojen työtätekevien joukkojen päättäväisyys ja valmius kukistaa porvaristo, kypsyi sitä varten tarvittava organisoitu aineellinen voima. On ymmärrettävää, ettei siihen aikaan voinut olla puhettakaan mistään sellaisesta toiminnasta kansainvälisessä mitassa. Siltä kannalta

katsoen tehtävä maailmanimperialisminvastaisessa taistelussa oli seuraava: toimia jatkuvasti tuon imperialismiin hajottamiseksi, työväenluokan valistamiseksi ja yhteenliittämiseksi, luokan, joka oli alkanut kaikkialla liikehtiä, mutta ei ollut vielä saanut toimintaansa täydellistä määrätietoisuutta.

Siksipä ainoaksi oikeaksi politiikaksi osoittautuikin se politiikka, jota me noudatimme Brestin rauhaan nähden, vaikka tuo politiikka tietysti kärjisti silloin vihamielisyyttä suhteissamme tiettyihin pikkuporvarillisiin aineksiin, jotka eivät läheskään kaikissa olosuhteissa eivätkä läheskään kaikissa maissa ole, eivät voi olla eikä niiden tarvitse olla sosialismin vastustajia. Historia on tässä antanut meille opetuksen, joka pitää ottaa visusti varteen, koska on ilmeistä, että joudumme käyttämään sitä hyväksemme vielä monta kertaa. Opetus on se, että proletariaatin puolueen suhteet pikkuporvarilliseen demokraattiseen puolueeseen, niihin aineksiin, kerroksiin, ryhmiin, luokkiin, jotka Venäjällä ovat erikoisen voimakkaita ja monilukuisia ja joita on kaikissa maissa, että nämä suhteet muodostuvat erittäin monimutkaiseksi ja vaikeaksi ongelmaksi. Pikkuporvarilliset ainekset horjuvat vanhan ja uuden yhteiskunnan välillä. Ne eivät voi olla vanhan enempää kuin uudenkaan yhteiskunnan liikevoimana. Mutta ne eivät pidä kiinni vanhasta niin lujasti kuin tilanherrat ja porvaristo. Isänmaallisuus on tunne, joka johtuu nimenomaan pienomistajien taloudellisista elämänehdoista. Porvaristo on kansainvälisempää kuin pienomistajat. Me jouduimme kokemaan sen Brestin rauhan kaudella, jolloin Neuvostovalta asetti proletariaatin maailmandiktatuurin ja maailmanvallankumouksen kaikkien kansallisten uhrausten yläpuolelle, niin raskaita kuin ne olivatkin. Silloin jouduimme iskemään jyrkästi ja sääli-mättä yhteen pikkuporvarillisten aineiden kanssa. Koko joukko näitä aineksia, jotka myöhemmin alkoivat horjua, oli siihen aikaan liittynyt yhteen porvariston ja tilanherrojen kanssa meitä vastaan.

Muutamien tovereiden täällä herättämää kysymystä suhtautumisesta pikkuporvarillisiin puolueisiin kosketellaan huomattavassa määrin ohjelmassamme ja tullaan itse asiassa koskettelemaan päiväjärjestyksen jokaista kohtaa käsiteltäessä. Tämä kysymys on vallankumouksemme kulussa kadottanut abstraktisen, yleisen luonteensa ja käynyt konkreettiseksi. Internationalisteina meidän oli Brestin

rauhan kaudella mihin hintaan tahansa annettava proletaarisille aineksille mahdollisuus lujittua ja liittyä yhteen. Juuri se vieroitti silloin pikkuporvarilliset puolueet meistä. Me tiedämme, että Saksan vallankumouksen jälkeen pikkuporvarilliset ainekset alkoivat jälleen horjua. Nuo tapahtumat selvittivät asiaintilaa monille, jotka kypsytän proletaarisen vallankumouksen kaudella olivat arvostelleet kaikkea vanhan isänmaallisuuden näkökulmasta, arvostelleet ei ainoastaan epäsosialistisesti, vaan yleensäkin väärin. Nyt meillä on vaikean elintarviketilanteen vuoksi, Ententeä vastaan yhä vielä jatkuvan sodan vuoksi, uudelleen havaittavissa voimistuvaa horjuntaa pikkuporvarillisten demokraattien keskuudessa. Meidän on pitänyt ennenkin ottaa huomioon tällainen horjunta, mutta — ja siitä seuraa meille kaikille erittäin tärkeä opetus — vanhat tilanteet eivät toistu entisessä muodossaan. Uusi tilanne on mutkallisempi. Se voidaan ottaa oikealla tavalla huomioon ja politiikkamme voi olla oikea, jos otamme avuksi Brestin rauhan antamat kokemukset. Kun ilmoitimme suostuvamme ehdotukseen konferenssin pitämisestä Prinssisaarilla, tiesimme suostuvamme erittäin väkivaltaiseen rauhaan. Toisaalta taas tiedämme nyt enemmän siitäkin, miten proletaarinen vallankumousaalto kohoaa Länsi-Euroopassa, miten käymistila kehittyy siellä tietoisesti tyytymättömyydeksi, miten se johtaa neuvostolaisen proletaarisen maailmanliikkeen järjestäytymiseen. Kun silloin kuljimme hapuilen, kun arvailimme, milloin vallankumous Euroopassa saattaa puhjeta — arvailumme perustui siihen teoreettiseen vakaumukseemme, että sellaisen vallankumouksen täytyy tapahtua —, niin nyt on käytettävissämme joukko tosiasioita, jotka osoittavat, miten vallankumous muissa maissa kasvaa, miten tämä liike on alkanut. Sen vuoksi olemme joutuneet tai joudumme Länsi-Euroopan suhteen, ententevaltojen suhteen menettelemään monessa suhteessa samalla tavalla kuin menettelimme Brestin rauhan kaudella. Brestin kokemusten jälkeen se on meille paljon helpompaa. Kun Keskuskomiteamme joutui pohtimaan kysymystä, joka koski osallistumista konferenssiin Prinssisaarilla yhdessä valkoisten kanssa — mikä itse asiassa tiesi sen kaiken annektointia, mitä valkoiset ovat miehittäneet — ei tämä kysymys aselevosta herättänyt vähintäkään paheksumista proletariaatin keskuudessa, ja samoin siihen suhtautui myös

puolue. En ainakaan ole kuullut, että missään olisi ilmennyt tyytymättömyyttä tai suuttumusta. Näin on tapahtunut siksi, että kansainvälisessä politiikassa saamamme opetus ei ole mennyt hukkaan.

Pikkuporvarillisiin aineksiin nähden puolueen tehtävä ei ole vielä lopullisesti ratkaistu. Useissa kysymyksissä, oikeastaan poikkeuksetta kaikissa päiväjärjestyksen kysymyksissä olemme laskeneet kuluneen vuoden aikana pohjan sitä varten, että tämä tehtävä voidaan ratkaista oikealla tavalla, varsinkin siltä osaltaan, mikä koskee suhtautumista keskivarakkaaseen talonpoikaan. Teoreettisesti olemme päässeet yksimielisyyteen siitä, että keskivarakas talonpoika ei ole vihollisemme, että häneen nähden vaaditaan erikoista suhtautumistapaa, että asia tulee tässä kohdin muuttumaan riippuen vallankumouksen lukuisista sivumomenteista, muun muassa ratkaistaessa kysymystä: isänmaallisuuden puolesta vai isänmaallisuutta vastaan. Meille nämä kysymykset ovat toisarvoisia tai sitäkin vähempiarvoisia, mutta pikkuporvaristo tuijottaa niihin silmänsä sokeiksi. Toisaalta kaikki nämä ainekset horjuvat taistelussa ja muuttuvat kerrassaan selkärangattomiksi. Ne eivät tiedä mitä tahtovat eivätkä kykene puolustamaan asemaansa. Meiltä vaaditaan tässä erittäin joustavaa, erittäin varovaista taktiikkaa, sillä toisinaan joudutaan antamaan toisella kädellä ja ottamaan toisella. Se ei ole meidän syytämme, vaan niiden pikkuporvarillisten ainesten, jotka eivät pysty kokoamaan voimiansa. Sen näemme nyt käytännössä ja olemme voineet tänäänkin lukea lehdistä, mihin ovat alkaneet pyrkiä Saksan riippumattomat²⁵, joilla on niin suuria kykyjä kuin Kautsky ja Hilferding. Te tiedätte, että he tahtoivat ottaa neuvostojärjestelmän Saksan demokraattisen tasavallan perustuslakiin, t.s. vihkiä lailliseen avioliittoon perustavan kokouksen ja proletariaatin diktatuurin. Meistä se on niin räikeää pilkantekoa oman vallankumouksemme, Saksan vallankumouksen, Unkarin vallankumouksen, Puolassa kypsyvän vallankumouksen järkipärsyydestä, että voimme vain ihmetellä. Voimme sanoa, että tuollaisia horjuvia aineksia on kehittyneimmissäkin maissa. Valistuneet, kehittyneet sivistyneistöaineokset esiintyvät joskus sellaisessakin eturivin kapitalistimaassa kuin Saksassa sata kertaa sekavammin ja kirkuvammin kuin meidän takapajuinen pikkuporvaristomme. Tästä seuraa opetus

Venäjälle pikkuporvarillisten puolueiden ja keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen. Tehtävämme tulee kauan olemaan monimutkainen ja kaksinainen. Nuo puolueet tulevat kiertämättömästi vielä kauan menettelemään siten, että ottavat askeleen eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin, koska niiden taloudellinen asema pakottaa niitä siihen, koska niiden lähtö sosialistisen liikkeen mukaan ei johdu suinkaan siitä, että ne olisivat ehdottoman vakuuttuneita porvarillisen järjestelmän kelvottomuudesta. Niiltä ei voida vaatiakaan uskollisuutta sosialismille. Olisi naurettavaa luottaa niiden sosialistisuuteen. Ne lähtevät sosialismiin vasta sitten kun näkevät, että mitään muuta tietä ei ole olemassa, vasta sitten kun porvaristo on lyöty ja lannistettu lopullisesti.

Minulla ei ole mahdollisuutta tehdä seikkaperäistä yhteenvedoa kuluneen vuoden kokemuksista, silmäilin menneitä tapahtumia vain siltä kannalta, mitä politiikallamme on tarpeen huomenna tai ylihuomenna. Tärkein opetus on se, että meidän tulee noudattaa erittäin suurta varovaisuutta suhtautumisessamme keskivarakkaaseen talonpoikaistoon ja pikkuporvaristoon. Sitä vaatii aikaisempi kokemus, se on koettu Brestin rauhanteon yhteydessä. Me joudumme muuttamaan menettelytapojamme tavan takaa, mikä saattaa pintapuolisesta tarkkailijasta näyttää kummalliselta ja käsittämättömältä. „Mitenkäs te”, hän sanoo, „annoitte eilen lupauksia pikkuporvaristolle, mutta tänään Dzierżyński julistaa, että vasemmistoeserrät ja menshevikit pannaan seinää vasten. Mikä ristiriita!..” Ristiriita todellakin. Mutta ristiriitaista on itse pikkuporvarillisten demokraattien käyttäytyminen, sillä he eivät tiedä miten olla, yrittävät istua kahdella tuolilla, poukkoilevat tuolilta toiselle ja kaatuilevat milloin oikealle, milloin vasemmalle. Me olemme muuttaneet taktiikkaamme heidän suhteensa ja joka kerta heidän käännyessään meihin päin sanomme heille: „Tervetuloa.” Emme halua lainkaan pakkoluovuttaa keskivarakasta talonpoikaistoa, emme tahdo lainkaan käyttää väkivaltaa pikkuporvarillisia demokraatteja kohtaan. Me sanomme heille: „Te ette ole tosivihollisia. Vihollisemme on porvaristo. Mutta jos lähдете liikkeelle yhdessä sen kanssa, silloin meidän on pakko soveltaa teihinkin nähden proletaarisen diktatuurin toimenpiteitä.”

Siirryn nyt sisäisen rakennustyön kysymykseen ja kajoan lyhyesti siihen tärkeimpään, mikä luonnehtii Keskuskomitean

poliittista toimintaa, sen poliittisen toiminnan tuloksia tältä ajalta. Tämä Keskuskomitean poliittinen toiminta on ilmentynyt joka päivä erittäin tärkeiden kysymysten alalla. Ellei olisi ollut voimaperäistä ja yksimielistä työskentelyä, josta olen puhunut, emme olisi voineet toimia niin kuin olemme toimineet, emme olisi kyenneet ratkaisemaan ajankohtaisia tehtäviä. Punaista Armeijaa koskevasta kysymyksestä, joka on nyt aiheuttanut niin paljon keskustelua ja jolle on omistettu erikoinen kohta edustajakokouksen päiväjärjestyksessä, olemme hyväksyneet lukuisia erillisiä suppeita päätöksiä, jotka puolueemme Keskuskomitea esitti, vieden ne läpi Kansankomissaarien Neuvostossa ja Yleisvenäläisessä Toimeenpanevassa Keskuskomiteassa. Vieläkin suurempi on niiden erillisten, mitä tärkeimpien nimitysten määrä, joita kansankomissaarit ovat suorittaneet kukin puolestaan, mutta jotka kaikki ovat ajaneet järjestelmällisesti, johdonmukaisesti samaa yhteistä linjaa.

Kysymys Punaisen Armeijan rakenteesta oli aivan uusi, sitä ei ollut lainkaan asetettu edes teoreettisesti. Marx on sanonut aikoinaan, että Pariisin kommunardien ansiona oli se, että he toteuttivat käytännössä ratkaisuja, joita eivät olleet lainanneet mistään ennalta laadituista doktriineista, vaan jotka olivat tosiasiallisen välttämättömyyden sanelemia²⁶. Näistä kommunardeihin kohdistetuista Marxin sanoista huokui tiettyä ivaa, sillä Kommuunissa oli vallitsevina kaksi suuntaa — blanquilaiset ja proudhonilaiset — ja molemmat suunnat olivat joutuneet menettelemään vastoin doktriinin opetuksia. Mutta me olemme menetelleet marxilaisuuden opetusten mukaisesti. Samalla Keskuskomitean poliittinen toiminta on konkreettisissa ilmauksissa määrätynyt kokonaan kiireellisen ja välttämättömän tarpeen ehdottomista vaatimuksista. Meidän on pitänyt tuon tuostakin edetä tunnustellen. Tätä tosiasiaa tulee erityisesti tähdentämään jokainen historioitsija, joka kykenee antamaan yleiskuvan puolueen Keskuskomitean koko toiminnasta ja Neuvostovallan toiminnasta tämän vuoden ajalta. Tämä tosiasia pistää eniten silmään yrittäessämme saada yhdellä katsauksella kuvan kaikesta kokemastamme. Mutta se ei horjuttanut vähääkään päättäväisyyttämme edes lokakuun 10 päivänä 1917, kun ratkaistiin kysymys vallan ottamisesta. Pidimme ilmeisenä, että joudumme, tov. Trotskin sanoja käyttäkseni, eksperimentoimaan, kokeilemaan. Me

kävimme käsiksi asiaan, johon kukaan maailmassa ei vielä ollut ryhtynyt näin laajassa mitassa.

Samoin on asia myös Punaisen Armeijan kohdalla. Kun armeija sodan päätyttyä alkoi hajota, monet pitivät sitä alussa yksinomaan Venäjälle ominaisena ilmiönä. Mutta me näemme, että Venäjän vallankumous on oikeastaan ollut proletaarisen maailmanvallankumouksen kenraaliharjoitus tai yksi sen harjoituksista. Kun keskustelimme Brestin rauhasta, kun tammikuun alussa v. 1918 asetimme kysymyksen rauhasta, emme vielä tieneet, milloin ja missä muissa maissa alkaa sellainen armeijan hajoaminen. Me kuljimme eteenpäin kokeilusta toiseen, yritimme luoda vapaaehtoista armeijaa, kuljimme hapuillen, tunnustellen, kokeillen, millä keinoin tehtävä voidaan ratkaista muodostuneessa tilanteessa. Tehtävä taasen oli selvä. Ilman sosialistisen tasavallan aseellista puolustusta emme voineet turvata olemassaoloamme. Hallitseva luokka ei koskaan luovuta valtaansa sorretulle luokalle. Mutta viimeksi mainitun on teoin todistettava pystyvän ei ainoastaan kukistamaan riistäjät, vaan myös järjestäytymään itsepuolustusta varten, panemaan peliin kaikkensa. Olemme aina sanoneet: „On olemassa ero sodan ja sodan välillä.” Me olemme tuomineet *imperialistisen* sodan, mutta emme ole kieltäneet *sotaa yleensä*. Ne, jotka yrittivät syyttää meitä militarismista, ovat sotkeutuneet pahoin. Ja kun jouduin lukemaan selostusta keltaisten Bernin konferenssista, missä Kautsky oli käyttänyt sanontaa, että bolshevikeilla ei ole sosialismia, vaan militarismi, hymähdin ja ihmettelin. Ikään kuin historiassa olisi ollut edes jokin suuri vallankumous, johon ei olisi liittynyt sotaa. Tietenkään ei ole ollut! Me emme elä pelkästään valtiossa, vaan myös *valtioiden järjestelmässä*, eikä Neuvostotasavallan olemassaolo rinnakkain imperialististen valtioiden kanssa pitkän ajanjakson kuluessa ole ajateltavissa. Loppujen lopuksi toinen tai toinen voittaa. Ja ennen tuota loppua tulee kiertämättä tapahtumaan joukko mitä hirveimpiä yhteenottoja Neuvostotasavallan ja porvarillisten valtioiden välillä. Se merkitsee, että hallitsevan luokan, proletariaatin, jos vain se haluaa hallita ja tulee hallitsemaan, on todistettava tämä kaikki myös sotilaallisella organisaatiollaan. Miten luokka, joka on tähän asti ollut hallitsevasta imperialistisesta luokasta lähtöisin oleville päälliköille kuuliaisena laumana — miten se voi

luoda oman päällikkökuntansa, miten yhdistää toisiinsa sorrettujen entusiasmin, heidän uuden vallankumouksellisen luomisvoimansa sekä rujoimmista muodoissaan ilmenevien porvarillisen militarismin tieteen ja tekniikan hyväksikäytön, joita se tarvitsee kyetäkseen omaksumaan nykyaikaisen sotatekniikan ja sodankäyntitavat?

Tässä kohden olemme saaneet ratkaistavaksemme tehtävän, joka on vuoden mittaan muuttunut yleisluontoiseksi. Kun kirjoitimme puolueemme vallankumouksellisessa ohjelmassa spesialistikysymyksestä, se oli yhteenvedojen tekoa puolueemme käytännön kokemuksista eräässä tärkeimmässä kysymyksessä. En muista sosialismin entisten opettajain, jotka näkivät ennakolta hyvin paljon siitä, mitä tulevassa sosialistisessa vallankumouksessa oli tapahtuva — en muista heidän lausuneen ajatuksiaan tästä kysymyksestä. Tätä kysymystä ei heidän aikanaan ollut olemassakaan, sillä se heräsi vasta kun ryhdyimme rakentamaan Punaista Armeijaa. Se merkitsi, että kuuliaiseksi laumaksi muutetusta sorretusta luokasta oli luotava intomielisyyttä uhkuva armeija ja saatava tämä armeija käyttämään hyväkseen kaikkein väkivaltaisinta ja vastenmielisintä osaa siitä perinnöstä, jonka kapitalismi meille jätti.

Tämä ristiriita, joka meillä on Punaista Armeijaa koskevassa kysymyksessä, ilmenee rakennustyömme kaikilla muillakin aloilla. Ottakaamme eniten huomiota vaatinut kysymys: siirtyminen työläisten toteuttamasta teollisuuden valvonnasta työläisten toteuttamaan teollisuuden hallintoon. Kansankomissaarien Neuvoston sekä Neuvostovallan paikallisten elinten — kaikki ne ovat kartuttaneet poliittista kokemustamme tällä alalla — dekreettien ja päätösten jälkeen Keskuskomitean huoleksi jäi oikeastaan vain yhteenvedojen tekeminen. Tällaisessa asiassa se tuskin on voinut johtaa tämän sanan varsinaisessa merkityksessä. Riittää kun muistamme, kuinka avuttomia, vaistomaisia ja sattumanvaraisia olivat ensimmäiset dekreettimme ja päätöksemme teollisuuden työväenvalvonnasta. Meistä tuntui, että se on helposti suoritettavissa. Käytännössä se johti siihen, että todistettiin rakentamisen välttämättömyys, mutta me emme lainkaan vastanneet kysymykseen, *miten* pitää rakentaa. Jokainen kansallistettu tehdas, jokainen kansallistetun teollisuuden ala, kulkulaitos, varsinkin rautatielaitos — kapitalistisen koneiston suurin ilmentymä, joka on keskit-

tyneimmin rakennettu aineellisen suurtekniikan pohjalle ja jota valtio eniten tarvitsee — kaikki tämä olennoi itsessään kapitalismin tiivistettyä kokemusta ja aiheutti meille suunnattomia vaikeuksia.

Emme edes nyt ole vielä läheskään selviytyneet näistä vaikeuksista. Alussa suhtauduimme näihin vaikeuksiin täysin abstraktisesti, kuten vallankumousmiehet, jotka julistivat, mutta eivät lainkaan tienneet, miten käydä käsiksi asiaan. Monet tietysti syyttivät meitä ja kaikki sosialistit ja sosialidemokraatit syyttävät meitä vieläkin siitä, että olemme käyneet käsiksi tähän asiaan tietämättä, miten se voidaan viedä päätökseen. Mutta se on kuolleiden ihmisten naurettava syytös. Ikään kuin voitaisiin suorittaa suurta vallankumousta ja tietää etukäteen, miten se on vietävä päätökseen! Ikään kuin sellainen tieto olisi hankittavissa kirjoista! Ei, ratkaisumme on voinut syntyä vain joukkojen kokemuksesta. Ja minä pidän ansionamme sitä, että ryhdyimme uskomattomissa vaikeuksissa ratkaisemaan kysymystä, joka on tähän asti ollut meille puoliksi tuntematon, että saimme proletaraiset joukot itsenäiseen toimintaan, että päädyimme teollisuuslaitosten kansallistamiseen j.n.e. Me muistamme, miten Smolnassa hyväksyimme 10 ja 12:kin dekreettiä kerrallaan. Se ilmensi päättäväisyyttämme ja haluamme herättää proletarijoukot omatoimisuuteen, hankkimaan kokemusta. Nyt meillä on tätä kokemusta. Nyt olemme siirtyneet tai välittömästi siirtymässä teollisuuden työväenvalvonnasta työväen toteuttamaan teollisuuden hallintoon. Nyt meillä on täydellisen avuttomuuden asemesta joukko kokemuksen antamia opetuksia, ja sikäli kuin on ollut mahdollista, olemme tehneet ohjelmassamme yhteenvedot tuosta kokemuksesta. Tätä asiaa joudumme koskettamaan seikkaperäisesti organisaatiokysymyksen yhteydessä. Me emme olisi suoriutuneet tästä työstä, elleivät ammattiliitoissa toimivat toverit olisi auttaneet meitä ja työskennelleet kanssamme.

Länsi-Euroopassa asia on toisin. Siellä toverit näkevät pahan piilevän ammattiliitoissa, koska vanhan sosialistisen liikkeen keltaiset poliitikot ovat siellä saaneet nämä liitot siinä määrin valtaansa, että kommunistien mielestä niiden tuesta ei ole paljoakaan apua. Monet Lännen kommunistien edustajat, jopa sellaiset kuin Rosa Luxemburg, julistavat, että ammattiliitot pitää lakkauttaa²⁷. Tämä osoittaa, kuinka

paljon vaikeampi on tehtävämme Länsi-Euroopassa. Me taas emme täällä tulisi toimeen kuukauttakaan ilman näiden liittojen tukea. Siinä suhteessa meillä on käytettävissämme valtavan suuren käytännön työn antama kokemus, jonka turvin voimme ryhtyä ratkomaan mitä vaikeimpia kysymyksiä.

Ottakaamme kysymys spesialisteista, joka nousee eteemme joka askeleella, jota käsitellään jokaisen virkaannimityksen yhteydessä ja jota joutuvat käsittelemään sekä kansantalouden edustajat että myös puolueen Keskuskomitea. Nykyisessä tilanteessa puolueen Keskuskomitea ei voi toiminnassaan pitää kiinni muodollisuuksista. Ellei olisi mahdollisuutta asettaa tehtäviin tovereita, jotka työskentelevät alallaan itsenäisesti, emme voisi työskennellä lainkaan. Vain sen ansiosta, että meillä on ollut sellaisia organisaattoreita kuin J. M. Sverdlov, olemme kyenneet työskentelemään sodan oloissa niin, ettei meillä ole ollut yhtään ainoata huomion arvoista selkkausta. Ja tässä työssä meidän on pitänyt pakostakin käyttää hyväksemme niiden henkilöiden apua, jotka ovat tarjonneet meille palveluksiaan ja joiden tiedot ovat peräisin vanhoilta ajoilta.

Ottakaamme vaikkapa kysymys sotalaitoksen hallinnosta. Tällä alalla kysymystä ei voida ratkaista, ellei luoteta esikuntaan, nimekkäisiin spesialisteihin-organisaattoreihin. Meillä on ollut tässä asiassa erimielisyyksiä yksityiskohtien suhteen, mutta pääasiasta ei voinut olla epäilyksiä. Olemme käyttäneet apunamme porvarillisia spesialisteja, joiden ajattelutapa on läpeensä porvarillista ja jotka ovat pettäneet ja tulevat pettämään meitä vielä vuosikausia. Siitä huolimatta olisi lapsellista asettaa kysymys sillä tavoin, että meidän pitäisi rakentaa kommunismi yksinomaan puhtaiden kommunistien käsillä eikä porvarillisten specialistien avulla. Me olemme karaistuneet taistelussa, meillä on voimaa, yhtenäisyyttä, ja meidän on kuljettava organisaatio-työn tietä käyttäen hyväksi näiden specialistien tietoja sekä kokemusta. Tämä on sosialismin rakentamisen välttämätön edellytys. Me emme pysty rakentamaan sosialismia ilman kapitalistisen kulttuurin perintöä. Meillä ei ole olemassa mitään muuta mistä rakentaa kommunismia, kuin se mitä kapitalismi on meille jättänyt.

Meidän pitää nyt rakentaa käytännössä ja me joudumme luomaan kommunistista yhteiskuntaa vihollistemme käsillä.

Tämä kuulostaa ristiriidalta, ehkä ratkaisemattomaltakin ristiriidalta, mutta todellisuudessa kommunistisen rakennustyön tehtävä on ratkaistavissa vain tätä tietä. Ja kun tarkastelemme kokemuksiamme, jokapäiväistä kosketusta tähän kysymykseen, kun näemme sen työn, mitä Keskuskomitea on käytännössä tehnyt, niin minusta tuntuu, että puolueemme on pääpiirteissään ratkaissut tämän tehtävän. Siinä on ollut suunnattomia vaikeuksia, mutta vain siten on tehtävä voitu ratkaista. Luovalla yksimielisellä organisaatiotyöllä on pantava porvarilliset specialistit niin tiukalle, että heidän täytyy kulkea proletariaatin riveissä, vaikka he kuinka rimpuilisivat ja tekisivät vastarintaa joka askeleella. Meidän pitää asettaa heidät työhön teknillisenä ja kulttuurivoimana säilyttääksemme heidät ja muuttaaksemme sivistymättömän ja barbaarisen kapitalistimaan kommunistiseksi kulttuurimaaksi. Ja luullakseni olemme tämän vuoden aikana oppineet rakentamaan, olemme lähteneet oikealle tielle emmekä siltä tieltä eksy.

Tahtoisin vielä kosketella lyhyesti elintarvikekysymystä ja kysymystä maaseudusta. Elintarvikekysymys on meillä aina ollut kaikkein vaikein kysymys. Maassa, missä proletariaatti joutui ottamaan vallan talonpoikaiston avun turvin, missä proletariaatti joutui toimimaan pikkuporvarillisen vallankumouksemme agenttina, meidän vallankumouksemme oli köyhälistökomiteoiden perustamiseen saakka, s.o. vuoden 1918 kesään ja jopa syksyynkin saakka huomattavassa määrin *porvarillinen* vallankumous. Me emme pelkää sanoa tätä. Me suoritimme niin helposti Lokakuun vallankumouksen siksi, koska talonpoikaisto kokonaisuudessaan seurasi meitä, koska se nousi tilanherroja vastaan, koska se näki meidän vievän tässä kohdin asian päätökseen, koska me toteutimme lakien muodossa sen, mistä eserrien sanomalehdet olivat kirjoittaneet, mitä pelkurimainen pikkuporvaristo oli luvannut eikä kyennyt täyttämään. Mutta sitten kun alettiin perustaa köyhälistökomiteoita — siitä hetkestä vallankumouksemme muuttui *proletaariseksi*. Eteemme nousi tehtävä, jota emme ole vielä läheskään ratkaisseet. Erittäin tärkeää on kuitenkin se, että olemme käytännössä asettaneet tuon tehtävän. Köyhälistökomiteat olivat siirtymävaihe. Ensimmäisen dekreetin köyhälistökomiteoiden perustamisesta Neuvostovalta hyväksyi tov. Tsjurupan aloitteesta hänen ollessaan siihen aikaan elintarvikealan

johdossa. Piti pelastaa perikadolta maata viljelemätön väestö, joka kärsi tuskallista nälänhätää. Se voitiin tehdä vain köyhälistökomiteoiden, noiden proletaaristen järjestöjen avulla. Ja kun näimme, että maaseudulla alkoi ja tapahtui vuoden 1918 kesällä Lokakuun vallankumous, vasta silloin pääsimme omalle, todella proletaariselle perustalle, vasta silloin vallankumouksemme *muuttui proletaariseksi teoissa* eikä vain julisteissa, lupauksissa ja julkilausumissa.

Emme ole vielä ratkaisseet tehtävää, joka on puolueemme ratkaistavana, maaseudun proletariaatin ja puoliproletariaatin järjestömuotojen luomistehtävää. Jouduin äskettäin käymään Pietarissa ja olemaan läsnä yhdessä Pietarin kuvernementin maataloustyöläisten ensimmäisistä edustajakokouksista ²⁸. Siellä näin, kuinka haparoivaa toimintamme tässä asiassa vielä on, mutta uskon, että siinä tullaan varmasti edistymään. Minun on sanottava, että tärkein opetus, minkä poliittinen johtamistyö on meille antanut tämän vuoden aikana, on se, että tässä pitää löytää organisatorinen tukinoja. Me olemme ottaneet askeleen siihen suuntaan muodostamalla köyhälistökomiteat, suorittamalla Neuvostojen uudet vaalit ja järjestämällä uudella tavalla elintarvikepolitiikan, jossa oli kohdattu suunnattomia vaikeuksia. Ehkä tätä politiikkaa joudutaan muuntamaan niillä Venäjän reuna-alueilla, missä parhaillaan pystytetään neuvostovaltaa — Ukrainassa ja Donilla. Olisi virhe, jos me yksinkertaisesti vain jäljentäisimme saman kaavan mukaan asetuksia Venäjän kaikkia paikkakuntia varten, jos bolševikki-kommunistit, Ukrainan ja Donin seudun neuvostotyöntekijät, alkaisivat soveltaa niitä harkitsematta ja summamutikassa muilla seuduilla. Me joudumme kokemaan paljonkin omalaatuisuutta emmekä missään tapauksessa sido itseämme yhdenmukaisiin kaavoihin, emme päätä kerta kaikkiaan, että meidän kokemustamme, keski-Venäjällä saatua kokemusta voidaan soveltaa sellaisenaan kaikilla reuna-alueilla. Me olemme vasta käymässä käsiksi todelliseen rakennustyöhön, otamme tässä mielessä vasta ensi askeleita — eteemme avautuu rajaton työkenttä.

Mainitsin, että Neuvostovallan ensimmäisenä ratkaisevana askeleena oli köyhälistökomiteoiden perustaminen. Sen suorittivat elintarvikealan työntekijät ja se oli välttämättömyyden sanelema. Mutta tehtäviemme loppuunsaorittamiseksi tarvitaan muutakin kuin köyhälistökomiteoiden

kaltaisia tilapäisjärjestöjä. Neuvostojen ohella meillä on olemassa ammatillisia järjestöjä, joita käytämme takapajuisten joukkojen kasvatuskouluna. Se työläiskerros, joka on todellisuudessa hallinnut Venäjää tämän vuoden aikana ja hoitanut koko politiikkaa, ollut meidän voimamme — se kerros on Venäjällä äärimmäisen ohut. Me olemme tulleet vakuuttuneeksi siitä, joudumme kokemaan sen omakohtaisesti. Jos tuleva historioitsija sitten joskus kokoaa tilastoa siitä, mitkä ryhmät hallitsivat Venäjällä näiden 17 kuukauden ajan, mitkä sadat tai tuhannet henkilöt kantoivat harteillaan koko tämän työn taakkaa, kantoivat harteillaan koko maan hallinnon äärimmäisen raskasta taakkaa, — kukaan ei ota uskoakseen, että se on voitu suorittaa näin vähäisillä voimilla. Nämä voimat ovat mitättömän vähäisiä siksi että Venäjällä oli vähäinen määrä koulunkäyneitä, valistuneita, kyvykkäitä poliittisia johtajia. Tämä kerros oli Venäjällä ohut ja se on käydyissä taisteluissa nääntynyt, kuluttanut itsensä loppuun, tehnyt enemmän kuin on voinut. Uskon, että me löydämme tässä edustajakokouksessa käytännölliset keinot, miten voimme käyttää laajassa mitassa yhä uusia voimia teollisuudessa ja — mikä vieläkin tärkeämpää — maaseudulla, miten voimme saada mukaan neuvostotyöhön niitä työläisiä ja talonpoikia, joiden kehitystaso on keskinertainen tai vielä sitäkin alempi. Ilman heidän laajamittaista apuaan ei vastainen toiminta ole mielestämme mahdollista.

Koska olen käyttänyt aikani melkein loppuun, haluan lausua vain muutaman sanan suhtautumisestamme keskivarakaaseen talonpoikaistoon. Suhtautumisemme siihen oli meille periaatteessa selvää jo ennen vallankumouksen alkua. Tehtävänäimme oli talonpoikaiston *neutralisointi*. Eräässä Moskovassa pidetyssä kokouksessa, jossa jouduttiin asettamaan kysymys suhtautumisesta pikkuporvarilisiin puolueisiin, siteerasin tarkasti Engelsiä, joka ei vain osoittanut, että keskivarakas talonpoikaisto on liittolaisemme, vaan ilmaisi jopa uskovansa, ettei suurtalonpoikaistoonkaan ehkä tarvitse soveltaa pakkotoimenpiteitä, lannistamistoimenpiteitä²⁹. Venäjällä tämä oletamus ei ole pitänyt paikkaansa: me olemme käyneet, käymme ja tulemme käymään suoranaista kansalaissotaa kulakkeja vastaan. Se on kiertämätöntä. Olemme nähneet sen käytännössä. Mutta neuvostotyöntekijäin kokemattomuudesta ja kysymyksen

vaikeudesta johtuu, että kulakeille tarkoitetut iskut ovat tuon tuostakin osuneet keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Tässä suhteessa olemme rikkoneet tavattomasti. Tässä suhteessa hankittu kokemus auttaa meitä tekemään kaikkemme moisten tapausten välttämiseksi vastaisuudessa. Siinä tehtävä, joka on edessämme käytännössä eikä teoriassa. Te tiedätte mainiosti, että tämä tehtävä on vaikea. Meillä ei ole sellaisia hyödykkeitä, joita voisimme tarjota keskivarakkaalle talonpojalle, mutta hän on materialisti, käytännön mies ja vaatii konkreettisia aineellisia hyödykkeitä, joita emme nykyään voi antaa ja joiden puutetta koko maan täytyy kärsiä ehkä vielä useita kuukausia, niin kauan kuin jatkuu rasittava taistelu, joka enteilee nyt täydellistä voittoa. Me voimme kuitenkin tehdä paljon käytännöllisen hallintotyömme alalla: parantaa koneistoamme, korjata lukuisia väärinkäytöksiä. Me voimme ja meidän pitää tasoittaa ja oikaista puolueemme toimintalinjaa, koska puolue ei ole riittävässä määrin ryhtynyt blokkiin, liittoon, sopimukseen keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa.

Tässä onkin lyhyesti sanottuna se, mitä minulla oli nyt mahdollisuus esittää teille Keskuskomitean taloudellisesta ja poliittisesta toiminnasta menneeltä vuodelta. Nyt minun on siirryttävä aivan lyhyesti Keskuskomitean toimekseni antaman tehtävän toiseen osaan — selostukseen Keskuskomitean organisaatiotyöstä. Tämän tehtävän olisi kyennyt suorittamaan kunnollisesti vain Jakov Mihailovitsh Sverdlov, joka oli määrätty Keskuskomitean puolesta tämän kysymyksen selostajaksi. Omaten suurenmoisen, uskomattoman hyvän muistin hän piti mielessään suuren osan selostuksestaan, ja omakohtainen perehtyminen eri paikkakunnilla suoritettuun organisaatiotyöhön antoi hänelle mahdollisuuden tämän selostuksen tekoon. En kykene tässä asiassa tekemään sadattakaan osaa siitä, mitä hän olisi tehnyt, sillä tässä työssä meidän oli pakko ja meillä oli täysi syy luottaa täydellisesti tov. Sverdloviin, joka teki hyvin usein päätöksiä yksin.

Voin esittää tässä lyhyitä katkelmia valmistuneista kirjallisista selonteoista. Mutta Keskuskomitean sihteeri, jolla ei ole ollut mahdollisuutta suorittaa työtänsä loppuun, lupasi varmasti, että seuraavalla viikolla kirjalliset selostukset valmistuvat painokuntoon, ne monistetaan ja jaetaan kaikille edustajakokouksen osanottajille. Ne tulevat täyden-

tämään niitä pintapuolisia, irrallisia huomioita, joita minä voin täällä esittää. Siinä selostusaineistossa, joka meillä nyt on kirjallisessa muodossa, havaitsemme ensinnäkin tietoja saapuneista asiakirjoista: joulukuussa 1918 niitä oli 1483, tammikuussa 1919 — 1537 ja helmikuussa — 1840. On esitetty näiden asiakirjojen prosentuaalinen jakautuminen, mutta sen voinen jättää lukematta. Asiasta kiinnostuneet toverit voivat nähdä myöhemmin jaettavasta selostuksesta, että esimerkiksi marraskuun aikana Sihteeristössä kävi 490 asiakasta. Ja ne toverit, jotka antoivat minulle tämän selonteon, sanovat sen käsittävän tuskin puoltakaan niistä asioista, joita Sihteeristö on hoitanut, sillä tov. Sverdlov otti joka päivä vastaan kymmeniä edustajia, ja enemmän kuin puolet heistä on luultavasti ollut puolueytöntekijöitä eikä Neuvostojen viranhaltijoita.

Minun on kiinnitettävä huomiota ulkomaalaisten ryhmien liiton³⁰ toimintaselostukseen. Tämä toimiala on minulle tuttua sikäli kuin olen voinut pikimmältään selailla ulkomaalaisten ryhmien aineistoja. Alussa ryhmiä oli 7, nyt niitä on 9. Ne toverit, jotka asuvat puhtaasti isovenäläisillä paikkakunnilla ja joilla ei ole ollut mahdollisuutta tutustua välittömästi näihin ryhmiin eikä lukea selostuksia sanomalehdistä, suvainnevat käydä läpi lehtileikkeet, joita en ryhdy tässä lukemaan kokonaisuudessaan. Minun täytyy sanoa, että tässä on havaittavissa todellinen pohja sille, mitä olemme tehneet III Internationalen hyväksi. Kolmas Internationale perustettiin Moskovassa lyhyessä edustajakokouksessa, josta tov. Zinovjev tekee seikkaperäisen selostuksen samoin kuin kaikesta siitäkin, mitä Keskuskomitea ehdottaa kaikissa Internationalea koskevissa kysymyksissä. Kun olemme kyenneet lyhyessä ajassa tekemään näin paljon kommunistien edustajakokouksessa täällä Moskovassa, niin tämä on sen valtavan suuren valmistelutyön ansiota, jonka puolueemme Keskuskomitea ja edustajakokouksen järjestäjä tov. Sverdlov ovat suorittaneet. Venäjällä oleskelevien ulkomaalaisten keskuudessa on tehty propaganda- ja agitaatiotyötä ja perustettu joukko ulkomaalaisia ryhmiä. Kymmenittäin näiden ryhmien jäseniä on perehtynyt täydellisesti politiikan perusuunnitelmiin ja yleisiin tehtäviin suunta- viivojen tuntemisen mielessä. Satoja tuhansia sotavankeja niistä armeijoista, joita imperialistit olivat muodostaneet yksinomaan omien päämääriensä saavuttamiseksi, on

palannut Unkariin, Saksaan ja Itävaltaan ja saanut aikaan sen, että bolshevismien basillit ovat valloittaneet nämä maat täydellisesti. Ja jos siellä ovat vallitsevina meitä kohtaan solidaariset ryhmät tai puolueet, niin tämä on tulos siitä ulkonaisesti näkymättömästä ja organisaatiotyöselostuksessa summittaisesti ja lyhyesti mainitusta ulkomaalaisten ryhmien Venäjällä tekemästä työstä, joka on merkittävimpiä sivuja Yleismaailmallisen kommunistisen puolueen erään solun, Venäjän kommunistisen puolueen toiminnassa.

Minulle annetuissa asiakirjoissa on edelleen numeroaineistoa siitä, miten ja miltä järjestöiltä on saatu tietoja Keskuskomiteaan, ja tässä kohdin meidän venäjänmaalainen järjestymättömyytemme ilmenee häpeäksemme kaikessa kurjuudessaan. Säännöllisesti on saatu tietoja 4 kuvernementin järjestöiltä, epäsäännöllisesti 14 kuvernementista ja satunnaisesti 16 kuvernementista. Nämä kuvernementit on mainittu luettelossa, joten sallinette minun olla niitä luettelematta. Tietenkin tämä äärimmäinen järjestymättömyytemme, äärimmäinen järjestyneisyyden puute on suureksi osaksi selitettävissä kansalaissodan olosuhteilla, mutta ei läheskään kokonaan. Ja kaikkein vähiten sitä saisi puolustella, peitellä ja selitellä niillä. Organisaatiotoiminta ei ole koskaan ollut yleensä venäläisten eikä myöskään bolshevikien vahvimpia puolia, ja kuitenkin proletaarisen vallankumouksen perustehtävä on nimenomaan *organisatorinen tehtävä*. Organisaatiokysymystä ei ole suotta asetettu täällä erittäin näkyvälle paikalle. Tässä asiassa on taisteltava kaikin keinoin lujasti ja päättäväisesti ja vielä kerran lujasti ja vielä kerran päättäväisesti. Ilman pitkällistä kasvatus- ja uudestikasvatustyötä emme saa tällä alalla mitään aikaan. Tämä on ala, jolla vallankumouksellista väkivaltaa, diktatuuria, käytetään sen väärinkäyttämiseksi, ja sellaisesta väärinkäyttämisestä rohkenen varoittaa teitä. Vallankumouksellinen väkivalta ja diktatuuri ovat oivallisia asioita, jos niitä käytetään silloin kun pitää ja sellaisia henkilöitä vastaan, ketä vastaan niitä pitää käyttää. Mutta organisaatiotyössä niitä ei saa käyttää. Tätä kasvatuksen, uudestikasvatuksen ja pitkällisen organisaatiotyön tehtävää emme ole vielä lainkaan ratkaisseet ja meidän on käytävä järjestelmällisesti käsiksi siihen.

Tässä on seikkaperäinen tilikertomus. Menoeristä on suurin työväen kirjojen kustantamiseen ja sanomalehtiin

käytetty: miljoona, miljoona ja vielä miljoona — 3 miljoonaa. Puoluejärjestöille 2 800 000, toimitusmenot 3 600 000. Yksityiskohtaisemmat numerotiedot selviävät tästä kertomuksesta, joka monistetaan ja jaetaan kaikille edustajakokouksen osanottajille. Toistaiseksi toverit voivat tutustua ryhmien edustajien kautta. Sallikaa jättää lukematta nämä numerot. Selontekoja lähettäneet toverit ovat antaneet tässä tärkeimmän ja havainnollisimman, nimittäin propaganda-työn yleiset yhteenvedot kustannustoiminnan osalta. Kustannusliike „Kommunist” on julkaissut 62 nimikettä. „Pravda” lehti tuotti vuonna 1918 puhdasta voittoa 2 miljoonaa, julkaisi 25 miljoonaa kappaletta. „Bednota”³¹ lehti tuotti puhdasta voittoa 2 370 000 ja julkaisi 33 miljoonaa kappaletta. Toverit Keskuskomitean Organisaatiobyroosta lupasivat muokata käytettävissään olevat seikkaperäiset numerotiedot vielä siten, että voidaan verrata ainakin kahta lähtökohtaa. Silloin jokainen saa kuvan jättiläismäisestä valistustyöstä, jota puolue suorittaa käyttäen ensi kertaa historiassa nykyaikaista suurkapitalistista kirjapainotekniikkaa työläisiä ja talonpoikia eikä porvaristoa varten. Meitä on tuhansia ja miljoonia kertoja syytetty ja syytetään painovapauden loukkaamisesta, demokratian hylkäämisestä. Syyttäjät sanovat demokratiaksi sellaista asiaintilaa, jonka vallitessa pääoma ostaa lehdistön, jotta rikkaat voisivat käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa. Me emme sano sitä demokratiaksi, vaan plutokratiaksi. Kaiken sen mitä porvarillinen kulttuuri on luonut kansan petkuttamiseksi ja kapitalistien puolustamiseksi, me otimme heiltä pois tyydyttääksemme työläisten ja talonpoikien poliittisia tarpeita. Ja me olemme tehneet tässä suhteessa enemmän kuin yksikään sosialistinen puolue on onnistunut tekemään neljänneksivuosisadan tai puolivuosisadankaan aikana. Mutta sittenkin olemme tehneet mitättömän vähän siitä kaikesta, mitä on tehtävä.

Viimeinen aineisto, jonka Byroo on minulle antanut, sisältää kiertokirjeitä. Niitä on 14, ja tovereita, jotka eivät ole perehtyneet niihin tai ovat perehtyneet puutteellisesti, pyydetään tutustumaan niihin. Tietenkään Keskuskomitean toiminta ei tässä suhteessa ole ollut läheskään täydellistä. Mutta pitää ottaa huomioon, että kun joudutaan tekemään työtä niissä olosuhteissa, joissa me olemme työskennelleet, kun on jouduttu joka päivä antamaan poliittisia ohjeita

monista kysymyksistä ja vain poikkeuksellisissa, jopa hyvin harvoissa tapauksissa tekemään se Keskuskomitean Poliittisen byroon tai täysistunnon kautta, niin sellaisissa oloissa on mahdotonta olettaa, että olisimme useasti voineet turvautua poliittisiin kiertokirjeisiin.

Toistan, että taisteluhenkisen puolueen taisteluhenkisenä elimenä kansalaissodan kaudella me emme saakaan työkennellä toisin. Muussa tapauksessa se muodostuu joko vailinaiseksi selittelyksi tai parlamentiksi, kun taas parlamentilla ei diktatuurin kaudella voida ratkoa kysymyksiä eikä ohjata puoluetta tai neuvostojärjestöjä. Toverit, nykyään, kun meillä on käytettävissämme porvarillisten kirjapainojen ja lehdistön koneisto, Keskuskomitean kiertokirjeiden merkitys on heikentynyt. Me lähetämme vain sellaisia ohjeita, joita ei ole voitu julkaista, sillä toiminnassamme, joka on valtavasta laajuudestaan huolimatta ollut julkista, on kuitenkin säilynyt, säilyy ja tulee säilymään illegaalisen työn aineksia. Emme ole pelänneet moitteita illegaalisuudestamme ja toimintamme salaisuudesta, ei, olemme olleet ylpeitä siitä. Ja koska olemme päätyneet sellaiseen tilanteeseen, että kukistettuamme porvariston olemme joutuneet vastatusten Euroopan porvariston kanssa, toimissamme on säilynyt salaisuutta ja työssämme on ollut illegaalisuutta.

Toverit, tähän lopetan selostukseni. (Suosionosoituksia.)

3

ALUSTUS PUOLUEEN OHJELMASTA
MAALISKUUN 19 pnä

(Suosionosoituksia.) Toverit, sen teemojen jaottelun mukaisesti, josta olemme sopineet tov. Buharinin kanssa, minun tehtäväkseni lankesi selvittää valiokunnan näkökanta useihin konkreettisiin ja eniten kiistanalaisiin eli puoluetta tällä hetkellä eniten kiinnostaviin kohtiin nähden.

Pysähdyn aluksi lyhyesti niihin kohtiin, joita tov. Buharin kosketteli alustuksensa lopussa, kohtiin, jotka ovat olleet kiistanalaisia meidän kesken valiokunnassa. Ensimmäinen niistä koskee ohjelman yleisen osan rakenteellista luonnetta. Mielestäni tov. Buharin ei selittänyt täällä aivan oikein sitä, miksi valiokunnan enemmistö hylkää kaikki yritykset rakentaa ohjelma siten, että siitä pyyhittäisiin pois kaikki, mitä on sanottu vanhasta kapitalismista. Tov. Buharin puhui täällä sillä tavoin, että hänen sanoistaan saattoi toisinaan ymmärtää valiokunnan enemmistön muka pelkäävän sitä, mitä sen johdosta tullaan sanomaan, pelkäävän että valiokunnan enemmistöä tullaan syyttämään riittämättömästä kunnioituksesta vanhaa kohtaan. Täten esitettyinä valiokunnan enemmistön kanta näyttää epäilemättä sangen naurettavalta. Mutta se on kaukana totuudesta. Valiokunnan enemmistö hylkää tuollaiset yritykset, koska ne olisivat virheellisiä. Ne eivät vastaisi todellista asiaintilaa. Puhdasta imperialismia, jonka peruspohjana ei olisi kapitalismi, ei ole koskaan ollut, sitä ei ole missään eikä tule koskaan olemaankaan. Se on kaiken sen virheellistä yleistämistä, mitä on puhuttu syndikaateista, kartelleista, trusteista ja finanssikapitalismista, kun finanssikapitalismia on kuvattu sellaiseksi, ikään kuin sillä ei olisikaan mitään pohjaa vanhassa kapitalismissa.

Se ei pidä paikkaansa. Se ei pidä paikkaansa varsinkaan imperialistisen sodan kauteen ja imperialistisen sodan jälkeiseen kauteen nähden. Jo Engels kirjoitti eräässä tulevaa sotaa koskevassa pohdiskelussaan, että se tuo tullessaan paljon tuhoisampaa hävitystä kuin kolmikymmenvuotinen sota, että ihmiskunta tulee huomattavassa määrin raastumaan, että meidän keinotekoinen kauppa- ja teollisuusko-neistomme romahtaa³². Sodan alussa sosialistiluopiot ja opportunistit kerskailivat kapitalismin sitkeähenkisyydellä ja pilkkasivat „fanaatikkoja eli puolianarkisteja”, kuten he meitä nimittivät. „Katsokaapa”, he sanoivat, „nuo ennustukset eivät ole käyneet toteen. Tapahtumat ovat osoittaneet, että se piti paikkansa vain muutamiin erittäin harvoihin maihin nähden ja erittäin lyhyen ajanjakson kuluessa!” Mutta nykyään ei ainoastaan Venäjällä eikä ainoastaan Saksassa, vaan myös voittajamaissa on alkamassa juuri tuollainen mittasuhteiltaan jättiläismäinen nykyaikaisen kapitalismin luhistuminen, joka pyyhkäisee tuhkatiheään pois tuon keinotekoisien koneiston ja elvyttää vanhaa kapitalismia.

Kun тов. Buharin puhui siitä, että voidaan yrittää hahmotella eheä kuva kapitalismin ja imperialismien luhistumisesta, niin me vastustimme sitä valiokunnassa, ja minun on vastustettava sitä täälläkin: yrittäkää ja te havaitsette, että se ei onnistu. Тов. Buharin teki sellaisen yrityksen siellä, valiokunnassa, mutta luopui itse siitä. Olen aivan varma siitä, että jos joku voisi sen tehdä, niin ennen muita juuri тов. Buharin, sillä hän on tutkinut tätä kysymystä hyvin paljon ja hyvin seikkaperäisesti. Minä väitän, että sellainen yritys ei voi onnistua, sillä tehtävä on väärin asetettu. Venäjällä me elämme nykyään imperialistisen sodan jälkiseurauksen kautta ja proletariaatin diktatuurin alkuvaihetta. Ja samaan aikaan koemme monilla Venäjän alueilla, jotka olivat eristettyinä toisistaan enemmän kuin aikaisemmin, tuhkatiheässä kapitalismin elpymistä ja sen kehityksen ensi vaihetta. Siitä ei päästä mihinkään. Jos laatisimme ohjelman siten kuin тов. Buharin halusi, niin sellainen ohjelma olisi virheellinen. Parhaimmassa tapauksessa se vain toisintaisi parasta siitä, mitä on sanottu finanssikapitalismista ja imperialismista, mutta ei toisintaisi todellisuutta, koska tästä todellisuudesta puuttuu juuri tuota eheyttä. Ohjelma, joka on pantu kokoon erilaatuisista osista,

ei ole tyylikäs (vaikka se on tietenkin sivuasias), mutta muunlainen ohjelma on yksinkertaisesti virheellinen. Niin epämiellyttävää, niin riittämättömän harmonista kuin tuo monenkirjavuus, tuo sekalaisesta materiaalista rakentaminen onkin, me emme pääse siitä vielä pitkään, pitkään aikaan. Kun pääsemme siitä, silloin laadimme toisen ohjelman. Mutta silloin me elämme jo sosialistisessa yhteiskunnassa. Olisi naurettavaa odottaa, että silloin kaikki tulee olemaan samoin kuin nyt.

Me elämme sellaisena aikana, jolloin koko joukko kapitalismin alkeellisimpia perusilmiöitä on herätetty henkiin. Ottakaamme vaikkapa kulkulaitoksen romahdus, jonka olemme joutuneet itse niin mainiosti, tai oikeammin sanoen, niin pahasti kokemaan. Onhan asianlaita sama muissakin maissa, vieläpä voittajamaissakin. Mutta mitä merkitsee kulkulaitoksen romahdus imperialistisen järjestelmän oloissa? — Paluuta tavaratuotannon alkuperäisimpiin muotoihin. Me tiedämme mainiosti, mitä ovat säkkimiehet. Ulkomaalaisille tämä sana on tähän asti ollut luultavasti käsittämätön. Entä nyt? Keskustelkaapa III Internationalen kongressiin saapuneiden tovereitten kanssa. Selviää, että myös Saksassa ja Sveitsissäkin on alkanut ilmaantua samantapaisia sanoja. Ja kuitenkin te ette voi millään sijoittaa tätä kategoriaa minkäänlaiseen proletariaatin diktaatuuriin, vaan teidän on palattava kapitalistisen yhteiskunnan ja tavaratuotannon alkuasteille.

Jos hypätään pois tästä murheellisesta todellisuudesta laatimalla siloiteltu ja eheä ohjelma, se merkitsee hyppyä johonkin ilmattomaan ja pilvientakaiseen tilaan, virheellisen ohjelman laatimista. Eikä lainkaan kunnioitus vanhaa kohtaan, kuten тов. Бухарин kohteliaasti vihjasi, pakottanut meitä sisällyttämään tähän kohtia vanhasta ohjelmasta. Syntyi tällainen käsitys: vuonna 1903 laadittiin Leninin osanotolla ohjelma, epäilemättä huono ohjelma, mutta koska vanhoista ihmisistä on mieluisinta muistella menneitä, niin kunnioituksesta vanhaa kohtaan laadittiin uudella aikakaudella uusi ohjelma, jossa toistetaan vanhaa. Jos asia olisi niin, voitaisiin sellaisista hupsuista tehdä pilaa. Minä väitän, ettei asia ole niin. Se sama kapitalismi, josta annettiin luonnekuvaus vuonna 1903, on vuonna 1919 edelleenkin olemassa proletaarisessa Neuvostotasavallassa, nimenomaan imperialismin hajoamisen ansiosta, sen luhistumisen

tuloksena. Sellaista kapitalismia voidaan löytää esimerkiksi Samaran kuvernementista tahi Vjatkan kuvernementista, jotka eivät ole kovinkaan kaukana Moskovasta. Aikana, jolloin kansalaissota repii maata hajalle, me emme voi selviytyä nopeasti tästä tilanteesta, tästä sakkimiesten vaelluksesta. Ja siksi ohjelman rakentaminen jollakin toisella lailla olisi virhe. On sanottava se mitä on olemassa, ohjelman pitää sisältää sitä, mikä on ehdottoman kiistatonta, tosioihin perustuvaa — vain silloin se on marxilainen ohjelma.

Teoreettisesti тов. Buharin käsittää tämän varsin hyvin ja sanoo, että ohjelman pitää olla konkreettinen. Mutta käsittäminen on eri asia kuin käytännössä toteuttaminen. Тов. Buharinin konkreettisuus on kirjanoppinutta finanssikapitalismin esitystä. Todellisuudessa me havaitsemme erilaituisia ilmiöitä. Jokaisessa maanviljelyskuvernementissa on monopolisoidun teollisuuden ohella havaittavissa vapaata kilpailua. Maailmassa ei ole missään ollut eikä tule olemaan monopolistista kapitalismia ilman vapaata kilpailua useilla tuotantoaloilla. Sellaisen järjestelmän ehdottaminen olisi elämästä irrallisen ja väärän järjestelmän ehdottamista. Kun Marx sanoi manufaktuuri-teollisuuden olleen laajassa mitassa harjoitetun pientuotannon päällysrakennus³³, ovat imperialismi ja finanssikapitalismi vanhan kapitalismin päällysrakennus. Jos hajoitetaan sen huippuosa, paljastuu vanha kapitalismi. Sellaisen näkökannan omaksuminen, että on olemassa ehyttä imperialismia ilman vanhaa kapitalismia, on toiveajattelua.

Tämä on luonnollinen erehdys, joka voi sattua hyvin helposti. Jos olisimme tekemisissä ehyen imperialismin kanssa, joka on kauttaaltaan uudistanut kapitalismin, meidän tehtävämme olisi satatuhatta kertaa helpompi. Silloin olisi olemassa järjestelmä, jossa kaikki olisi alistettu yksinomaan finanssipääoman alaiseksi. Silloin ei tarvitsisi muuta kuin poistaa tuo huippuosa ja antaa kaikki muu proletariaatin käsiin. Se olisi erittäin miellyttävää, mutta sellaista ei tapahdu todellisuudessa. Todellisuudessa kehitys käy siten, että joudutaan menettelemään kokonaan toisin. *Imperialismi on kapitalismin päällysrakennus*. Kun se hajoaa, joudutaan tekemisiin huippuosan hajoamisen ja perustuksen paljastumisen kanssa. Juuri siksi meidän ohjelmamme, jos se mieltä on oikea, pitää puhua siitä, mitä on olemassa. On olemassa

vanha kapitalismi, joka on hyvin monilla aloilla kasvanut imperialismiksi. Sen tendenssit ovat yksinomaan imperialistisia. Peruskysymyksiä voidaan tarkastella vain imperialismin kannalta. Ei ole ainoatakaan suurta sisä- tai ulkopoliitiikan kysymystä, joka voitaisiin ratkaista muuten kuin tuon tendenssin kannalta. Ohjelmassa ei nyt ole puhe siitä. Todellisuudessa on olemassa suunnattoman laaja aluspohja, vanha kapitalismi. On olemassa päällysrakennus, imperialismi, joka johti sotaan, ja tästä sodasta on saanut alkunsa proletariaatin diktatuuri. Tästä kehitysvaiheesta te ette pääse mihinkään. Tämä tosiasia luonnehtii proletaarisen vallankumouksen kehitysvauhtia kaikkialla maailmassa ja pysyy tosiasiana monien vuosien ajan.

Ehkäpä Länsi-Euroopan vallankumoukset sujuvat vaivattomammin, mutta siitä huolimatta tarvitaan monen monta vuotta ennen kuin koko maailma saadaan reorganisoiduksi, ennen kuin suurin osa maista saadaan reorganisoiduksi. Ja se merkitsee, että tänä siirtymiskautena, jota parhaillaan elämme, me emme pääse mihinkään tuosta mosaiikkimaisesta todellisuudesta. Tuota erilaatuisista osista koostunutta todellisuutta ei voida jättää pois laskuista, olipa se kuinka ruma tahansa, siitä ei saa heittää pois rahtuakaan. Ohjelma, joka laadittaisiin toisin kuin se nyt on laadittu, olisi virheellinen.

Me sanomme, että olemme siirtyneet diktatuuriin. Mutta pitäähän tietää, *miten* olemme siihen siirtyneet. Menneisyys pidättää meitä, se tarrautuu meihin tuhansin käsin eikä anna ottaa askeltakaan eteenpäin tai pakottaa ottamaan näitä askelia niin kehnosti kuin me niitä otamme. Ja me sanomme: ymmärtääksemme, minkälaiseen tilanteeseen olemme joutumassa, on sanottava, miten olemme kulkeneet, mikä on tuonut meidät itse sosialistiseen vallankumoukseen. Siihen meidät on tuonut imperialismi, siihen meidät on tuonut alkuperäisissä tavarataloudellisissa muodoissaan esiintynyt kapitalismi. Tämä kaikki pitää ymmärtää, koska voimme ratkaista sellaiset kysymykset kuin, sanokaamme, kysymyksen suhtautumisesta keskivarakkaaseen talonpoikaistoon vain ottaen huomioon olevat olot. Tosiaankin, mistä keskivarakas talonpoikaisto on voinut ilmaantua puhtaasti imperialistisen kapitalismin kaudella? Eihän sitä ollut olemassa tavallisenkaan kapitalismin maissa. Jos ryhdymme ratkaisemaan kysymystä suhtautumisestamme tuohon

milteipä keskiaikaiseen ilmiöön (keskivarakkaaseen talonpoikaistoon) pysytellen yksinomaan imperialismiin ja proletariaatin diktatuurin näkökannalla, emme pääse asiassa lainkaan selville vesille ja lyömme otsamme pahasti kuumille. Jos taasen muutamme suhtautumistamme keskivarakkaaseen talonpoikaistoon, silloin teidän on vaivauduttava sanomaan myös ohjelman teoreettisessa osassa, mistä tämä keskivarakas talonpoika on ilmaantunut, mikä hän on. Hän on pientavarantuottaja. Tämä on se kapitalismin aapistotuus, joka pitää sanoa, koska emme ole vielä selviytyneet näistä aakkosista. On mitä kevytmielisintä viitata kintaalla sille ja sanoa: „Miksi meidän pitäisi opetella aakkosia, kun olemme jo perehtyneet finanssikapitalismiin!”

Samaa minun on sanottava myös *kansallisuuskysymyksen* suhteen. Siinäkin тов. Buharin pitää kuviteltua todellisuutena. Hän sanoo, että kansakuntien itsemääräämisoikeutta ei voida tunnustaa. Kansakunta merkitsee: porvaristo ja proletariaatti yhdessä. Mekö, proletaarit, tunnustaisimme, että jollakin halveksitulla porvaristolla pitää olla itsemääräämisoikeus! Siinähän ei ole mitään järkeä! On vainkin, se vastaa sitä, mitä on olemassa. Jos te pyyhitte sen pois, niin tuloksena on fantasia. Te viittaatte kansakuntien uumenissa tapahtuvaan differentioitumisprosessiin, siihen prosessiin, jossa proletariaatti eriytyy porvaristosta. Mutta tarkastelkaamme vielä, miten tämä differentioituminen oikein tapahtuu.

Ottakaamme vaikkapa Saksa, tuo edistyneen kapitalistisen maan malliesimerkki, joka oli kapitalismin, finanssikapitalismin järjestyneisyyden kannalta Amerikkaa korkeammalla. Se on ollut alemmalla tasolla monessa suhteessa, kuten tekniikassa ja tuotannossa, poliittisesti, mutta finanssikapitalismin järjestyneisyyden kannalta, monopolistisen kapitalismin valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi muuttumisen kannalta Saksa on ollut Amerikkaa korkeammalla. Luulisi, että siinä on oikea malliesimerkki. Entä mitä siellä tapahtuu? Onko Saksan proletariaatti eriytynyt porvaristosta? Ei! Vain muutamista suurkaupungeista on tullut tietoja, että työläisten enemmistö on siellä scheidemannilaisia vastaan. Mutta miten se on käynyt? Siten, että spartakistit ovat liittoutuneet kolmasti kirottujen saksalaisten riippumattomien menshevikkien kanssa, jotka sotkevat kaiken ja aikovat naittaa neuvostojärjestelmän perustavan

kokouksen kanssa! Tällaista siellä Saksassa tapahtuu! Ja sehän on etumainen maa.

Tov. Buharin sanoo: „Mitä me teemme kansakuntien itsemääräämisoikeudella!” Minun on toistettava sama vastaväite, jonka esitin hänelle kesällä 1917, kun hän ehdotti hylättäväksi minimiohjelman ja säilytettäväksi vain maksimiohjelman³⁴. Vastasin hänelle silloin: „Älä ylvästele tappeluun lähtiessäsi, vaan vasta tappelusta tullessasi.” Kunhan otamme vallan ja vielä odotamme hiukan, silloin teemme sen³⁵. Me olemme ottaneet vallan ja odottaneet hiukkasen, nyt olen suostuvainen siihen. Nyt se on paikallaan, kun olemme siirtyneet kokonaan sosialistiseen rakennustyöhön ja torjuneet ensimmäisen meitä uhanneen rynnistyksen. Sama koskee kansakuntien itsemääräämisoikeuttakin. „Haluan tunnustaa vain työtätekevien luokkien itsemääräämisoikeuden”, sanoo tov. Buharin. Te siis haluatte tunnustaa sen, mitä todellisuudessa ei ole saavutettu yhdessäkään maassa, paitsi Venäjällä. Se on naurettavaa.

Katsokaa Suomea: se on demokraattinen maa sekä kehittyneempi ja sivistyneempi kuin meidän maamme. Siellä on käynnissä proletariaatin eriytymis- eli differentioitumisprosessi, se käy siellä omalaatuisesti, paljon tuskallisemmin kuin meillä. Suomalaiset ovat kokeneet Saksan diktatuuria, nyt he kokevat liittolaisvaltojen diktatuuria. Mutta sen ansiosta, että me olemme tunnustaneet kansakuntien itsemääräämisoikeuden, differentioitumisprosessi on käynyt siellä helpommaksi. Muistan varsin hyvin tilaisuuden, kun jouduin Smolnassa luovuttamaan asiakirjan Svinhufvudille³⁶ — nimi merkitsee venäjäksi käännettynä „sianpää” —, Suomen porvariston edustajalle, joka on esittänyt pyövelin osaa. Hän puristi kohteliaasti kättäni, ja me lausimme kohteliaisuuksia. Miten vastenmielistä se olikaan! Mutta niin piti tehdä, koska tuo porvaristo petti silloin kansaa, petti työtätekeviä joukkoja väittäen, että ryssät, shovinistit, isovenäläiset, aikovat kuristaa hengiltä suomalaiset. Oli tehtävä niin.

Ja eikö eilen jouduttu tekemään samoin Bashkirian tasavallan suhteen³⁷? Kun tov. Buharin sanoi, että „eräiden suhteen tämä oikeus voidaan kyllä tunnustaa”, kirjoitin oikein muistiin, että siihen luetteloon hänellä pääsivät hottenotit, bushmannit, hindut. Kuunnelleksani tuota luettelua

ajattelin: mitenkähän tov. Buharin on unohtanut erään vähäisen pikkuseikan, unohtanut bashkiirit? Bushmanneja Venäjällä ei ole, en ole kuullut myöskään hottentottien vaatineen autonomista tasavaltaa, mutta onhan meillä bashkiireja, kirgiisejä ja monia muita kansoja, joilta emme voi kieltää itsemääräämisoikeutta. Emme voi kieltää sitä ainoaltaakaan Venäjän entisen keisarikunnan rajojen sisällä asuvalta kansalta. Olettakaamme jopa niinkin, että bashkiirit kukistaisivat riistäjänsä ja me auttaisimme heitä siinä. Mutta sehän on mahdollista vain siinä tapauksessa, että vallankumous on täysin kypsynyt. Ja se on tehtävä varovasti, ettemme omalla asioihin puuttumisellamme hidastaisi sitä proletariaatin differentioitumisprosessia, jota meidän pitää jouduttaa. Mitä voimme tehdä niiden kansojen suhteen, jotka ovat yhä vielä mullain vaikutuksen alaisina, kuten kirgiisit, uzbekit, tadhikit ja turkmeenit? Meillä Venäjällä väestö, jolla oli pitkäaikaisia kokemuksia papeista, auttoi meitä syrjäyttämään heidät. Mutta te tiedätte, kuinka huonosti vielä toteutetaan käytännössä siviiliavioliitosta annettua dekreettiä. Voimmeko mennä noiden kansojen luo ja sanoa: „Me kukistamme teidän riistäjänne”? Sitä emme voi tehdä, sillä he ovat vielä täydellisesti mullain vallan alaisia. Tässä tapauksessa on odotettava kyseessä olevan kansakunnan kehitystä, proletariaatin eriytymistä porvarillisista aineksista, mikä on kiertämätöntä.

Tov. Buharin ei halua odottaa. Hän käy malttamattomaksi: „Mitä varten! Kun me kerran itse olemme kukistaneet porvariston sekä julistaneet Neuvostovallan ja proletariaatin diktatuurin, niin mitä varten meidän pitäisi odottaa!” Se vaikuttaa rohkaisevan kehotuksen tavoin ja siinä on osoitettu meidän tiemme suunta, mutta jos julistamme ohjelmassa vain sen, siitä ei tule ohjelmaa, vaan julistus. Me voimme julistaa Neuvostovallan ja proletariaatin diktatuurin ja täydellisen halveksumisemme porvaristoa kohtaan, minkä se on tuhatkertaisesti ansainnut, mutta ohjelmaan on merkittävä ehdottoman täsmällisesti se, mitä on olemassa. Silloin ohjelmamme on moitteeton.

Me olemme tiukasti luokkakannalla. Se, mitä kirjoitamme ohjelmaamme, on sen tunnustamista, mitä on tapahtunut todellisuudessa sen kauden jälkeen, jolloin kirjoitimme kansakuntien itsemääräämisoikeudesta yleensä. Silloin ei vielä ollut olemassa proletaarisia tasavaltoja. Kun ne

ilmaantuivat, ja vain sikäli kuin niitä ilmaantui, me saatoimme kirjoittaa sen, mitä olemme tässä kirjoittaneet: „*Neuvostotyypisten* valtioiden federatiivinen yhteenliittymä”. Neuvostotyyppi ei vielä merkitse sellaisia Neuvostoja kuin on Venäjällä, mutta neuvostotyyppi on muuttumassa kansainväliseksi. Vain tämän me voimme sanoa. Jos mentäisiin pitemmälle, askeleenkin verran, hiuskarvankin verran pitemmälle — se olisi jo virhe, ja siksi se ei kelpaa ohjelmaa varten.

Me sanomme: on otettava huomioon se, millä asteella kyseessäoleva kansakunta on kehityksessään keskiaikaisuudesta porvarilliseen demokratiaan ja porvarillisesta demokratiasta proletaariseen demokratiaan. Se on ehdottomasti oikein. Kaikilla kansakunnilla on oikeus itsemääräämiseen, eikä kannata puhua erikseen hottentoteista tai bushmanneista. Tämä pätee maapallon väestön valtavaan enemmistöön nähden, varmaan yhdeksään kymmenesosaan, ehkäpä 95 prosenttiin koko maapallon väestöstä, sillä kaikki maat ovat kehittymässä joko keskiaikaisuudesta porvarilliseen demokratiaan tai porvarillisesta demokratiasta proletaariseen demokratiaan. Tämä kehitys ei kerta kaikkiaan ole vältettävissä. Enempää ei saa sanoa, koska se olisi väärin, koska se ei olisi sitä, mitä on olemassa. Kansakuntien itsemääräämisoikeuden hylkääminen ja sen korvaaminen työtätekevien itsemääräämisoikeudella olisi aivan väärin, koska silloin ei kysymyksen asettelussa otettaisi huomioon sitä, miten vaikeasti ja mutkallisesti differentioituminen kansakunnan sisällä käy. Saksassa se käy toisin kuin meillä: eräissä suhteissa nopeammin, eräissä taas hitaammin ja verisemmin. Meillä ei yksikään puolue hyväksynyt niin luonnotonta ajatusta kuin on Neuvostojen ja perustavan kokouksen yhteensovittaminen. Meidänhän on elettävä rinnatusten noiden kansakuntien kanssa. Scheidemannilaiset puhuvat jo nyt meistä, että me muka haluamme valloittaa Saksan. Se on tietysti naurettavaa, pötyä. Mutta porvaristolla on omat intressinsä ja oma lehdistönsä, joka toittottaa sitä koko maailmalle satamiljoonaisissa painoksissaan, ja Wilson tukee tätä kaikkea omien etujensa vuoksi. Bolshevikeilla, nähkääs, on suuri armeija ja he aikovat valloituksen avulla istuttaa bolshevisminsa Saksaankin. Saksan parhaat ihmiset — spartakistit — kertoivat meille, että saksalaisia työläisiä kiihotetaan kommunisteja vastaan:

muka, katsokaa, miten huonosti bolshevikeilla ovat asiat! Emmekä voi sanoa, että asiat meillä olisivat erittäin hyvin. Niinpä vihollisemme Saksassa vaikuttavatkin joukkoihin väitteillä, että proletaarinen vallankumous Saksassa tulee merkitsemään samanlaista sekasortoa kuin on Venäjälläkin. Meillä sekasorto on meidän pitkittynyt tautimme. Me kamppailemme suunnattomia vaikeuksia vastaan luodessamme proletariaatin diktatuuria maassamme. Niin kauan kuin porvaristoon tai pikkuporvaristoon tahi vaikkapa vain osaan Saksan työläisiä tehoa tuo pelätin: „Bolshevikit aikovat pystyttää väkivalloin oman järjestelmänsä”, — niin kauan määritelmä „työätekevien itsemääräämisoikeus” ei helpota tilannetta. Meidän on toimittava siten, etteivät saksalaiset sosialistiluopiot pääsisi sanomaan, että bolshevikit tyrkyttävät omaa universaalista järjestelmänsä, joka voidaan muka tuoda Berliiniin puna-armeijalaisten pistinten kärjessä. Ja siltä kannalta katsoen, että kielletään periaatteessa kansakuntien itsemäärääminen, voi käydä hyvinkin niin.

Meidän ohjelmassamme ei pidä puhua työätekevien itsemääräämisestä, sillä se on väärin. Siinä pitää puhua siitä, mitä on todellisuudessa. Koska kansakunnat ovat eri asteilla kehityksessään keskiaikaisuudesta porvarilliseen demokratiaan ja porvarillisesta demokratiasta proletaariseen demokratiaan, on ohjelmassamme oleva määritelmä ehdottomasti oikea. Tällä tiellä meillä on ollut hyvin paljon mutkia matkassa. Jokaisen kansakunnan täytyy saada itsemääräämisoikeus, ja se edesauttaa työätekevien itsemääräämistä. Suomessa proletariaatin eriytyminen porvaristosta käy erinomaisen selvästi, voimakkaasti ja syvällisesti. Joka tapauksessa siellä kaikki tulee käymään toisin kuin meillä. Jos sanoisimme, että emme tunnusta mitään Suomen kansakuntaa, vaan ainoastaan työätekevät joukot, se olisi mitä täydellisintä hölynpölyä. Ei voida olla tunnustamatta sitä, mikä on olemassa: se pakottaa tunnustamaan itsensä. Proletariaatin ja porvariston toisistaan erottuminen tapahtuu eri maissa eri tavalla. Tässä suhteessa meidän on toimittava mitä varovaisimmin. Varsinkin suhteissamme eri kansakuntiin on oltava varovaisia, sillä mikään ei ole sen pahempaa kuin kansakuntien epäluottamus. Puolalaisilla on käynnissä proletariaatin itsemääräytyminen. Tässä viimeiset numerotiedot Varsovan työläisten edustajain Neuvos-

ton³⁸ kokoonpanosta: puolalaisia sosialistiluopioita 333, kommunisteja 297. Tämä osoittaa, että meidän vallankumouksellisen kalenterimme mukaan Lokakuu ei siellä ole enää kaukana. Tämä on likimain vuoden 1917 elokuuta tai syyskuuta. Mutta ensinnäkään ei ole vielä annettu sellaista asetusta, että kaikkien maiden pitäisi elää bolshevikkien vallankumouksellisen kalenterin mukaan, ja vaikka se olisi annettukin, sitä ei noudatettaisi. Ja toiseksi asianlaita on nykyään siten, että suurin osa Puolan työläisistä, jotka ovat kehittyneempiä ja sivistyneempiä kuin meidän työläisemme, on sosiali-puolustuskantalaisuuden ja sosiali-patriotismin kannalla. Pitää odottaa. Tässä ei saa puhua työtätekevien joukkojen itsemääräämisestä. Meidän pitää propagoida tuota differentioitumista. Me propagoimmekin, mutta ei ole epäilyksen häivääkään siitä, että nyt ei voida olla tunnustamatta Puolan kansakunnan itsemääräämisoikeutta. Se on selvää. Puolan proletaarinen liike kulkee samaa tietä kuin meidänkin liikkeemme, se kulkee proletariaatin diktatuuriin, mutta toisin kuin Venäjällä. Ja siellä pelotellaan työläisiä sillä, että moskoviitit, isovenäläiset, jotka ovat aina sortaneet puolalaisia, aikovat tuoda Puolaan oman isovenäläisen shovinisminsa kommunismin peitenimellä verhottuna. Kommunismia ei juurruteta väkivallan avulla. Kun sanoin eräälle parhaimmista puolalaisista kommunistitovereista: „Te teette toisin”, hän vastasi minulle: „Ei, me teemme aivan samoin, mutta teemme paremmin kuin te.” Tuollaista perustelua vastaan en voinut väittää kerrassaan mitään. On annettava tilaisuus täyttää tuo vaatimaton toivomus — tehdä parempi Neuvostovalta kuin on meillä. Ei voida olla ottamatta huomioon sitä, että siellä kehitys tapahtuu hiukan omalaatuisesti, eikä voida sanoa: „Alas kansakuntien itsemääräämisoikeus! Me myönnämme itsemääräämisoikeuden vain työtätekeville joukoille.” Tämä itsemääräämisoikeuden toteuttaminen käy sangen monimutkaisesti ja vaivalloisesti. Sitä ei ole missään muualla kuin Venäjällä, ja on otettava huomioon kaikki kehitysvaiheet muissa maissa eikä määrättävä mitään asetuksilla Moskovasta käsin. Ja sen vuoksi tuota ehdotusta on periaatteellisesti mahdoton hyväksyä.

Siirryn seuraaviin kohtiin, joita minun on edeltäkäsin laatimamme suunnitelman mukaan valaistava. Ensi sijalle olen asettanut *pienomistajia ja keskiarvakasta talonpoikaa*

koskevan kysymyksen. Tästä asiasta sanotaan 47. pykälässä näin:

„Keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen VKP:n politiikka edellyttää sen saamista asteittain ja suunnitelmallisesti mukaan sosialistiseen rakennustyöhön. Puolue asettaa tehtäväkseen irrottaa keskivarakas talonpoikaisto kulakeista, saada se työväenluokan puolelle suhtautumalla huomaavaisesti sen tarpeisiin, taistelemalla sen takapajuisuutta vastaan aatteellisen vaikutuksen keinoilla, mutta ei millään muotoa lannistamistoimenpiteillä, pyrkien kaikissa sen elinetuja koskevissa tapauksissa käytännölliseen sopimukseen sen kanssa tekemällä sille myönnytyksiä sosialististen uudistusten toteuttamisen menetelmiä määriteltäessä.”

Minusta tuntuu, että me formuloimme tässä sen, mitä sosialismin perustanlaskijat ovat monta kertaa sanoneet suhtautumisesta keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Tämän pykälän puutteena on vain se, ettei se ole kyllin konkreettinen. Ohjelmassa me tuskin voimme sanoa enempää. Mutta edustajakokouksessa joudumme käsittelemään muitakin kuin ohjelmakysymyksiä, ja kysymykseen keskivarakkaasta talonpoikaistosta meidän on kiinnitettävä vakavaa, kolminkerroin vakavaa huomiota. Meillä on käytettävissämme tietoja, että niissä kapinoissa, joita on ollut eräillä seuduilla, ilmenee selvästi *yhtenäinen suunnitelma*, ja tuo suunnitelma liittyy selvästi valkokaartilaisten sotasuunnitelmaan, jotka ovat päättäneet aloittaa maaliskuussa yleisen hyökkäyksen ja järjestää sarjan kapinoita. Edustajakokouksen puhemiesillä on luonnos edustajakokouksen vetoamukseksi, joka tullaan esittelemään teille ³⁹. Nämä kapinat osoittavat meille selvääkin selvemmin, että vasemmostoeserrät ja osa menshevikeistä — Brjanskissa kapinaa valmistelivat menshevikit — toimivat suoranaisina valkokaartilaisten asiamiehinä. Valkokaartilaisten yleinen hyökkäys, kapinat maaseudulla, rautatieliikenteen pysäyttämisen: — jospa onnistuttaisiin vaikka näin kukistamaan bolshevikit. Tässä tulee erikoisen selvästi, suorastaan pakottavan elintärkeänä esille keskivarakkaan talonpoikaiston merkitys. Edustajakokouksessa meidän ei ainoastaan tule korostaa erityisesti myöntyvää asennettamme keskivarakkaaseen talonpoikaistoon nähden, vaan myöskin harkita useita mahdollisimman konkreettisia toimenpiteitä, joista olisi edes jotakin suoranaista hyötyä keskivarakkaalle talonpoikaistolle. Sitä vaativat välttämättä sekä itsesäilyttämisen edut että taistelu kaikkia vihollisiamme vastaan, jotka tietävät keskivarakkaan talonpoijan horjuvan meidän

ja heidän välillä ja jotka koettavat vieroittaa häntä meistä. Asemamme on nykyään sellainen, että meillä on suunnattomia reservejä. Me tiedämme vallankumouksen kehittyvän sekä Puolassa että Unkarissa ja kehittyvän erittäin nopeasti. Nuo vallankumoukset antavat meille proletaarisia reservejä, helpottavat asemaamme ja lujittavat suunnattomasti proletaarista perustaamme — joka on meillä vielä heikko. Se voi tapahtua lähikuukausina, mutta me emme tiedä, milloin se tapahtuu. Te tiedätte, että nyt on koittanut kärkevä ajankohta, ja siksi kysymys keskivarakkaasta talonpoikaistosta saa nykyään suunnattoman suuren käytännöllisen merkityksen.

Edelleen haluaisin kosketella *osuustoimintaa* — se on ohjelmamme 48. pykälä. Tämä pykälä on tiettyssä määrin vanhentunut. Silloin kun laadimme sitä valiokunnassa, meillä oli osuustoimintaa eikä ollut kulutuskommuuneja, mutta muutaman päivän kuluttua hyväksyttiin dekreetti kaikkien eri osuustoimintamuotojen yhteensulattamisesta yhtenäiseksi kulutuskommuuniksi. En tiedä, onko tuo dekreetti julkaistu ja onko täällä läsnäolevien enemmistö tutustunut siihen. Ellei, niin tuo dekreetti julkaistaan huomenna tai ylihuomenna. Tässä suhteessa tämä pykälä on jo vanhentunut, mutta siitä huolimatta se tuntuu minusta tarpeelliselta, sillä me kaikki tiedämme mainiosti, että dekreeteistä niiden toteuttamiseen on kohtalaisen pitkä taival. Me olemme painiskelleet ja puuhanneet osuuskuntien parissa jo vuoden 1918 huhtikuusta lähtien ja vaikka olemmekin saavuttaneet melkoista menestystä, emme kuitenkaan vielä mitään ratkaisevaa. Joissakin tapauksissa olemme päässeet väestön yhdistämisessä osuuskuntiin niin pitkälle, että monissa ujesteissa 98% maaseutuväestöstä on jo liittynyt osuuskuntiin. Mutta nämä osuuskunnat, jotka olivat olemassa jo kapitalistisessa yhteiskunnassa, ovat porvarillisen yhteiskunnan hengen läpätunkemia, ja niiden johto on menshevikkien ja eserrien, porvarillisten spesialistien käsissä. Me emme ole vielä saaneet alistetuksi niitä vaikutusvaltaamme, tässä kohdin tehtävämme on yhä ratkaisevammalla. Dekreettimme on askel eteenpäin kulutuskommuunien perustamista ajatellen — siinä säädetään, että kaikkien osuustoimintamuotojen pitää koko Venäjällä sulautua yhteen. Mutta tämäkin dekreetti, vaikka toteuttaisimme sen täydellisesti, säilyttää työväen osuuskunnan autonomisena

osana tulevan kulutuskommuunin sisällä, sillä työväen osuustoimintamiehet, jotka ovat käytännöllisesti perillä asioista, sanoivat meille ja todistivat, että työväen osuuskunta kehittyneempänä järjestönä on säilytettävä, koska sen toiminta on välttämätöntä. Meillä puolueessa on ollut paljonkin erimielisyyttä ja kiistaa osuustoiminnasta, on ollut kahnausta osuustoiminnan alalla toimivien bolshevikkien ja Neuvostoissa toimivien bolshevikkien välillä. Minusta tuntuu, että periaatteessa tämä kysymys on epäilemättä ratkaistava siten, että tuo koneisto ainoana sellaisena koneistona, minkä kapitalismi on luonut joukkojen keskuuteen, ainoana koneistona, joka toimii vielä alkeellisen kapitalismin asteella olevien maaseudun väestöjoukkojen keskuudessa, on säilytettävä kaikin mokomin, sitä on kehitettävä eikä missään tapauksessa hylättävä. Se on vaikea tehtävä, sillä osuuskuntien johdossa on enimmäkseen porvarillisia spesialisteja, useinkin todellisia valkokaartilaisia. Tämä on herättänyt vihaa heitä kohtaan, oikeutettua vihaa, tästä aiheutuu taistelu heitä vastaan. Tätä taistelua on kuitenkin käytävä taidolla: *on ehkäistävä osuustoimintamiesten vastavallankumoukselliset hankkeet, mutta se ei saa muodostua taisteluksi osuustoimintakoneistoa vastaan.* Samalla kun karsimme pois noita vastavallankumouksellisia toimihenkilöitä, meidän on alistettava itse koneisto vaikutuksemme alaiseksi. Tässä suhteessa tehtävä on aivan samanlainen kuin porvarillisiin spesialisteihin nähden. Se on toinen kysymys, jota halusin kosketella.

Kysymys *porvarillisista spesialisteista* aiheuttaa melkoisesti kahnausta ja erimielisyyttä. Kun jouduin muutama päivä sitten puhumaan Pietarin Neuvostossa, niin erää minulle tehdyistä kirjallisista kysymyksistä koskivat palkkoja. Minulta kysyttiin: voidaanko sosialistisessa tasavallassa tosiaan maksaa jopa 3.000 ruplan palkkoja? Me olemme itse asiassa panneet tämän kysymyksen ohjelmaan, sillä tällä pohjalla herännyt tyytymättömyys on mennyt melko pitkälle. Kysymys porvarillisista spesialisteista on päiväjärjestyksessä armeijassa, teollisuudessa, osuuskunnissa, kaikkialla. Se on kapitalismista kommunismiin johtavalla siirtymäkaudella hyvin tärkeä kysymys. Me voimme rakentaa kommunismin vasta sitten, kun teemme sen porvarillisen tieteen ja tekniikan avulla joukoille helpommin omaksuttavaksi. Muulla tavoin ei kommunistista yhteiskun-

taa voida rakentaa. Ja jotta se voitaisiin rakentaa tällä tavoin, on otettava porvaristolta koneisto ja saatava kaikki nuo spesialistit mukaan työhön. Olemme tarkoituksella kehitelleet tätä kysymystä ohjelmassa yksityiskohtaisesti, jotta se tulisi perusteellisesti ratkaistuksi. Me tiedämme mainiosti, mitä merkitsee Venäjän kehittymättömyys kulttuurin alalla, miten se vaikuttaa Neuvostovaltaan, joka on periaatteessa antanut mittaamattomasti korkeamman proletarisen demokratian, antanut koko maailmalle näytteen tästä demokratiasta — miten tämä kulttuurin puute alentaa Neuvostovaltaa arvoa ja herättää henkiin byrokratiaa. Sanoissa neuvostokoneisto on kyllä kaikkien työtätekevien ulottuvilla, mutta käytännössä se ei ole likimainkaan kaikkien ulottuvilla, kuten me kaikki tiedämme. Eikä se suinkaan johdu siitä, että lait olisivat estämässä, kuten oli porvariston valta-aikana: meidän lakimme päinvastoin helpottavat sitä. Mutta tässä eivät pelkät lait riitä. On tehtävä paljon kasvatuksellista, järjestävää ja kulttuurityötä, mitä ei voida tehdä nopeasti lakien voimalla, mikä vaatii valtavaa ja pitkäaikaista työtä. Tästä porvarillisia spesialisteja koskevasta kysymyksestä on tehtävä tässä edustajakokouksessa täysin selvä päätös. Sellainen päätös antaa tovereille, jotka epäilemättä ottavat varteen edustajakokouksen mielipiteen, mahdollisuuden nojata sen arvovaltaan, nähdä, millaisia vaikeuksia me joudumme kohtaamaan. Se auttaa niitä tovereita, jotka joutuvat joka askeleella tekemisiin tämän kysymyksen kanssa, osallistumaan vaikkapa propagandatyöhön.

Spartakisteja edustavat toverit kertoivat meille edustajakokouksessa täällä Moskovassa, että länsi-Saksassa, missä teollisuus on kehittyneintä ja spartakistien vaikutus työläisten keskuudessa voimakkainta, vaikka spartakistit eivät olekaan vielä voittaneet siellä, niin silti hyvin monissa suurimmissa teollisuuslaitoksissa insinöörit ja johtajat ovat tulleet spartakistien luo ja sanoneet: „Me seuraamme teitä.” Meillä sellaista ei ole tapahtunut. Nähtävästi työläisten korkeampi kulttuuritaso, teknillisen henkilökunnan pitemmälle kehittynyt proletarisoituminen ja ehkä monet muutkin meille tuntemattomat syyt ovat luoneet siellä sellaiset suhteet, että ne eroavat jossakin määrin meikäläisistä.

Joka tapauksessa tämä on eräs pahimpia esteitä jatkuvan eteenpäinmenomme tiellä. Meidän on nyt heti ja viipymättä

kohotettava tuotantovoimiamme, aivan heti, odottamatta apua muista maista. Sitä ei voida tehdä ilman porvarillisia spesialisteja. Tämä on sanottava kerta kaikkiaan ja selvästi. Tietysti suurin osa noista spesialisteista on kauttaaltaan porvarillisen maailmankatsomuksen läpitukenkemia. Työläiskomissaarien ja kommunististen solujen pitää omistaa huomiota heille, — on luotava heidän ympärilleen toverillisen yhteistoiminnan ilmapiiri, pantava heidät sellaiseen asemaan, etteivät he voisi irtautua, mutta heille on turvattava paremmat työolot kuin kapitalismin aikana, sillä muuten tuo porvariston kasvattama väestökerros ei suostu tekemään työtä. Kokonaista väestökerrosta ei voida pakottaa työhön keppikurilla, — sen olemme kokeneet riittävän hyvin. Heidät voidaan pakolla estää osallistumasta aktiivisesti vastavallankumoukseen ja heitä voidaan pelotella niin, etteivät he uskalla kurottaa kättään ottamaan valkokaartilaiden julistuksia. Siinä suhteessa bolshevikit toimivat tarmokkaasti. Sellaista työtä voidaan tehdä ja me teemmekin riittävästi. Sen taidon me kaikki olemme oppineet. Mutta niin ei voida pakottaa kokonaista väestökerrosta tekemään työtä. Nuo ihmiset ovat tottuneet tekemään kulttuurityötä, he ovat vieneet sitä eteenpäin porvarillisen järjestelmän puitteissa, t.s. rikastuttaneet porvaristoa suunnattoman suurilla aineellisilla aikaansaannoksilla, mutta proletariaatille he ovat suoneet niistä vain mitättömiä muruja. Ja kuitenkin he ovat kehittäneet kulttuuria, se on ollut heidän ammattinsa. Nuo ihmiset alkavat suhtautua meihin toisella tavalla nähdesään, että työväenluokka nostaa esille järjestyneitä eturivin kerroksia, jotka eivät ainoastaan pidä arvossa kulttuuria, vaan myös auttavat levittämään sitä joukkojen keskuuteen. Lääkäri suhtautuu meihin kokonaan toisin havaittuaan, että proletariaatti nostattaa työtätekevät omatoimiseen taisteluun kulkutauteja vastaan. Meillä on paljon noita porvarillisia lääkäreitä, insinöörejä, agronomeja, osuustoimintamiehiä, ja kun he näkevät käytännössä, että proletariaatti vetää tähän työhön mukaan yhä laajempia joukkoja, me voitamme heidät puolellemme *moraalisesti* emmekä pelkätään eristä heitä poliittisesti porvaristosta. Silloin meidän tehtävämme helpottuu. Silloin he joutuvat itsestään mukaan koneistomme toimintaan, muuttuvat sen osaksi. Sitä varten on tehtävä uhrauksia. Vaikka sitä varten pitäisi maksaa

kaksikin miljardia, se on pikku asia. Olisi lapsellista pelätä tätä uhrausta, sillä se merkitsisi vain, ettei käsitetä edes-sämme olevia tehtäviä.

Liikennelaitoksen sekasortoinen tila, teollisuuden ja maanviljelyksen sekasortoinen tila saattaa vaaraan Neuvostotasavallan koko olemassaolon. Tässä asiassa meidän on ryhdyttävä mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin, joilla maan kaikki voimat saadaan jännitetyksi äärimmilleen. Me emme saa harjoittaa pikkumaista näykkimispolitiikkaa spesialisteihin nähden. Nuo specialistit eivät ole riistäjien palvelijoita, he ovat kulttuurin toimihenkilöitä, jotka palvelivat porvarillisessa yhteiskunnassa porvaristoa ja joista koko maailman kaikki sosialistit ovat sanoneet, että he tulevat proletaarisessa yhteiskunnassa palvelemaan *meitä*. Tänä siirtymäkautena meidän on turvattava heille mahdollisimman hyvät elinehdot. Se on parasta politiikkaa, se on kaikkein säästäväisintä taloudenpitoa. Muuten voimme säästäessämme joitakin satoja miljoonia menettää niin paljon, etteivät mitkään miljardit voi korvata menetettyä.

Kun keskustelimme palkkakysymyksestä työasiain komissaarin toveri Schmidtin kanssa, hän esitti seuraavia tosiasioiden. Hän sanoi, että me olemme tehneet työpalkkojen tasoittamiseksi niin paljon, ettei yksikään porvarillinen valtio ole tehnyt eikä kykene tekemään samaa kymmenissä vuosissa. Ottakaamme sodanedelliset palkat: sekatyöläinen ansaitsi ruplan päivässä — 25 ruplaa kuukaudessa, mutta specialistit ansaitsivat 500 ruplaa kuukaudessa, lukuunottamatta niitä, joille maksettiin satoja tuhansia. Specialisti ansaitsi 20 kertaa enemmän kuin työläinen. Meidän nykyiset palkkamme vaihtelevat 600 ja 3.000 ruplan välillä — ero on vain viisinkertainen. Olemme tehneet paljon palkkojen tasoittamiseksi. Spezialisteille me tietenkin maksamme nyt liikaa, mutta tiedoista heille kannattaa maksaa hiukan liikaa — eikä ainoastaan kannata, vaan se on välttämätöntä ja teoreettisesti tarpeellista. Ohjelmassa tämä kysymys on mielestäni käsitelty riittävän seikkaperäisesti. Sitä on tähdennettävä erityisesti. Se pitää ratkaista periaatteellisesti täällä edustajakokouksessa, eikä siinä kaikki, vaan on myös saatava aikaan, että kaikki edustajakokouksen osanottajat kotiseudulleen palattuaan pyrkisivät selostuksissa omille järjestöilleen sekä kaikessa toiminnassaan siihen, että se myöskin toteutetaan.

Olemme jo saaneet aikaan suuren murroksen horjuvan sivistyneistön keskuudessa. Kun eilen puhuimme pikkuporvarillisten puolueiden legalisoimisesta ja tänään vangitsemme menshevikkejä sekä eserriä, niin me noudatamme näissä heilahteluissa täysin määrättyä systeemiä. Näiden heilahtelujen läpi käy yksi, mitä lujin linja: *vastavallankumous on karsittava pois ja porvarillisia kulttuurivoimia käytettävä hyväksi*. Menshevikit ovat sosialismin pahimpia vihollisia, sillä he verhoutuvat proletaariseen vaippaan, mutta menshevikit ovat epäproletaarinen kerros. Tuossa kerroksessa on vain mitättömän vähäinen määrä proletaarisia yläpään aineksia, mutta itse kerros on koostunut pikkusivistyneistöstä. Tuo kerros on siirtymässä puolellemme. Me otamme sen kokonaan, kerroksena. Joka kerta, kun he ovat tulossa luoksemme me sanomme: „Tervetuloa.” Jokaisen tuollaisen horjahtelun yhteydessä osa heistä siirtyy meidän puolellemme. Niin on käynyt menshevikeille, novjazzhizniläisille ja eserrille, niin käy kaikille noille horjuville aineksille, jotka tulevat vielä kauan kompastelemaan jaloissa, ruikuttamaan ja loikkimaan leiristä toiseen — heille ei mahda mitään. Mutta kaikkien noiden horjahtelujen kautta me saamme neuvostotyöntekijäin riveihin kulttuuri-ihmisiä, sivistyneistöä, ja voimme karsia pois ainekset, jotka edelleenkin tukevat valkokaartilaisia.

Seuraava kysymys, joka kuuluu teemojen jaottelun mukaan minun tehtäviini, on *kysymys byrokratiasta ja laajojen joukkojen saamisesta mukaan neuvostotyöhön*. Jo pitkän aikaa on kuulunut valituksia byrokratian johdosta ja nuo valitukset ovat epäilemättä aiheellisia. Taistelussa byrokratiaa vastaan me olemme tehneet sen, mitä ei yksikään muu valtio koko maailmassa ole tehnyt. Olemme hävittäneet perustuksiaan myöten sen koneiston, joka oli läpeensä byokraattinen porvarillinen sortokoneisto ja joka pysyy sellaisena kaikkein vapaimmissakin porvarillisissa tasavalloissa. Ottakaamme vaikkapa oikeuslaitos. Sen kohdalla tehtävä oli tosin helpompi, siinä meidän ei tarvinnut luoda uutta koneistoa, sillä työtätekevien luokkien vallankumouksellisen oikeustajunnan mukaan voi jokainen käydä oikeutta. Emme ole vielä vieneet tätä asiaa läheskään päätökseen, mutta monilla alueilla olemme jo tehneet oikeuslaitoksesta sen, mikä siitä pitää tehdä. Olemme muodostaneet elimiä, joiden toimintaan voivat osallistua järjestään kaikki, eivät

ainoastaan miehet, vaan myös naiset, jotka ovat kaikkein takapajuisinta ja omiin oloihinsa jähmettynyttä ainesta.

Muilla hallinnon aloilla toimihenkilöt ovat piintyneempiä virkailija-byrokraatteja. Siinä kohdin tehtävä on vaikeampi. Me emme tule toimeen ilman tuota koneistoa, kaikilla hallinnon aloilla syntyy sellaisen koneiston tarvetta. Tässä suhteessa joudumme kärsimään siitä, että Venäjä ei ollut tarpeeksi kehittynyt kapitalistisesti. Saksa todennäköisesti selviytyy tästä helpommin, sillä sen byrokraattinen virkakoneisto on käynyt läpi suuren koulun, missä ihmisestä puserretaan irti kaikki mehu, mutta missä myös pannaan tekemään työtä eikä vain kuluttamaan tuolinistuinta, niinkuin meidän kanslioissamme on tapana. Me ajoimme tiehensä tuon vanhan byrokraattisen aineksen, pöyhimme sitä perinpohjaisesti ja ryhdyimme sitten sijoittelemaan jälleen uusille virkapaikoille. Tsaarinaikaiset byrokraatit alkoivat siirtyä neuvostolaitoksiin ja juurruttaa niihin byrokraatiaa, tekeytyä kommunisteiksi ja hankkia VKP:n jäsenkirjoja menestyäkseen paremmin virkauralla. Näin ollen me ajoimme heidät ulos ovesta, mutta he työntyvät sisään ikkunasta. Tässä ilmenee eniten kulttuurivoimien puute. Tuo byrokraattinen virkamieskunta voitaisiin hajottaa, mutta sitä ei voida käden käänteessä kasvattaa uudelleen. Tässä suhteessa meillä on ratkaistavanamme ennen kaikkea organisatorisia, kulttuurillisia ja kasvatuksellisia tehtäviä.

Taistelu byrokraatiaa vastaan voidaan viedä päätökseen, täydelliseen voittoon, vasta sitten, kun koko väestö alkaa osallistua hallintoon. Porvarillisissa tasavalloissa se on ollut mahdotonta, eikä siinä kyllin: *itse laki on estänyt sen*. Parhaimmissakin porvarillisissa tasavalloissa, olivatpa ne kuinka demokraattisia hyvänsä, on olemassa tuhansia lainsäädännöllisiä haittoja, jotka estävät työtätekeviä osallistumasta hallintoon. Me olemme saaneet aikaan sen, että nuo haitat on raivattu pois, mutta emme ole vieläkaan päässeet siihen, että työtätekevät joukot voisivat osallistua hallintoon — paitsi lakia on olemassa vielä kulttuuritaso, joka ei tottele mitään lakia. Tämä alhainen kulttuuritaso aiheuttaa sen, että Neuvostot, joiden tulee ohjelmansa mukaan olla *työtätekevien toteuttaman* hallintovallan elimiä, ovat todellisuudessa *työtätekeviä varten* toimivia elimiä, joissa hallintovaltaa toteuttaa proletariaatin etumainen kerros eivätkä työtätekevien laajat joukot.

Siinä on edessämme tehtävä, jota ei voida ratkaista muuten kuin pitkällisellä kasvatuksella. Tämä tehtävä on meille tällä erää tavattoman vaikea, sillä kuten olen useita kertoja osoittanut, hallintotyöhön osallistuva työläiskerros on tavattoman, uskomattoman *ohut*. Meidän täytyy saada apuvoimaa. Kaikista merkeistä päätellen sellainen reservi on maassamme kasvamassa. Suunnaton tiedonjano ja valtava edistys sivistyksen alalla, joka on useimmissa tapauksissa saavutettu itseopiskelulla — jättiläismäinen edistys työtekevien joukkojen sivistämisen alalla on aivan ilmeinen tosiasia. Tämä edistys ei sovi minkään koulutyön puitteisiin, mutta tämä edistys on mitä valtavinta. Kaikki merkit viittaavat siihen, että me saamme lähitulevaisuudessa suunnattoman suuren reservin, ja se astuu ohuen proletaarikerroksen niiden edustajain tilalle, jotka ovat liiaksi rasittuneet työssä. Mutta joka tapauksessa asemamme tässä suhteessa on nykyään tavattoman vaikea. Virkavalta on voitettu. Riistäjät on syrjäytetty. Kulttuuritasoa ei kuitenkaan ole kohotettu, ja siksi byrokraatit istuvat entisillä paikoillaan. Byrokraatia voidaan tunkea pois vain järjestämällä proletariaatti ja talonpoikaisto paljon laajemmassa mitassa kuin tähän asti ja ryhtymällä sen ohella käytännössä toimenpiteisiin työläisten saamiseksi mukaan hallintotyöhön. Nämä toimenpiteet kunkin kansankomissariaatin alalla ovat teille kaikille tunnettuja, enkä puutu niihin sen pitemmälti.

Viimeinen kohta, johon minun tulee kajota, on kysymys *proletariaatin johtavasta osasta ja äänioikeuden riistämisestä*. Meidän Perustuslakimme tunnustaa proletariaatin etuoikeutetun aseman talonpoikaistoon verraten ja riistää äänioikeuden riistäjiltä. Sitä vastaan ovat Länsi-Euroopan puhtaat demokraatit hyökkäilleet eniten. Me olemme vastanneet ja vastaamme heille, että he ovat unohtaneet marxilaisuuden tärkeimmät perusväittämät, unohtaneet, että siellä on kysymys porvarillisesta demokratiasta, kun taas me olemme siirtyneet *proletaariseen* demokratiaan. Maailmassa ei ole olemassa ainoatakaan maata, missä olisi tehty kymmenettäkään osaa siitä, mitä Neuvostotasavallassa on tehty kuluneiden kuukausien aikana työläisten ja talonpoikaisköyhälistön hyväksi siinä mielessä, että saataisiin heidät mukaan hallitsemaan valtiota. Tämä on ehdoton totuus. Kukaan ei rupea kiistämään sitä, että me olemme tehneet todellista eikä paperilla olevaa demokratiaa varten, työläis-

ten ja talonpoikien mukaan saamista varten enemmän kuin parhaimmatkaan demokraattiset tasavallat ovat tehneet ja olisivat voineet tehdä vuosisatojen kuluessa. Tämä on määritellyt Neuvostojen merkityksen ja sen vuoksi Neuvostoista on tullut kaikkien maiden proletaarien tunnus.

Mutta tämä ei suinkaan pelasta meitä kompastelemasta joukkojen puutteellisen kulttuuritason takia. Kysymystä äänioikeuden riistämisestä porvaristolta emme ole missään tapauksessa käsittäneet absoluuttisena, sillä teoreettisesti on täysin oletettavissa, että proletariaatin diktatuuri tulee joka askeleella painostamaan porvaristoa, vaikka sen ei tarvitsekaan riistää porvaristolta äänioikeutta. Teoreettisesti se on täysin ajateltavissa, ja niinpä emme esitäkään Perustuslakiamme esikuvaksi muille maille. Sanomme vain, että se, jonka mielestä voidaan siirtyä sosialismiin lannistamatta porvaristoa, ei ole sosialisti. Mutta vaikka porvariston lannistaminen luokkana on välttämätöntä, ei ole välttämätöntä riistää siltä äänioikeutta ja tasa-arvoisuutta. Me emme halua porvariston vapautta, emme tunnusta riistäjien ja riistettyjen tasa-arvoisuutta, mutta tarkastelemme tätä kysymystä ohjelmassa siten, että Perustuslaki ei lainkaan säädi senlaatuisia toimenpiteitä kuin työläisten ja talonpoikien eriarvoisuus. Ne kirjoitettiin Perustuslakiin sen *jälkeen*, kun ne jo oli toteutettu käytännössä. Eikä Neuvostojen perustuslaki ole edes bolshevikkien laatima, vaan sen laativat menshevikit ja eserrät vasten tahtoaan jo ennen bolshevistista vallankumousta. He laativat sen sellaiseksi kuin elävä elämä oli sen laatinut. Proletariaatin järjestäytyminen kävi paljon nopeammin kuin talonpoikaiston järjestäytyminen, mikä teki työläisistä vallankumouksen tuen ja antoi heille tosiasiaassa etuoikeuden. Tulevana tehtävänä on siirtyä näistä etuoikeuksista vähitellen niiden tasoittamiseen. Kukaan ei karkottanut porvaristoa Neuvostoista ennen Lokakuun vallankumousta eikä sen jälkeen. *Porvaristo itse poistui Neuvostoista.*

Näin on asianlaita porvariston äänioikeuteen nähden. Meidän tehtävänäme on asettaa kysymys täysin selvästi. Emme laisinkaan pyytele anteeksi menettelyämme, vaan esitämme tosiasiat aivan tarkasti, sellaisina kuin ne ovat. Meidän Perustuslaissamme, kuten olemme osoittaneet, oli pakko säätää tämä eriarvoisuus, koska kulttuuritaso on alhainen, koska organisaatiomme on heikko. Me emme

kuitenkaan tee siitä ihannetta, vaan päinvastoin puolue sitoutuu ohjelmassaan tekemään järjestelmällisesti työtä hävittääkseen tämän eriarvoisuuden, joka on olemassa paremmin organisoidun proletariaatin ja talonpoikaiston välillä. Me lakkautamme tämän eriarvoisuuden heti, kun saamme kulttuuritason kohoamaan. Silloin voimme tulla toimeen ilman sellaisia rajoituksia. Noilla rajoituksilla on varsin vähäinen käytännöllinen merkitys jo nytkin, kun vallankumouksesta on kulunut vasta 17 kuukautta.

Toverit, nämä ovat ne pääkohdat, joihin pidin tarpeellisenä puuttua ohjelman yleisen käsittelyn yhteydessä, jotta niitä voitaisiin käsitellä edelleen keskustelun kulussa. (Suosionosoituksia.)

4

PUOLUEOHJELMAA KOSKEVAAN ALUSTUKSEEN
LIITTYVÄ LOPPUPUHEENVUORO
MAALISKUUN 19 p:nä

(Suosionosoituksia.) Toverit, en voinut tässä kohdin jakaa kysymystä tov. Buharinin kanssa yhtä yksityiskohtaisesti, etukäteen neuvoteltuaamme, kuin teimme alustuksen suhteen. Ehkä se ei ole tarpeellistakaan. Täällä sukeutunut keskustelu on nähdäkseni osoittanut etupäässä yhden seikan: ettei ole olemassa mitään selvästi määriteltyä ja muotoiltua vastaehdotusta. On puhuttu paljon eri osista, tehty irrallisia huomautuksia, mutta mitään vastaehdotusta ei ole esitetty. Kajoan tärkeimpiin vastaväitteisiin, jotka suuntautuvat ennen kaikkea johdantoa vastaan. Tov. Buharin sanoi minulle kuuluvansa niihin, jotka puolustavat ajatusta, että johdannossa on mahdollista yhdistää kapitalismin karakteristiikka ja imperialismin karakteristiikka yhdeksi eheäksi kokonaisuudeksi, mutta että sellaisen puuttuessa meidän on hyväksyttävä nykyinen luonnos.

Monet puhujat esittivät sellaisen näkökannan — erikoisen päättävästi sitä esitti tov. Podbelski —, että ohjelmaluonnos siinä asussa kuin se on teille esitetty, on väärä. Tov. Podbelskin todistelut olivat kerrassaan kummallisia. Kuten esimerkiksi se, että ensimmäisessä pykälässä vallankumousta sanotaan sen ja sen päivän vallankumoukseksi. Tämä on jostakin syystä herättänyt tov. Podbelskissä mielikuvan, että jopa tämä vallankumouskin on muka numeroitu. Voin sanoa, että Kansankomissaarien Neuvostossa me joudumme tekemisiin hyvin monien numeroitujen asiakirjojen kanssa ja usein väsymme siitä, mutta mitä syytä on ulottaa sellainen vaikutelma tähänkin? Mitä tekemistä tässä on todellakaan numeroilla? Me määräämme juhlapäivän ja juhlimme

sitä. Miten voidaankaan kiistää, että valta otettiin nimenomaan lokakuun 25 päivänä? Jos te yritätte muuttaa sitä jollakin tavalla, niin se on keinotekoinen muutos. Jos nimittätte vallankumouksen Lokakuun—Marraskuun vallankumoukseksi, te annatte silloin tilaisuuden sanoa, ettei sitä ole tehty yhdessä päivässä. Vallankumous tapahtui tietenkin pitemmän ajanjakson kuluessa — ei lokakuun, ei marraskuun eikä edes vuodenkaan sisällä. Tov. Podbelski hyökkäili sitä vastaan, että eräässä pykälässä puhutaan *tulevasta* yhteiskunnallisesta vallankumouksesta. Tällä perusteella hän kuvasi ohjelman milteipä eräänlaiseksi yritykseksi „loukata hänen majesteettiaan” — yhteiskunnallista vallankumousta. Me toteutamme parhaillaan yhteiskunnallista vallankumousta, mutta meille puhutaan siitä kuten tulevasta vallankumouksesta! Tällainen väite on täysin perusteeton, sillä ohjelmassamme puhutaan yhteiskunnallisesta vallankumouksesta koko maailman mitassa.

Meille sanotaan, että me otamme vallankumouksen taloudelliselta kannalta. Onko se tarpeellista vai ei? Monet innostuvaiset toverit ovat menneet täällä niin pitkälle, että näkevät tarpeelliseksi muodostaa yleismaailmallisen kansantalousneuvoston ja alistaa kaikki kansalliset puolueet VKP:n Keskuskomitean määräysvaltaan. Tov. Pjatakov melkein päätyi siihen puheessaan. (P j a t a k o v (p a i k a l t a a n): „Luuletteko sitten, että se olisi pahaksi?”) Koska hän tekee tässä huomautuksen, ettei se olisi hullumpaa, niin minun on vastattava, että jos ohjelmassa olisi jotakin sen tapaista, se ei kaipaisi arvostelua: sellaisen ehdotuksen tekijät tyrmäisivät itse itsensä. Nämä innostuvaiset toverit eivät ole ottaneet huomioon, että ohjelmassa meidän on lähdettävä siitä, mitä on olemassa. Eräs näistä tovereista, muistaakseni Sunita, joka arvosteli ohjelmaa erittäin jyrkästi pitäen sitä kurjana j.n.e., eräs näistä innostuvaisista tovereista sanoi, ettei hän voi suostua siihen, että pitää olla sitä mitä on, vaan ehdottaa, että pitää olla sitä mitä ei ole. (N a u r u a.) Olen sitä mieltä, että tämä kysymyksen formulointi herättää ilmeisen vääränä ansaittua naurua. En ole sanonut, että pitää olla vain sitä mitä on. Sanoin, että meidän pitää *lähteä siitä, mikä on todettu ehdottomasti*. Meidän pitää sanoa ja todistaa proletaareille ja työlätekeville talonpojille, että kommunistinen vallankumous on kiertämätön. Onko täällä kukaan sanonut, ettei

siitä tarvitse puhua? Jos joku olisi yrittänyt tehdä sellaisen ehdotuksen, niin hänelle olisi todistettu, ettei asia ole niin. Kukaan ei ole sanonut eikä sano mitään sellaista, koska ei ole epäilystä siitä tosiasiaista, että puolueemme on tullut valtaan nojautuen myös koko talonpoikaistoon eikä yksin kommunistiseen proletariaattiin. Rajoittuisimmeko tosiaankin vain siihen, että sanoisimme kaikille näille joukoille, jotka nyt kulkevat mukana: „Puolueen tehtävänä on pelkäämään sosialistinen rakennustyö. Kommunistinen vallankumous on suoritettu, toteuttakaa kommunismia.” Sellainen näkökanta on kerrassaan kestämaton, teoreettisesti väärä. Puolueemme on vetänyt piiriinsä välittömästi ja vieläkin enemmän välillisesti miljoonia ihmisiä, jotka tutkiskelevat nyt sellaisia kysymyksiä kuin luokkataistelu ja kapitalismista kommunismiin siirtyminen.

Nyt voidaan sanoa — eikä se ole suinkaan liioittelua — ettei kysymys kapitalismin muuttamisesta sosialismiksi ole missään muualla, missään muussa maassa kiinnostanut työtätekevää väestöä niin suuresti kuin nykyään meillä. Sitä ajatellaan meillä paljon enemmän kuin missään muussa maassa. Pitäisikö puolueen todellakin jättää tämä kysymys vastausta vaille? Meidän on osoitettava tieteellisesti, miten tuo kommunistinen vallankumous tulee tapahtumaan. Tässä suhteessa kaikki muut ehdotukset ovat puolinnaisia. Kukaan ei ole tahtonut pyyhkiä tätä pois tykkäänään. On puhuttu epämääräisesti: ehkä voidaan supistaa, olla lainaamatta vanhaa ohjelmaa, koska se on väärä. Mutta miten olisimme voineet pitää sitä perustana näin monen toimintavuoden aikana, jos se olisi väärä? Ehkä meillä tulee olemaan yhteinen ohjelma sitten, kun perustetaan koko maailman Neuvostotasavalta, mutta siihen mennessä ehdimme varmaan laatia vielä useita ohjelmia. Niiden laatiminen olisi kuitenkin ennenäikaista nyt, kun on olemassa vain yksi Neuvostotasavalta Venäjän entisen keisarikunnan tilalla. Ei edes Suomi, joka epäilemättä on kehittymässä Neuvostotasavallaksi, ole vielä toteuttanut sitä — ei edes Suomi, joka eroaa kaikista muista Venäjän entisessä keisarikunnassa eläneistä kansoista korkeamman sivistystasonsa puolesta. Niin että olisi mitä suurin erehdys vaatia nykyään, että ohjelmassa muotoiltaisiin päättyneen prosessin ilmaisu. Se olisi samantapaista kuin jos sisällyttäisimme ohjelmaan yleismaailmallisen kansantalousneuvoston.

Me muuten emme ole vielä itsekään ehtineet tottua tuohon muodottomaan „sovnarhoz” *-sanaan, ja ulkomaalaisille kuulemma sattuu sellaistaakin, että he etsivät hakemistoista, olisiko ehkä jossain senniminen rautatieasema. (N a u r u a.) Me emme voi säätää näitä sanoja asetuksilla koko maailmalle.

Ollakseen kansainvälinen ohjelmamme tulee ottaa huomioon ne luokkia koskevat momentit, jotka ovat taloudellisesti luonteenomaisia kaikille maille. Kaikille maille on luonteenomaista, että kapitalismi vielä kehittyy monin paikoin. Tämä pätee koko Aasiaan nähden, kaikkiin niihin maihin nähden, jotka ovat siirtymässä porvarilliseen demokratiaan, tämä pätee moniin Venäjän osiin nähden. Talousalan asioihin erittäin hyvin perehtynyt tov. Rykov puhui meille uudesta porvaristosta, jota meillä on. Se on totta. Sitä ei synny vain meikäläisten neuvostolaitosten toimihenkilöiden keskuudesta — mitättömän vähässä määrin sitä saattaa tulla sieltäkin —, sitä syntyy talonpoikaiston ja käsityöläisten keskuudesta, jotka on vapautettu kapitalististen pankkien ikeestä ja eristetty nykyään rautatieliikenteestä. Tämä on tosiasia. Kuinka aiotte sivuuttaa tämän tosiasian? Siten te vain lohduttelette itseänne tai päästätte riittämättömästi harkitun kirjasen todellisuuteen, joka on monin verroin mutkallisempi. Se osoittaa meille, että jopa Venäjälläkin kapitalistinen tavaratalous elää, vaikuttaa, kehittyy, synnyttää porvaristoa samoin kuin missä tahansa kapitalistisessa yhteiskunnassa.

Tov. Rykov sanoi: „Me taistelemme porvaristoa vastaan, jota syntyy meillä siksi, että talonpoikaistalous ei ole vielä hävinnyt, ja tämä talous synnyttää porvaristoa ja kapitalismia.” Epäilemättä näin tapahtuu, vaikka meillä ei olekaan tarkkoja tietoja siitä. Neuvostotasavaltaa ei toistaiseksi vielä ole missään muualla kuin Venäjän entisen keisarikunnan alueella. Se kasvaa ja kehittyy monissa maissa, mutta sitä ei vielä ole olemassa missään muussa maassa. Siksi sellaisen vaatiminen ohjelmassamme, mitä emme ole vielä saavuttaneet, on mielikuvitusta, halua paeta pois epämiellyttävästä todellisuudesta, joka osoittaa, että muissa maissa sosialistisen tasavallan synnytykset ovat epäilemättä vaikeammat kuin mitä me jouduimme kokemaan. Me sel-

* — lyhenne kansantalousneuvoston venäjänkielisestä nimestä. Suom.

viidyimme helpolla, sillä lokakuun 27 päivänä 1917 me lailistimme sen, mitä talonpojat olivat vaatineet eserräläisissä päätöslauselmissa. Sellaista ei ole tapahtunut yhdessäkään maassa. Sveitsiläinen toveri ja saksalainen toveri mainitsivat, että Sveitsissä talonpojat ovat varustautuneet lakkolaisia vastaan voimakkaammin kuin konsanaan ja ettei Saksassa ole maaseudulla havaittavissa mitään vapaampaa tuulahdusta siinä mielessä, että siellä syntyisi maatyöläisten ja pientalonpoikien Neuvostoja. Meillä talonpoikien edustajain Neuvostot saivat vallankumouksen ensi kuukausien jälkeen vaikutuspiiriinsä miltei koko maan. Me, takapajuinen maa, perustimme ne. Tässä nousee esiin jättiläismäinen ongelma, jota kapitalistiset kansat eivät ole vielä ratkaisseet. Entä olemmeko me mikään esikuvallinen kapitalistinen kansakunta? Vuoteen 1917 asti meillä oli vielä maaorjuuden jäännöksiä. Mutta yksikään kapitalistiseen tapaan järjestetty kansakunta ei ole vielä näyttänyt, miten tämä kysymys on ratkaistava käytännössä. Me nousimme valtaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, jolloin tsaarivallan sorto pakotti suorittamaan suurella ripeydellä perinpohjaisen ja nopean muutoksen, ja me kykenimme näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa nojaamaan muutamien kuukausien ajan koko talonpoikaistoon. Tämä on historiallinen tosiasia. Meidän valtamme pysyi ainakin vuoden 1918 kesään saakka, köyhälistökomiteoiden perustamiseen saakka pystyssä sen ansiosta, että me nojasimme koko talonpoikaistoon. Se ei ole mahdollista yhdessäkään kapitalistisessa maassa. Juuri tämän perustavaa laatua olevan taloudellisen tosiasian te unohdatte puhuessanne koko ohjelman perusteellisesta muuttamisesta. Ilman sitä teidän ohjelmanne ei rakennu tieteelliselle pohjalle.

Meidän on lähdeittävä siitä kaikkien tunnustamasta marxilaisesta asettamuksesta, että ohjelman pitää rakentua tieteelliselle pohjalle. Sen pitää selittää joukoille, miten kommunistinen vallankumous on syntynyt, miksi se on väistämätön, mikä on sen merkitys, sen olemus, missä on sen voima, mitä sen tulee ratkaista. Ohjelmamme pitää olla yhteenvetona agitaatiotyötä varten, samanlaisena yhteenvetona kuin ovat olleet kaikki ohjelmat, sellaisena kuin oli esimerkiksi Erfurtin ohjelma⁴⁰. Tuon ohjelman jokainen pykälä sisälsi satojatuhansia agitaattorien puheita ja artikkeleja. Meidän ohjelmamme jokainen pykälä on sitä, mikä

jokaisen työtätekevän tulee tietää, omaksua ja käsittää. Ellei hän käsitä, mitä on kapitalismi, ellei hän käsitä, että pientalonpoikaisto ja käsityöhön perustuva talous synnyttävät kiertämättä ja pakostakin jatkuvasti tuota kapitalismia — ellei hän käsitä tätä, niin sellainen kommunismi ei ole kopeekankaan arvoista, vaikka hän julistautuisi sata kertaa kommunistiksi ja säteilisi ympärilleen mitä radikaalisinta kommunismia. Me annamme arvon kommunismille vain silloin, kun se on taloudellisesti perusteltua.

Sosialistinen vallankumous saa aikaan hyvin suuria muutoksia jopa eräissä kehittyneimmissäkin maissa. Kapitalistinen tuotantotapa vallitsee edelleenkin koko maailmassa säilyttäen useasti vähemmän kehittyneet muotonsa, vaikka imperialismi on koonnut ja keskittänyt finanssipääoman. Yhdessäkään kehittyneimmistä maista ei voida havaita kapitalismia yksinomaan täydellisimmässä muodossaan. Mitään sentapaista ei ole edes Saksassa. Kun keräsimme konkreettisia tehtäviämme koskevaa aineistoa, niin Tilastollista keskuustoimistoa johtava toveri tiedotti, että Saksassa sikäläiset talonpojat *salasivat* elintarvikehuoltoelimitä 40% perunaylijäämistään. Kapitalistisessa valtiossa, missä kapitalismi on täysin kehittynyt, on edelleen pientalonpoikaistalouksia, jotka harjoittavat vapaata pienmarkkinointia, pientä keinottelua. Tällaisia tosiasioita ei saa unohtaa. Lieneeköhän täällä edustettujen kolmensadan tuhannen puolueenjäsenen joukossa paljoakaan niitä, jotka ovat täysin selvillä tästä kysymyksestä? On naurettavaa omahyväisyyttä luulla, että koska me, joilla on ollut onni laatia ohjelma- luonnos, tiedämme kaiken tämän, niin kommunistien laajat joukotkin ovat kaiken tämän oppineet. Eivät ole, he tarvitsevat näitä aakkosia, tarvitsevat niitä sata kertaa enemmän kuin me, sillä ihmiset eivät voi olla kommunisteja, elleivät he ole tajunneet, elleivät he ole selvittäneet itselleen, mitä on kommunismi ja mitä on tavaratalous. Me joudumme tekemisiin näiden pientavaratalouden ilmiöiden kanssa joka päivä, kaikissa käytännöllisen talous-, elintarvike- tai maatalouspolitiikan kysymyksissä tai Korkeinta kansantalousneuvostoa koskevien kysymysten yhteydessä. Mutta tästä ei muka saisi puhua ohjelmassa! Jos menettelisimme siten, me näyttäisimme vain, ettemme osaa ratkaista tätä kysymystä, että vallankumouksen menestys maassamme on selitettävissä poikkeuksellisilla olosuhteilla.

Luoksemme saapuu tovereita Saksasta perehtymään sosialistisen järjestelmän muotoihin. Ja meidän tulee menettellä niin, että pystyisimme todistamaan ulkomaisille tovereille oman voimamme, jotta he näkisivät meidän liikkuvan omassa vallankumouksessamme yksinomaan todellisuuspohjalla, jotta he saisivat käytettäväkseen kumoamattoman aineiston. Olisi naurettavaa esittää vallankumouksemme jonkinlaiseksi esikuvaksi kaikille maille, kuvitella sen tehneen koko joukon nerokkaita keksintöjä ja tuoneen käytäntöön kokonaisen rykelmän sosialistisia uutuuksia. Sellaista en ole kuullut kenenkään puhuvan ja vakuutan, ettemme tule kuulemaankaan. Meillä on käytännön kokemuksia ensi toimenpiteistä kapitalismin hävittämiseksi maassa, missä proletariaatin ja talonpoikaiston kesken vallitsee erikoinen suhde. Ja siinä kaikki. Jos yrittäisimme tärkeillä sammakon lailla ja alkaisimme puhista ja pullistella, niin koko maailma nauraisi meille, me olisimme yksinkertaisesti kerskuja.

Me olemme kasvattaneet marxilaisen ohjelman pohjalla proletariaatin puolueen ja samoin on kasvatettava ne kymmenet miljoonat työtätekevät, joita meillä on. Olemme kokoontuneet tänne aatteellisina johtajina ja meidän tulee sanoa joukoille: „Me olemme kasvattaneet proletariaatin ja olemme aina ja ensi kädessä pitäneet lähtökohtana tarkkaa taloudellista erittelyä.” Tämä tehtävä ei ole ratkaistavissa manifestilla. III Internationalen manifesti on kutsu, juliste, se on huomion kiinnittämistä siihen, mitä edessämme on, se on vetoamus joukkojen tunteisiin. Vaivautukaa todistamaan tieteellisesti, että nojaatte taloudelliseen perustaan ettekä rakenna hiekalle. Ellette pysty tekemään sitä, alkää ottako laatiaksenne ohjelmaa. Sen tekemiseksi meillä taasen ei ole muuta menettelytapaa kuin tarkistaa kaikki se, mitä olemme kokeneet 15 vuoden aikana. Kun 15 vuotta sitten sanoimme kulkevamme tulevaan yhteiskunnalliseen vallankumoukseen ja nyt olemme tulleet siihen, niin kuinka se voisi heikentää meitä? Se lujittaa, voimistaa meitä. Koko asia on siinä, että kapitalismi muuttuu imperialismiksi ja imperialismi johtaa sosialistisen vallankumouksen alkamiseen. Tämä on ikävää ja pitkäväteistä, eikä yksikään kapitalistinen maa ole vielä käynyt läpi tätä prosessia. Mutta ohjelmassa tämä prosessi on pantava merkillle.

Sen vuoksi täällä esitetyt teoreettiset vastaväitteet eivät kestä pienintäkään arvostelua. En epäile, että jos pantaisiin

10—20 ajatustensa esitykseen harjaantunutta kynäilijää tekemään työtä kolme neljä tuntia päivässä, niin he muotoilisivat kuukauden sisällä paremman, eheämmän ohjelman. Mutta on naurettavaa vaatia sellaisen työn suorittamista päivässä tai parissa, kuten tov. Podbelski puhui. Me emme selviytyneet työstä päivässä emmekä kahdessa emmekä edes kahdessa viikossa. Toistan, että jos voitaisiin valita kuukauden ajaksi 30-henkinen valiokunta tekemään työtä muutamia tunteja päivässä ja siten, etteivät puhelinsoitot häiritسی, he epäilemättä saisivat aikaan viisi kertaa paremman ohjelman. Mutta itse asian ydintä ei täällä kukaan ole yrittänyt kiistää. Ohjelma, joka ei sano mitään tavaratalouden ja kapitalismin perustuksista, ei ole marxilainen kansainvälinen ohjelma. Jotta ohjelma olisi kansainvälinen, ei vielä riitä, että se julistaa yleismaailmallisen Neuvostotasavallan tai kansakuntien lakkauttamisen, kuten tov. Pjatakov julisti: mitään kansakuntia ei tarvita, vaan tarvitaan kaikkien proletarien yhteenliittymistä. Tietysti se on erinomainen asia ja niin tapahtuukin, mutta kokonaan toisella kommunistisen kehityksen asteella. Tov. Pjatakov sanoo ilmeisellä ylemmyydentunnolla: „Te olitte takapajuisia vuonna 1917 ja olette nyt edistyneet.” Me edistyimme silloin, kun otimme ohjelmaan sen mikä oli alkanut vastata todellisuutta. Kun sanoimme kansakuntien kulkevan porvarillisesta demokratiasta proletariseen valtaan, me sanoimme sen mitä on, mutta vuonna 1917 se oli sitä, mitä te toivoitte.

Kun saamme spartakistien kanssa aikaan sen täydellisen toverillisen luottamuksen, jota tarvitaan yhtenäistä kommunismia varten, sen toverillisen luottamuksen, joka kypsyy päivä päivältä ja ehkä muutaman kuukauden perästä syntyykin, silloin se kirjoitetaan ohjelmaan. Mutta niin kauan kuin sitä vielä puuttuu, sen julistaminen merkitsisi, että heitä vedetään mukaan siihen, mihin he eivät vielä ole päässeet oman kokemuksensa nojalla. Me sanomme, että neuvostotyyppi on saanut kansainvälisen merkityksen. Tov. Buharin viittasi englantilaisiin tehdasvanhimpien komiteoihin. Ne eivät ole aivan samaa kuin Neuvostot. Ne kasvavat, mutta ovat vielä sikiöasteella. Kun ne pääsevät päivänvaloon, niin sitten katsotaan. Mutta jos sanoisimme, että me lahjoitamme Englannin työläisille venäläiset Neuvostot, ei sellainen puhe kestäisi pienintäkään arvostelua.

Edelleen minun on kosketettava kysymystä kansakuntien itsemääräämisestä. Tämän kysymyksen merkitystä on arvostelussamme paisutettu liiaksi. Tässä on ilmennyt arvostelumme heikkous sikäli, että tällainen kysymys, jonka merkitys ohjelman yleisessä sommittelussa, ohjelmavaatimusten kokonaissummassa on oikeastaan vähemmän kuin toisarvoinen, että tämä kysymys on arvostelussamme saanut erikoisen merkityksen.

Kun tov. Pjatakov puhui, niin minä ihmettelin, mitä se mahtoi olla: ohjelman pohdintaako vai kahden organisaatiobyroon välistä kiistaa. Kun tov. Pjatakov sanoi Ukrainan kommunistien toimivan VKP(b):n Keskuskomitean ohjeiden mukaisesti, en ymmärtänyt missä sävyssä hän sen sanoi. Valittelevassako? Siitä en tov. Pjatakovia epäile, mutta hänen puheensa ajatus oli seuraava: mitä virkaa on kaikilla noilla itsemääräämisoikeuksilla, kun Moskovassa on oivallinen Keskuskomitea! Tämä on lapsellinen näkökanta. Ukraina joutui erilleen Venäjistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, eikä kansallinen liike päässyt siellä juurtumaan syvälle. Mikäli sitä ilmenikin, saksalaiset tukahduttivat sen. Tämä on tosiasia, mutta poikkeuksellinen. Siellä ovat asiat jopa kielenkin suhteen niin, ettei enää tiedetä, onko ukrainan kieli yleisesti käytetty vai ei. Muiden kansakuntien työtätekevät joukot ovat tunteneet syvää epäluuloisuutta isovenäläisiä kohtaan pitäen heitä kulakkikansana, sortavana kansakuntana. Tämä on tosiasia. Eräs suomalainen kertoi minulle, että Suomen porvariston keskuudessa, joka on vihannut isovenäläisiä, kuuluu ääniä: „Saksalaiset ovat osoittautuneet suuremmiksi rosvoiksi, Entente suuremmaksi rosvoksi, tulkoot mieluummin bolshevikit.” Tämä on mitä valtavin voitto, jonka me olemme saavuttaneet kansallisuuskysymyksessä Suomen porvaristosta. Se ei vähääkään estä meitä taistelemasta sopivin keinoin tuota porvaristoa vastaan, kuten ainakin luokkavihollista vastaan. Koska Neuvostotasavalta on perustettu maahan, jonka tsaarivalta sortii Suomea, sen pitää sanoa, että se kunnioittaa kansakuntien oikeutta riippumattomuuteen. Me solmimme sopimuksen Suomen punaisen hallituksen kanssa, joka oli vallassa lyhyen aikaa, teimme tiettyjä alueellisia myönnytyksiä, joiden takia olen saanut kuulla melko paljon puhtaasti shovinistisia vastaväitteitä: „Siellä, nähkääs, on hyviä kalavesiä, mutta te annoitte ne pois.” Nämä ovat

senlaatuksia väitteitä, joiden johdosta olen sanonut: kun kaaputtaa muutamien kommunistien pintaa, niin sen alta paljastuu isovenäläinen shovinisti.

Mielestäni tämä Suomen samoin kuin bashkiirienkin tapaus osoittaa, ettei kansallisuuskysymyksessä saa ajatella niin, että mihin hintaan tahansa on saatava aikaan taloudellinen yhtenäisyys. Tietenkin sitä tarvitaan! Mutta meidän on pyrittävä siihen propagandan, agitaation, vapaaehtoisen liiton avulla. Bashkiirit tuntevat epäluuloisuutta isovenäläisiä kohtaan, koska isovenäläisten sivistystaso on korkeampi ja he ovat käyttäneet edukseen tätä korkeampaa sivistystasoa rosvotessaan bashkiireja. Siksi niillä syrjäseuduilla isovenäläinen merkitsee bashkiirille samaa kuin sortaja, petkuttaja. Se on otettava lukuun, sitä vastaan on taisteltava. Mutta sehän vaatii aikaa. Sehän ei ole korjattavissa millään dekreetillä. Tässä asiassa meidän on oltava erittäin varovaisia. Varovaisuus on tarpeen varsinkin sellaisen kansakunnan kuin isovenäläisen kansakunnan taholta, joka on nostattanut vastaanansa kaikkien muiden kansojen hillittömän vihan, ja me olemme vasta nyt oppineet oikomaan näitä virheitä ja huonosti sittenkin. Meillä on esimerkiksi Valistusasiain komissariaatissa tai sen liepeillä kommunisteja, jotka sanovat: kun kerran koululaitos on yhtenäinen, niin älkää yrittäkö opettaa millään muulla kuin venäjän kielellä! Sellainen kommunisti on mielestäni isovenäläinen shovinisti. Se istuu monissa meistä ja sitä vastaan on taisteltava.

Sen vuoksi meidän pitää sanoa toisille kansoille, että olemme loppuun saakka internationalisteja ja pyrkimyksenämme on kaikkien kansakuntien työläisten ja talonpoikien vapaaehtoinen liitto. Tämä ei mitenkään sulje pois sotia. Sota on eri asia, joka juontuu imperialismin olemuksesta. Jos käymme sotaa Wilsonia vastaan ja Wilson muuttaa pienen kansakunnan välikappaleekseen, niin sanomme: me taistelemme tuota välikappaletta vastaan. Emme ole koskaan väittäneet päinvastaista. Emme ole koskaan sanoneet, että sosialistinen tasavalta voi tulla toimeen ilman sotilaallista voimaa. Tietyissä olosuhteissa sota saattaa käydä välttämättömäksi. Mutta nyt kansallisuuksien itsemääräämiskysymyksessä asian ydin on siinä, että eri kansakunnat kulkevat yhtäläistä historiallista tietä, vaikkakin erittäin moninaisten mutkien ja syrjäpolkujen kautta, ja että sivisty-

neet kansakunnat kulkevat varmasti toisin kuin vähemmän sivistyneet. Suomi on kulkenut toisin, Saksa kulkee toisin. Tov. Pjatakov on tuhatkertaisesti oikeassa siinä, että me tarvitsemme yhtenäisyyttä. Mutta sen puolesta on taisteltava propagandan ja puolueen vaikutuksen avulla, perustamalla yhtenäisiä ammatillisia liittoja. Eikä tällöinkään saa toimia aina saman kaavan mukaan. Jos poistaisimme tämän kohdan tai muokkaisimme sen toiseen asuun, me pyyhkisimme kansallisuuskysymyksen pois ohjelmasta. Se voitaisiin tehdä, jos olisi olemassa ihmisiä ilman kansallisia erikoisuuksia. Mutta sellaisia ihmisiä ei ole, emmekä me voi mitenkään muuten rakentaa sosialistista yhteiskuntaa.

Toverit, mielestäni meidän on otettava ehdotettu ohjelma pohjaksi ja lähetettävä valiokuntaan täydennettyämme sitä opposition edustajilla tai oikeammin tovereilla, jotka ovat esittäneet täällä asiallisia ehdotuksia; sanotun valiokunnan taas tulee antaa: 1) luetellut korjaukset luonnokseen ja 2) ne teoreettiset vastaväitteet, joista ei voida sopia. Mielestäni tämä on asiallinen kysymyksen asettelu, joka tekee mahdolliseksi päästä nopeimmin oikeaan ratkaisuun. (Suosionosoituksia.)

5

EDUSTAJAKOKOUKSEN NIMISSÄ
 UNKARIN NEUVOSTOTASAVALLAN HALLITUKSELLE
 MAALISKUUN 22 pnä RADIOTEITSE LAHETETTY
 TERVEHDYSSANOMA ⁴¹

Unkarin Neuvostotasavallan hallitukselle,
 Budapest

Venäjäen kommunistisen puolueen VIII edustajakokous lähettää lämpimän tervehdysten Unkarin Neuvostotasavallalle. Edustajakokouksemme on vakuuttunut siitä, että lähestyy aika, jolloin kommunismi voittaa koko maailmassa. Venäjäen työväenluokka kiiruhtaa kaikin voimin avuksenne. Koko maailman proletariaatti seuraa jännittyneenä taistelunne kulkua eikä salli imperialistien kohottaa kättään uutta Neuvostotasavaltaa vastaan.

Eläköön kansainvälinen kommunistinen tasavalta!

*Julkaistu maaliskuun 25 pnä 1919
 unkarin kielellä
 „Népszava” lehden 71. numerossa*

*Venäjäen kielellä julkaistu
 ensi kerran v. 1927*

*Julkaistaan sanomalehden
 tekstin mukaan
 Venäjännös unkarin kielestä*

6

ALUSTUS MAASEUTUTYÖSTÄ
MAALISKUUN 23 pnä

(Jatkuvia suosionosoituksia.) Toverit, minun on pyydettävä anteeksi sen johdosta, etten ole voinut olla läsnä kaikissa sen jaoston istunnoissa, jonka edustajakokous valitsi valmistelemaan kysymystä maaseututyöstä⁴². Sen vuoksi jaoston työssä alusta alkaen mukana olleiden tovereiden puheet tulevat täydentämään selostustani. Jaosto laati loppujen lopuksi teesit, jotka jätettiin valiokunnalle ja jotka esitellään teille. Minä haluaisin kosketella kysymyksen yleistä merkitystä, sellaisena kuin tämä kysymys nyt on edessämme jaoston suorittaman työn tuloksena ja sellaisena kuin se käsittääkseni on nyt noussut koko puolueen eteen.

Toverit, on aivan luonnollista, että proletaarisen vallankumouksen kehittyessä meidän pitää asettaa etualalle milloin yksi, milloin toinen yhteiskunnallisen elämän mutkallisimmista ja tärkeimmistä kysymyksistä. On aivan luonnollista, että mullistuksessa, joka kajoaa eikä voi olla kajoamatta elämän syvimpiin perustuksiin ja koskee mitä laajimpia väestökerroksia, ei yksikään puolue eikä yksikään hallitus, vaikka se olisi kuinka lähellä kansanjoukkoja, voi ottaa *kerralla* huomioon elämän kaikkia puolia. Ja kun meidän on nyt käsiteltävä kysymystä maaseututyöstä ja otettava tästä kysymyksestä tarkasteltavaksi pääasiallisesti keskivarakkaan talonpoikaiston asema, ei siinä voi olla proletaarisen vallankumouksen kehityksen kannalta yleensä mitään outoa eikä epänormaalia. Ymmärrettävää on, että proletaarisen vallankumouksen täytyi aloittaa perussuhteista, kahden toisilleen vihamielisen luokan, proletariaatin ja porvariston välisistä suhteista. Perustehtävänä oli siirtää valta työväenluokan käsiin, turvata sen diktatuuri, kukistaa porvaristo ja

ottaa siltä pois ne sen vallan taloudelliset perusteet, jotka ovat ehdottomasti esteenä kaikkinaisen sosialistisen rakennustyön tiellä yleensä. Kukaan meistä, mikäli olemme perehtyneet marxilaisuuteen, ei ole koskaan epäillyt sitä totuutta, että vain proletariaatilla tai porvaristolla voi olla ratkaiseva merkitys kapitalistisessa yhteiskunnassa juuri tuon yhteiskunnan taloudellisen rakenteen vuoksi. Nyt näemme monia entisiä marxilaisia — esimerkiksi menshevikkien leirissä —, jotka väittävät, että proletariaatin ja porvariston välisen ratkaisevan taistelun kaudella voi valita *demokratia yleensä*. Näin puhuvat menshevikit, jotka ovat päässeet täyteen yhteisymmärrykseen eserrien kanssa. Ikään kuin porvaristo itse ei loisi tai lakkauttaisi demokratiaa sen mukaan, mikä sille on edullisinta! Ja koska asia on niin, ei voi olla puhettakaan demokratiasta yleensä porvariston ja proletariaatin välisen kärjistyneen taistelun aikana. Voi vain ihmetellä, miten pian nämä marxilaiset tai kvasimarxilaiset — esimerkiksi meidän menshevikkimme — miten pian he paljastavat itsensä ja miten pian tulee esiin heidän todellinen luontonsa, pikkuporvarillisen demokraatin luonto.

Marx taisteli koko elinaikansa ennen kaikkea pikkuporvarillisen demokratian ja porvarillisen demokratismin illuusioita vastaan. Eniten Marx ivasi tyhjiä sanoja vapaudesta ja tasa-arvoisuudesta, silloin kun niillä peitellään työläisten vapautta kuolla nälkään taikka työvoimaansa myyvän ihmisen ja porvarin tasa-arvoisuutta, joka porvari ostaa hänen työtänsä näennäisesti vapailla markkinoilla vapaasti ja tasa-arvoisesti j.n.e. Marx selvitteli tätä kaikissa taloustieteellisissä teoksissaan. Voidaan sanoa, että Marxin „Pääoma” on kokonaisuudessaan omistettu sen totuuden selvittämiseksi, että *kapitalistisen yhteiskunnan perusvoimina ovat ja voivat olla vain porvaristo ja proletariaatti*: porvaristo tuon kapitalistisen yhteiskunnan rakentajana, johtajana ja eteenpäinviejänä — proletariaatti sen haudankaivajana, ainoana voimana, joka pystyy muuttamaan sen. Tuskinpa yhdessäkään Marxin teoksista on ainoatakaan lukua, joka ei olisi omistettu tälle asialle. Voidaan sanoa, että koko maailman sosialistit II Internationalessa ovat lukemattomia kertoja vannoneet ja vakuuttaneet työvälle ymmärtävänsä tämän totuuden. Mutta kun tuli kysymys todellisesta ja lisäksi ratkaisevasta valtataistelusta prole-

tariaatin ja porvariston välillä, silloin näimme, että meidän menshevikkimme ja eserrämme sekä myös vanhojen sosialistipuolueiden johtajat kaikkialla maailmassa unohtivat tämän totuuden ja ryhtyivät täysin konemaisesti kertamaan poroporvarillisia fraaseja demokraattisuudesta yleensä.

Toisinaan meillä yritetään antaa näille sanoille eräänlaista ikään kuin „vahvempaa” pontta sanomalla: „Demokratian diktatuuri”. Siinä ei ole enää mitään järkeä. Historiasta tiedämme vallan hyvin, että demokraattisen porvariston diktatuuri ei ole ollut mitään muuta kuin koston kapinaan nousseille työläisille. Näin on ollut vuodesta 1848 — ainakin siitä alkaen, mutta yksityisiä tapauksia voidaan osoittaa jo aikaisemmiltakin ajoilta. Historia näyttää meille, että juuri porvarillisen demokratian vallitessa kehityy laajasti ja vapaasti mitä kärkevin taistelu proletariaatin ja porvariston välillä. Me olemme joutuneet näkemään käytännössä tämän totuuden paikkansapitävyyden. Ja kun Neuvostohallituksen otteet vuoden 1917 lokakuusta lähtien ovat olleet erittäin lujia kaikissa peruskysymyksissä, niin se johtuu nimenomaan siitä, että emme ole koskaan luopuneet tästä totuudesta emmekä koskaan unohtaneet sitä. Vain yhden luokan — proletariaatin — diktatuuri voi ratkaista kysymyksen valtataistelussa porvariston kanssa. Vain proletariaatin diktatuuri voi voittaa porvariston. Vain proletariaatti voi kukistaa porvariston. Vain proletariaatti voi johtaa joukot mukanaan porvaristoa vastaan.

Mutta tästä ei missään tapauksessa seuraa — se olisi mitä suurin erehdys —, että me muka voisimme eteenkinpäin tulla toimeen ilman väliluokkiin kuuluvien ainesten osanottoa vastaisessa kommunismin rakennustyössä, sitten kun porvaristo on jo nujerretty ja poliittinen valta on jo proletariaatin käsissä.

On luonnollista, että vallankumouksen, proletaarisen vallankumouksen alkaessa kaikkien siinä toimivien huomio kohdistuu siihen, mikä on tärkeintä ja perustavaa: proletariaatin herruuteen ja tämän herruuden turvaamiseen siten, että voitetaan porvaristo, sen turvaamiseen, ettei porvaristo voisi palata uudelleen valtaan. Me tiedämme erinomaisesti, että porvaristolla on yhä vielä etuisuuksia, jotka liittyvät sen ulkomailla oleviin rikkauksiin tai ilmenevät, toisinaan jopa meilläkin, rahallisena rikkautena. Me tiedämme hyvin,

että on yhteiskunnallisia aineksia, jotka ovat kokeneempia kuin proletaarit ja auttavat porvaristoa. Tiedämme hyvin, ettei porvaristo ole luopunut valtansa palauttamisaikeista, ettei se ole luopunut herruutensa palauttamisyrityksistä.

Mutta tässä ei ole vielä läheskään kaikki. Porvaristo, joka eniten korostaa periaatetta: „Missä hyvä, siellä isänmaa”, porvaristo, joka on aina kansainvälistä, kun on kysymys rahasta — *porvaristo koko maailman mitassa on yhä vielä meitä voimakkaampi*. Sen herruus luhistuu nopeasti, se näkee sellaisia esimerkkejä kuin Unkarin vallankumouksen, josta meillä oli eilen ilo ilmoittaa teille ja josta on tänään saapunut vahvistavia tietoja — porvaristo alkaa jo ymmärtää, että sen valta-asema horjuu. Sille ei jää toimintavapautta. Mutta tällä hetkellä, kun otetaan huomioon aineelliset mahdollisuudet koko maailman mitassa, ei voida olla tunnustamatta, että porvaristo on nyt vielä aineellisesti meitä voimakkaampi.

Sen vuoksi yhdeksän kymmenesosaa huomiostamme ja käytännöllisestä toiminnastamme on omistettu ja on pitänyt omistaa tälle peruskysymykselle, porvariston kukistamiselle, proletariaatin vallan lujittamiselle ja porvariston kaikkien valtaanpalaamismahdollisuuksien poistamiselle. Tämä on aivan luonnollista, lainmukaista, väistämätöntä ja tässä suhteessa on tehtykin erittäin paljon ja hyvällä menestyksellä.

Ja nyt meidän on otettava päiväjärjestykseen kysymys toisista väestökerroksista. Meidän on — se oli yhteinen loppupäätelmämme agraarijaostossa ja olemme vakuuttuneita, että siihen yhtyvät kaikki puolueytöntekijät, sillä me teimme vain yhteenvedon heidän kokemuksistaan ja havainnoistaan — meidän on asetettava kaikessa laajuudessaan päiväjärjestykseen *kysymys keskivarakkaasta talonpoikaistosta*.

Tietysti on henkilöitä, jotka sen sijaan, että ajattelisivat vallankumouksemme kulkua, sen sijaan, että ajattelisivat, millaisia tehtäviä meillä nyt on edessämme, tekevät jokaisesta Neuvostovallan toimenpiteestä hihittelyn ja kritikoinnin aiheen samaan tapaan, kuin näemme herrojen menshevikkien ja oikeistoeserrien tekevän. He ovat ihmisiä, jotka eivät ole vielä tähän mennessä ymmärtäneet, että heidän on tehtävä valinta meidän ja porvarillisen diktatuurin välillä. Me olemme osoittaneet heihin nähden suurta kärsi-

vällisyyttä, jopa suopeutta, ja annamme heille vielä kerran tilaisuuden kokea tätä suopeuttamme, mutta lähitulevaisuudessa teemme lopun tästä kärsivällisyydestä ja suopeudesta, ja elleivät he tee valintaansa, me kehotamme aivan vakavasti heitä menemään Koltshakin luo. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Emme kuvittele näiden ihmisten älynlahjoja erikoisen loistaviksi. (N a u r u a.) Mutta luulisi kuitenkin heidän ymmärtävän koettuaan omissa nahoissaan Koltshakin petomaisuudet, että meillä on oikeus vaatia heitä tekemään valinnan meidän ja Koltshakin välillä. Jos monet naiivit ihmiset ensi kuukausina Lokakuun jälkeen luulivat typeryydessään proletariaatin diktatuuria joksikin ohimeneväksi ja satunnaiseksi, niin nyt pitäisi jopa menshevikkien ja eserrienkin ymmärtää, että siinä taistelussa, jota käydään koko maailman porvariston rynnistäessä meitä vastaan, on jotakin lainmukaista.

Todellisuudessa on muodostunut vain kaksi voimaa: porvariston diktatuuri ja proletariaatin diktatuuri. Se joka ei ole oppinut tätä Marxin teoksista, se joka ei ole oppinut tätä kaikkien suurten sosialistien teoksista, hän ei ole koskaan ollut sosialisti eikä ole ymmärtänyt mitään sosialismista, vaan on ainoastaan nimittänyt itseään sosialistiksi. Me annamme näille henkilöille hiukan miettimisaikaa ja väädimme, että heidän on ratkaistava tämä kysymys. Mainitsin heidät siksi, että he sanovat nyt tai tulevat sanomaan myöhemmin: „Bolshevikit ovat ottaneet esille kysymyksen keskivarakkaasta talonpoikaistosta, tahtovat mielistellä sitä.” Tiedän varsin hyvin, että tämänlaatuista ja vielä paljon huonompaakin perustelua käytetään laajasti menshevikkien lehdistössä. Me emme välitä siitä, me emme milloinkaan anna mitään arvoa vastustajiemme jaarittelulle. Ne, jotka saattavat yhä vielä juoksennella edestakaisin porvariston ja proletariaatin välillä, voivat puhua, mitä haluavat. Me kuljemme omaa tietämme.

Meidän tiemme määrää ennen kaikkea luokkavoimien arviointi. Kapitalistisessa yhteiskunnassa kehittyi taistelu porvariston ja proletariaatin välillä. Niin kauan kuin tämä taistelu vielä jatkuu, meidän tehostettu huomiomme keskittyy siihen, että se saataisiin viedyksi loppuun. Sitä ei ole vielä viety loppuun. Tässä taistelussa on jo saatu aikaan paljon. Kansainvälinen porvaristo ei voi nyt enää toimia vapain käsin. Parhaana todistuksena tästä on se, että

Unkarissa on tapahtunut proletaarinen vallankumous. Siksi on selvää, että rakennustyömme maaseudulla on jo kasvanut ulos niistä puitteista, joissa kaikki oli alistettu palvelemaan perusvaatimusta, taistelua vallasta.

Tämä rakennustyö on käynyt läpi kaksi päävaihetta. Lokakuussa 1917 me otimme vallan *yhdessä koko talonpoikaiston kanssa*. Se oli porvarillinen vallankumous sikäli, että luokkataistelu maaseudulla ei ollut vielä päässyt vauhtiinsa. Kuten olen jo sanonut, todellinen proletaarinen vallankumous maaseudulla alkoi vasta kesällä 1918. Ellemme olisi kyenneet nostattamaan tätä vallankumousta, ei työmme olisi ollut täydellistä. Ensimmäisenä vaiheena oli vallan otto kaupungeissa, neuvostollisen hallintomuodon pystyttäminen. Toisena vaiheena oli se, mikä on tärkeintä kaikille sosialisteille ja ilman mitä sosialistit eivät olisi sosialisteja: proletaaristen ja puoliproletaaristen ainesten erottautuminen maaseudulla, näiden ainesten liittäminen yhteen kaupunkilaisproletariaatin kanssa taisteluun maaseudun porvaristoa vastaan. Tämäkin vaihe on pääpiirteissään jo päättynyt. Ne järjestöt, joita alkujaan muodostimme tätä varten, köyhälistökomiteat, ovat siinä määrin lujittuneet, että olemme nähneet mahdolliseksi korvata ne tavallisessa järjestyksessä valituilla Neuvostoilla, t.s. reorganisoida maaseudun Neuvostot siten, että niistä tulee luokkaherruuden elimiä, proletaarisen vallan elimiä maaseudulla. Sellaiset toimenpiteet kuin Toimeenpaneavassa Keskuskomiteassa tuonnottain hyväksytty laki sosialistisesta maankäytön järjestelystä ja toimenpiteistä sosialistiseen maanviljelyyn siirtymiseksi, joka on tietysti kaikkien tiedossa, ovat yhteenvetona siitä, mitä olemme käyneet läpi proletaarisen vallankumouksemme kannalta.

Me olemme suorittaneet tärkeimmän tehtävän, proletaarisen vallankumouksen ensimmäisen perustehtävän. Ja juuri siksi, että olemme sen suorittaneet, on eteemme nousut mutkallisempi tehtävä: *miten on suhtauduttava keskivarakaaseen talonpoikaistoon*. Se joka luulee, että tämän tehtävän esilleottaminen muistuttaa jollakin lailla valtamme luonteen heikkenemistä, proletariaatin diktatuurin heikkenemistä, varsinaisen politiikkamme muutosta, vaikkapa vain osittaista, vaikkapa aivan vähäistäkin, ei ymmärrä lainkaan proletariaatin tehtäviä, kommunistisen kumouksen tehtäviä. Olen varma siitä, ettei puolueessamme ole sellaisia

henkilöitä. Halusin vain varoittaa tovereita niistä ihmisistä, joita löytyy työväen puolueen ulkopuolella ja jotka voivat puhua niin, ei sentähden, että se johtuisi mistään maailmankatsomuksesta, vaan yksinkertaisesti vahingoittaakseen asiaamme ja auttaakseen valkokaartilaisia — yksinkertaisemmin sanoen yllyttääkseen meidän kimppuumme keski-varakkaat talonpojat, jotka ovat aina horjuneet, eivät voi olla horjumatta ja tulevat horjumaan vielä verrattain kauan. Yllyttääkseen heidät kimppuumme nuo ihmiset tulevat sanomaan: „Katsokaa, he mielistelevät teitä! He ovat siis ottaneet varteen teidän kapinanne, he ovat siis alkaneet horjua” j.n.e., j.n.p. Kaikkien tovereidemme pitää varustautua tällaisen agitaation varalta. Ja olen varma siitä, että he varustautuvat, jos pystymme nyt asettamaan tämän kysymyksen luokkataistelun näkökannalta.

On täysin selvää, että tähän peruskysymykseen sisältyvä tehtävä on mutkallisempi, mutta ei vähemmän tärkeä: *kuinka on määriteltävä täsmällisesti proletariaatin suhde keskivarakkaaseen talonpoikaistoon?* Toverit, tämä kysymys ei tuota marxilaisille vaikeuksia teorian kannalta, jonka työläisten valtaenemmistö on omaksunut. Muistutan esimerkiksi, että Kautsky kirjassaan agrariikysymyksestä — kirja on kirjoitettu siihen aikaan, kun Kautsky vielä selitti oikein Marxin oppeja ja häntä pidettiin kiistattomana auktoriteettina tällä alalla — tässä agrariikysymystä käsittelevässä kirjassaan hän sanoo kapitalismista sosialismiin siirtymisestä seuraavaa: sosialistipuolueen tehtävänä on *neutralisoida talonpoikaisto*, s.o. saada aikaan, että talonpoikaisto pysyy puolueettomana proletariaatin ja porvariston välisessä taistelussa, ettei talonpoikaisto voisi antaa aktiivista apua porvaristolle sen taistelussa meitä vastaan.

Porvariston suunnattoman pitkän valtakauden aikana talonpoikaisto on tukenut porvariston valtaa, ollut sen puolella. Tämä on ymmärrettävää, kun ottaa huomioon porvariston taloudellisen voiman ja sen herruuden poliittiset keinot. Me emme voi odottaa keskivarakkaan talonpojan asettuvan viipymättä puolellemme. Mutta jos harjoitamme oikeata politiikkaa, niin jonkin ajan kuluttua tämä horjuminen lakkaa ja talonpoika voi asettua meidän puolellemme.

Jo Engels, joka yhdessä Marxin kanssa laski perustuksen tieteelliselle marxilaisuudelle, s.o. opille, jota puolueemme pitää ohjeenaan aina ja erityisesti vallankumouksen aikana,

jo Engels jakoi talonpojat pientalonpoikiin, keskivarakkaisiin ja suurtalonpoikiin, ja valtaosassa Euroopan maita tämä jako vastaa nykyisinkin todellisuutta. Engels sanoi: „Luultavasti ei suurtalonpoikaistoakaan tarvitse kaikkialla lannistaa väkivallalla.” Ja että me voisimme konsanaan käyttää väkivaltaa keskivarakasta talonpoikaistoa kohtaan (pientalonpojat ovat ystäviämme), sellaista ei yksikään järkevä sosialisti ole milloinkaan ajatellut. Näin sanoi Engels vuonna 1894, vuotta ennen kuolemaansa, kun agraarikysymys tuli päiväjärjestykseen⁴³. Tämä näkökanta osoittaa meille sen totuuden, joka toisinaan unohdetaan, mutta josta me teoriassa olemme kaikki samaa mieltä. Tilanherroihin ja kapitalisteihin nähden tehtävänämme on täydellinen pakkoluovutus. *Mutta keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen emme salli minkäänlaisia pakkokeinoja.* Rikkaastakaan talonpoikaistosta emme puhu yhtä jyrkästi kuin porvaristosta: rikkaan talonpoikaiston ja kulakkien ehdoton pakkoluovutus. Tämä ero on ohjelmassamme otettu huomioon. Me sanomme: rikkaan talonpoikaiston vastarinnan nujertaminen, sen vastavallankumouksellisten hankkeiden nujertaminen. Se ei merkitse täydellistä pakkoluovutusta.

Kaikki hyväksyvät teoriassa sen peruseroavuuden, sen peruslinjan, joka määrää suhteemme porvaristoon ja keskivarakkaaseen talonpoikaistoon, ja tämä linja on: porvariston täydellinen pakkoluovutus, liittosuhde keskivarakkaaseen talonpoikaistoon, joka ei riistä toisia. Käytännössä tätä linjaa ei kuitenkaan noudateta johdonmukaisesti, maaseudulla ei ole vielä opittu noudattamaan sitä. Kun proletariaatti kukistettuaan porvariston ja lujitettuaan oman valtansa ryhtyi eri puolilta uuden yhteiskunnan luomistyöhön, niin kysymys keskivarakkaasta talonpoikaistosta nousi etualalle. Yksikään sosialisti maailmassa ei kiistä sitä, että kommunismin rakentaminen tulee tapahtumaan eri tavoin maissa, joissa suurmaanviljelys on vallitsevana, ja maissa, joissa harjoitetaan etupäässä pienviljelystä. Tämä on mitä primitiivisin totuus, aapistotuus. Tästä totuudesta seuraa, että sitä mukaa kuin lähestymme kommunistisen rakennustyön tehtäviä, meidän on tietyissä määrin keskitettävä päähuomiomme juuri keskivarakkaaseen talonpoikaistoon.

Paljon riippuu siitä, kuinka määrittelemme suhteemme keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Teoreettisesti tämä

kysymys on ratkaistu, mutta olemme nähneet erittäin hyvin ja tiedämme omasta kokemuksestamme, mikä ero on kysymyksen teoreettisen ratkaisun ja tämän ratkaisun käytäntöön soveltamisen välillä. Edessämme on nyt välittömästi tämä eroavuus, joka oli niin luonteenomainen Ranskan suuralle vallankumoukselle silloin, kun Ranskan Konventti leventeli suurieleisillä hankkeillaan, vaikka sillä ei ollut tarvittavaa tukea niiden toteuttamiseksi eikä se edes tieninyt, mihin luokkaan olisi pitänyt nojautua sen tahi tämän hankkeen toteuttamisessa.

Me olemme verrattomasti onnellisemmissa olosuhteissa. Me tiedämme kokonaisen vuosisadan jatkuneen kehityksen ansiosta, mihin luokkaan nojaudumme. Mutta samaten tiedämme myös sen, että tällä luokalla on vielä riittämättömästi, kovin riittämättömästi käytännöllistä kokemusta. Peruskysymys oli työväenluokalle ja työväenpuolueelle selvä: oli kukistettava porvariston valta ja annettava valta työläisille. Mutta *miten* se oli tehtävä? Kaikki muistavat, miten suurten vaikeuksien ja miten monien erehdysten kautta me pääsimme siirtymään teollisuuden työväenvalvonnasta siihen, että työväki alkoi johtaa teollisuutta. Ja kuitenkin se oli työtä, jota tehtiin oman luokkamme sisällä, proletariaatin keskuudessa, missä olemme aina toimineet. Mutta nyt meidän on määriteltävä suhteemme uuteen luokkaan, sellaiseen luokkaan, jota kaupunkilaistyöläinen ei tunne. On määriteltävä suhde luokkaan, jolla ei ole selvää, pysyväistä asemaa. Joukkona proletariaatti on sosialismin kannalla, porvaristo joukkona vastustaa sosialismia — näiden kahden luokan välisten suhteiden määrittely on helppo asia. Mutta kun siirrymme tarkastelemaan sellaista kerrosta kuin keskivarakasta talonpoikaistoa, niin käy ilmi, että *se on häilyvä luokka*. Se on osittain omistaja ja osittain työtätekevä. Se ei riistä toisia työtätekeviä. Sen on pitänyt vuosikymmeniä puolustaa asemaansa äärimmäisin ponnistuksin, se on joutunut kokemaan tilanherrojen ja kapitalistien riistoa, se on saanut kestää kaikkea, ja samaan aikaan se on kuitenkin omistaja. Sen vuoksi suhteissamme tähän häilyvään luokkaan esiintyy suunnattomia vaikeuksia. Runsaan vuoden ajalta saamamme kokemuksen nojalla, enemmän kuin puolivuotisen proletaarisen maaseututyömme nojalla, sen nojalla, että luokkakerrostuminen maaseudulla on jo tapahtunut, meidän on ennen kaikkea varottava tässä

asiassa hätiköintiä, taitamatonta teoretisointia, taipumusta nähdä valmista siinä, mitä teemme, mutta emme ole vielä saaneet valmiiksi. Päätöslauselmasta, jota jaoston valitsema valiokunta teille ehdottaa ja jonka eräs seuraavista puhujista teille lukee, te löydätte riittävän varoituksen tässä suhteessa.

Taloudelliselta kannalta on selvää, että meidän on ryhdyttävä auttamaan keskivarakasta talonpoikaistoa. Teoreettisesti siinä ei ole mitään epäilemistä. Mutta meikäläisten tapojen ja meikäläisen sivistystason vallitessa, kun meillä on puute kulttuurityöntekijöistä ja teknillisistä voimista, joita voisimme tarjota maaseudulle, kun meillä esiintyy useasti saamattomuutta maaseututyössä, näissä olosuhteissa toverit käyttävät hyvin usein pakotusta ja pilaavat sillä koko asian. Vasta eilen sain eräältä toverilta VKP(b):n Nizhni-Novgorodin komitean julkaiseman kirjasen, jonka nimenä on „Ohjeita ja säädöksiä puolueen järjestämisestä Nizhni-Novgorodin kuvernementissa”. Tästä kirjasesta luen esim. sivulta 41 seuraavaa: „Erikoisveroa koskevan asetuksen tulee kohdistua kaikella painollaan maaseudun kulakkeihin, keinottelijoihin ja yleensä talonpoikaiston keskivarakkaaseen ainekseen”⁴⁴. Tässä voi totisesti sanoa, että hyvinpä ovat „ymmärtäneet”! Joko tämä on painovirhe, mutta tällaisten painovirheiden ilmaantuminen on sietämätöntä! Tahi se on kiirehtien ja hätiköiden tehtyä työtä, mikä osoittaa, kuinka vaarallista on kaikinainen hätiköinti tässä asiassa. Tahi se on — ja tämä on kaikkein pahin olettamus, jota en tahtoisi tehdä nizhni-novgorodilaisista tovereista — suoranaista ymmärtämättömyyttä. Hyvin mahdollista on, että se on pelkkää huomaamattomuutta.

Käytännössä sattuu sellaisia tapauksia, joista eräs toveri kertoi valiokunnassa. Talonpojat ahdistivat häntä joka puolelta ja jokainen tiukkasi: „Sano, olenko minä keskivarakas vai en? Minulla on kaksi hevosta ja lehmä. Minulla on kaksi lehmää ja hevonen” j.n.e. Ja nyt tällä agitaattorilla, joka kiertelee ujesteja, pitäisi olla sellainen erehtymätön lämpömittari, jolla voisi tutkia talonpoikaa ja sanoa, onko hän keskivarakas vai ei. Sitä varten pitää tuntea kyseessäolevan talonpojan talouden koko historia, hänen suhteensa alempiin ja ylempiin ryhmiin, mutta sitähan emme voi tarkalleen tietää.

Tässä asiassa tarvitaan paljon käytännöllistä taitoa ja paikallisten olojen tuntemusta. Sitä meillä ei vielä ole. Sen tunnustaminen ei ole mikään häpeä; meidän on se avoimesti tunnustettava. Emme ole milloinkaan olleet utopisteja emmekä kuvitelleet, että tulisimme rakentamaan kommunistista yhteiskuntaa puhtoisten kommunistien puhtoisilla käsillä, jollaisia kommunisteja pitäisi syntyä ja kasvaa puhtaasti kommunistisessa yhteiskunnassa. Semmoinen on lasten lorua. Meidän on rakennettava kommunismi kapitalismin pirstaleista, ja sen voi tehdä vain luokka, joka on karaistunut taistelussa kapitalismia vastaan. Proletariaatti ei ole vapaa kapitalistisen yhteiskunnan puutteellisuuksista ja heikkouksista, sen te hyvin tiedätte. Se taistelee sosialismin puolesta ja samalla se taistelee myös omien puutteellisuksiensa voittamiseksi. Proletariaatin parhain etujoukko, joka on vuosikymmeniä käynyt kaupungeissa epätoivoista taistelua, on tässä taistelussa voinut omaksua koko kaupunkilais- ja pääkaupunkilaiselämän kulttuurin ja on tiettyssä määrin sen omaksunutkin. Te tiedätte, että maaseutu on kehittyneimmissäkin maissa jäänyt valistumattomuuden pimeyteen. Tietysti me kohotamme maaseudun kulttuuritason korkeammalle, mutta se vaatii vuosia ja taas vuosia. Juuri tämän seikan toverit unohtavat kaikkialla ja juuri tästä antaa meille havainnollisen kuvan jokainen lausunto, jonka kuulemme maaseudulta saapuneilta, ei tšekäläisiltä sivistyneistön edustajilta eikä virastoihmisiltä — heitä olemme kuulleet monesti —, vaan henkilöiltä, jotka ovat seuranneet käytännössä työtä maaseudulla. Juuri heidän lausuntonsa olivat meille agraarijaostossa erittäin arvokkaita. Nämä lausunnot muodostuvat erittäin arvokkaiksi nyt — olen varma siitä — koko puolueen edustajakokoukselle, sillä niitä ei ole otettu kirjoista eikä dekreeteistä, vaan elävästä elämästä.

Kaikki tämä kannustaa meitä tekemään työtä siihen suuntaan, että saisimme aikaan enemmän selvyyttä suhteissamme keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Se on erittäin vaikeaa, sillä *tätä selvyyttä ei ole elämässä*. Tätä kysymystä ei ole ratkaistu, *eikä se ole ratkaistavissakaan*, jos se halutaan ratkaista *viipymättä ja heti paikalla*. On henkilöitä, jotka sanovat: „Ei olisi tarvinnut kirjoittaa sellaista määrää dekreettejä”, ja moittivat Neuvostohallitusta siitä, että se on ryhtynyt laatimaan dekreettejä tietämättä, miten ne

voidaan toteuttaa käytännössä. Nämä ihmiset eivät itse asiassa huomaa, miten he luisuvat valkokaartilaisten kannalle. Olisimme täysiä idiootteja, jos luulisimme koko elämän maaseudulla muuttuvan siitä että laaditaan satakunta dekreettiä. Mutta olisimme sosialismin kavaltajia, jos kiel-täytyisimme viitoittamasta tietä dekreeteissä. Näillä dekree-teillä, joita ei ole voitu toteuttaa käytännössä heti paikalla ja täydellisesti, on ollut suuri merkitys propagandan kan-nalta. Kun entiseen aikaan teimme propagandaa yleispäte-villä totuuksilla, niin nyt *teemme propagandaa työllä*. Sekin on julistusta, mutta se on julistusta teoilla — ei kuitenkaan muutamien intoilijoiden irrallisilla teoilla, joista teimme pilaa anarkistien ja vanhan sosialismin aikakaudella. Mei-dän dekreettimme on kutsu, mutta ei siinä hengessä kuin ennen: „Työläiset, nouse ja kukistakaa porvaristo!” Ei, se on kutsu joukoille, niille osoitettu kehotus ryhtyä käytän-nön työhön. *Dekreetit ovat toimintaohjeita, jotka kutsuvat joukkoluontoiseen käytännön työhön*. Tämä on tärkeätä. Olkoon, että näissä dekreeteissä on paljon kelpaamatonta, paljon sellaista, mikä ei toteudu elämässä. Mutta niissä on kuitenkin aineistoa käytännön työtä varten ja dekreetin tehtävänä on opettaa toimimaan käytännössä niitä satoja, tuhansia ja miljoonia ihmisiä, jotka kuuntelevat Neuvosto-vallan ääntä. Se on käytännöllisen toiminnan kokeilua maa-seudun sosialistisen rakennustyön alalla. Jos katsomme asiaa tältä kannalta, niin silloin kaikista laeistamme, dekreeteistämme ja päätöksistämme yhteensä koituu sangen paljon hyötyä. Me emme pidä niitä ehdottomina päätöksinä, jotka pitäisi toteuttaa hinnalla millä hyvänsä, heti paikalla ja vitkastelematta.

On vältettävä kaikkea, mikä voisi edistää käytännössä yksityisiä väärinkäytöksiä. Meidän joukkoomme on siellä täällä lyöttäytyneet pyrkyreitä ja seikkailijoita, jotka sanovat itseään kommunisteiksi ja puijaavat meitä, jotka ovat lyöt-täytyneet mukaamme siksi että kommunistit ovat nyt val-lassa, siksi että „virkasäädyn” rehellisimmät ainekset eivät ole tulleet meille työhön takapajuisen ajatusmaailmansa takia, kun taas pyrkyreillä ei ole mitään aatteita, ei min-käänlaista rehellisyyttä. Nuo henkilöt eivät tavoittele muuta kuin esimiesten suosiota, käyttävät maaseudulla pakotus-keinoja ja luulevat, että se on oikein. Käytännössä se kui-tenkin vie toisinaan siihen, että talonpojat sanovat: „Elä-

köön Neuvostovalta, mutta *alas kommuuna!*" (s.o. kommunismi). Tällaiset tapaukset eivät ole keksittyjä, vaan elävästä elämästä, paikallisten tovereitten selostuksista otettuja. Me emme saa unohtaa, miten suunnaton vahinkoa kaikinainen kohtuuttomuus, kaikinainen hosuminen ja hätiköinti aiheuttaa.

Meidän oli kiirehdittävä päästäksemme keinolla millä hyvänsä, hurjalla riuhtaisulla irti imperialistisesta sodasta, joka oli vienyt meidät perikadon partaalle, meidän oli ponnisteltava epätoivon vimmallalla musertaaksemme porvariston ja ne voimat, jotka uhkasivat musertaa meidät. Kaikki se oli välttämätöntä ja ilman sitä emme olisi kyenneet voittamaan. Mutta jos meneteltäisiin samalla tavalla keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen, se olisi sellaista idioottimaisuutta, sellaista tylsäjärkisyyttä ja asian turmelemista, että vain provokaattorit voivat tietoisesti menetellä niin. Tehtävä on tässä asetettava kokonaan toisin. Tässä ei ole kysymys ilmeisten riistäjien vastarinnan murtamisesta, noiden riistäjien voittamisesta ja kukistamisesta, minkä tehtävän me ennen asetimme. Ei, sitä mukaa kuin olemme ratkaisseet tämän päätehtävän, sitä mukaa tulee päiväjärjestykseen yhä mutkallisempia tehtäviä. Pakolla ei tässä asiassa saada mitään aikaan. *Pakkokeinojen soveltaminen keskivarakkaaseen talonpoikaistoon on mitä vahingollisinta.* Se on suurilukuinen, monimiljoonainen väestökerros. Ei edes Euroopassa, missä keskivarakkaalla talonpoikaistolla ei ole missään sellaista voimaa, missä tekniikka ja kulttuuri, kaupunkilaiselämä ja rautatiet ovat kehittyneet valtavasti, missä olisi kaikkein helpointa ajatella siten, ei edes siellä kukaan, ei kaikkein vallankumouksellisinkaan sosialisti ole koskaan ehdottanut pakkotoimenpiteitä keskivarakasta talonpoikaistoa kohtaan.

Valtaa ottaessamme me nojasimme koko talonpoikaistoon. Kaikilla talonpojilla oli silloin sama tehtävä — taistelu tilanherroja vastaan. Heillä on kuitenkin yhä vielä ennakkoluuloja suurtaloutta vastaan. Talonpoika ajattelee: „Jos talous on suuri, niin minusta tulee taas batrakkii.” Se on tietysti erehdys. Mutta suurtalouden käsitteeseen talonpojalla liittyy vihaa ja muistoja siitä, miten tilanherrat sortivat kansaa. Tämä tunne säilyy, se ei ole vielä kadonnut.

Meidän pitää ennen muuta lähteä siitä totuudesta, että väkivaltaisilla menettelytavoilla ei tässä asiassa saada

mitään oleellista aikaan. Taloudellinen tehtävä on tässä kokonaan toinen. Tässä ei ole sellaista huippuosaa, joka voitaisiin leikata pois, mutta säilyttää koko perustus, koko rakennus. Tässä ei ole sellaista huippuosaa, jollaisena kaupungeissa olivat kapitalistit. *Pakkokeinojen käyttö merkitsee tässä koko asian turmelemista.* Tässä tarvitaan pitkälistä kasvattavaa työtä. Meidän on näytettävä talonpojalle, joka on kaikkialla maailmassa eikä vain meillä käytännön mies ja realisti, konkreettisia esimerkkejä todistukseksi siitä, että „kommuuna” on parempi kuin mikään muu. Tietenkään siitä ei tule mitään, jos maaseudulle ilmaantuu hätiköitsijöitä, jotka tulla pyrähtävät sinne kaupungista, jaarittelevat, saavat aikaan muutamia henkeviä tai vähemmänkin henkeviä rettelöitä ja rettelöityään kyllikseen lähtevät tiehensä. Sellaista sattuu. He saavat kunnioituksen asemesta osakseen vain ivaa ja syystäkin.

Tästä asiasta meidän on sanottava, että me suosimme kommuuneja, mutta niiden pitää olla sellaisia, *että ne voitavat talonpojan luottamuksen.* Siihen saakka olemme itse talonpojan oppilaita emmekä hänen opettajiaan. Ei mikään ole typerämpää kuin se, että maatalouteen ja sen erikoisuuksiin perehtymättömät ihmiset, jotka ovat rynnänneet maaseudulle vain sen tähden, että ovat kuulleet puhuttavan yhteistalouden edullisuudesta, ovat kyllästyneet kaupunkilaiselämään ja haluavat päästä työhön maaseudulle — että sellaiset ihmiset luulevat kelpaavansa kaikessa talonpoikien opettajiksi. *Ei mikään ole typerämpää kuin pelkkä ajatuskin pakkokeinojen soveltamisesta keskivarakkaan talonpojan taloudellisten suhteiden alalla.*

Tässä ei ole tehtävänä keskivarakkaan talonpojan pakkoluovutus, vaan se, että otetaan huomioon talonpojan elämän erikoiset olosuhteet, että opitaan talonpojalta keinoja parempaan järjestelmään siirtymiseksi ja *varotaan komentelemasta!* Siinä ohje, jonka olemme asettaneet itsellemme. (Koko edustajakokous osoittaa suosiotaan.) Siinä ohje, jonka olemme koettaneet esittää päätöslauselmaehdotuksessamme, sillä tässä suhteessa me, toverit, olemme todellakin rikkoneet paljon. Sen tunnistaminen ei ole mikään häpeä. Meiltä puuttui kokemusta. Taistelun riistäjiä vastaan olemme niin ikään oppineet kokemuksesta. Ja jos meitä on toisinaan moitittu sen johdosta, me voimme sanoa: „Herrat kapitalistit, te olette itse

siihen syypäitä. Ellette olisi tehneet niin hurjaa, niin miele-töntä, niin häikäilemätöntä ja epätoivoista vastarintaa, ellette olisi liittoutuneet koko maailman porvariston kanssa, niin kumous olisi saanut rauhallisemmat muodot." Nyt, kun olemme torjuneet joka taholta tulleet hurjat hyökkäykset, voimme siirtyä toisenlaisiin menettelytapoihin, sillä me emme ole mikään kerho, vaan puolue, joka johtaa miljoonaisia joukkoja. Miljoonaiset joukot eivät voi heti käsittää suunnanmuutosta ja siksi kulakeille tarkoitetut iskut osuvat tämän tästä keskivarakkaaseen talonpoikaan. Siinä ei ole mitään merkillistä. Pitää vain ymmärtää, että se johtuu historiallisista olosuhteista, jotka on jo eletty ohi, ja että uudet olosuhteet ja uudet tehtävät tähän luokkaan nähden vaativat uudenlaista ajattelutapaa.

Talonpoikaistaloutta koskevat dekreettimme ovat pohjimmaltaan oikeita. Meillä ei ole syytä ottaa takaisin yhtäkään niistä eikä pitää ainoatakaan valitettavana. Mutta vaikka dekreetit ovatkin oikeita, *on väärin tyrkyttää niitä talonpojalle väkipakolla*. Ei yhdessäkään dekreetissä puhuta siitä. Ne ovat oikeita suunnan näyttäjinä ja kehotuksina käytännölliseen toimintaan. Sanoessamme: „Edistäkää yhteenliittymistä!” me annamme toimintaohjeita, joita on moneen kertaan kokeiltava, jotta löydettäisiin niille lopullinen toteuttamismuoto. Kun on sanottu, että pitää saada vapaaehtoinen suostumus, niin se merkitsee, että talonpoika pitää saada vakuuttumaan ja se pitää tehdä käytännön pohjalla. Talonpojat eivät usko sanoihin ja oikein tekevätkin, kun eivät usko. Asiat olisivat huonosti, jos he antaisivat taivuttaa itseänsä pelkällä dekreettien luvulla ja agitaatiolehtisillä. Jos talouselämä voitaisiin uudistaa sillä tavoin, ei koko uudistus olisi edes kuluneen kopeekan arvoinen. Pitää ensin todistaa, että sellainen yhteenliittyminen on parempi, pitää yhdistää ihmiset niin, että he todella yhdistyvät eivätkä riitaannu, pitää todistaa, että se on edullista. Näin asettaa kysymyksen talonpoika ja näin asettavat kysymyksen meidän dekreettimme. Ja jos emme ole toistaiseksi vielä päässeet siihen, ei siinä ole mitään häpeällistä, meidän on se avoimesti myönnettävä.

Tähän mennessä olemme ratkaisseet vasta sen tehtävän, joka on perustehtävänä jokaisessa sosialistisessa vallankumouksessa — porvariston voittamisen. Tämän tehtävän olemme pääpiirteissään ratkaisseet, vaikka nyt alkaakin

hirvittävän vaikea puolivuotiskausi, jonka kuluessa koko maailman imperialistit ponnistavat viimeiset voimansa nujertaakseen meidät. Nyt voimme vähääkään liioittelematta sanoa, että *he ovat itsekkin ymmärtäneet, ettei heillä ole tämän puolivuotiskauden jälkeen enää mitään toivoa*. Joko he käyttävät nyt hyväkseen nääntymystämme ja voitavat yhden maan, taikka me selviydymme voittajina, eikä yksin oman maamme kohdalta. Asemamme on tavattoman vaikea tämän puolivuotiskauden aikana, jolloin elintarviketila ja kulkulaitoksen kriisi ovat pahimmoillaan ja imperialistiset suurvallat yrittävät hyökätä useilla rintamilla. Mutta *tämä on viimeinen tukala vuosipuolisko*. On edelleenkin jännittävä kaikki voimat taisteluun kimppeumme käyvää ulkoista vihollista vastaan.

Mutta kun puhumme maaseututyön tehtävistä, meidän tulee kaikista vaikeuksista huolimatta, siitä huolimatta, että koko taitomme on suunnattu riistäjäin välittömään lannistamiseen — meidän tulee muistaa ja pitää mielessä, että maaseudulla tehtävämme keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen ovat toisenlaiset.

Kaikki tietoiset työläiset, jotka ovat käyneet maaseudulla: pietarilaiset, ivanovo-voznenskilaiset ja moskovalaiset — kaikki he kertoivat meille esimerkkejä siitä, miten monia kerrassaan ratkaisemattomilta näyttäneitä väärinkäsityksiä, monia mitä vaikeimmilta näyttäneitä selkkauksia on selvitetty tai lievennetty, kun niiden selvittämisen ottivat asiakseen ymmärtäväiset työläiset, jotka eivät puhuneet kirjanooppineesti, vaan talonpojille ymmärrettävällä kielellä, eivät esiintyneet komentajina, jotka katsovat oikeudekseen komennella, vaikka eivät lainkaan tunne maalaiselämää, vaan tovereina, selittäen tilannetta ja vedoten niihin tunteisiin, joita talonpojat työtätekevinä kokevat riistäjiä kohtaan. Ja tällä toverillisella selitystyöllä he ovat päässeet tuloksiin, joita sadat muut, komentajien ja päälliköiden tavoin käyttäytyneet henkilöt eivät ole kyenneet saavuttamaan.

Juuri tämän hengen läpikäynti on koko se päätöslauselma, jonka nyt esitämme käsiteltäväksenne.

Olen koettanut lyhyessä alustuksessani selittää tämän päätöslauselman periaatteellista puolta, sen yleistä poliittista merkitystä. Olen koettanut todistaa — ja luulisin siinä onnistuneenikin —, että koko vallankumouksen yleisten etu-

jen kannalta meillä ei ole tapahtunut mitään suunnanmuutosta, ei mitään käännöstä entiseltä linjalta. Valkokaartilaiset ja heidän apurinsa kyllä huutavat ja tulevat huutamaan siitä. Huutakoot. Se ei meitä liikuta. Me suoritamme tehtäviämme mitä johdonmukaisimmalla tavalla. Porvariston lannistamistehtävästä meidän on käännettävä huomiomme keskivarakkaan talonpoikaiston elämän järjestämistehtävään. Meidän pitää elää sovussa sen kanssa. Kommunis-tisessa yhteiskunnassa keskivarakas talonpoikaisto tulee puolellemme vasta silloin, kun helpotamme ja parannamme sen taloudellisia elinehtoja. Jos voisimme antaa huomenna 100.000 ensiluokkaista traktoria, varustaa ne bensiinillä, antaa niitä varten kuljettajat (te tiedätte mainiosti, että tämä on toistaiseksi vielä fantasiaa), niin keskivarakas talonpoika sanoi: „Minä kannatan kommuunaa” (s.o. kommunismia). Mutta voidaksemme tehdä sen meidän on ensin voitettava kansainvälinen porvaristo ja pakotettava se antamaan meille nämä traktorit tahi sitten kohotettava omaa tuotantokykyämme niin paljon, että kykenemme hankkimaan ne itse. Vain näin on tämä kysymys oikein asetettavissa.

Talonpoika tarvitsee kaupungin teollisuutta eikä voi tulla toimeen ilman sitä, ja tuo teollisuus on meidän käsissämme. Jos käymme oikealla tavalla käsiksi asiaan, niin talonpoika on kiitollinen meille siitä, että toimitamme hänelle kaupungista näitä tuotteita, näitä työvälineitä, tätä kulttuuria. Niitä eivät anna hänelle riistäjät eivätkä tilanherrat, vaan samanlaiset toverit, työn ihmiset, joita hän arvostaa erittäin suuresti, mutta arvostaa käytännöllisesti, antaa arvon vain heidän tosiasialliselle avulleen, torjuen — ja aivan oikeutetusti torjuen — komentelun ja ylhäältä tulevat „määräykset”.

Auttakaa ensin ja sitten vasta vaatikkaa luottamusta. Jos tätä asiaa hoidetaan oikein, jos jokaisen ujestissa, volostissa, elintarvikkeiden hankintaosastossa, missä tahansa järjestössä toimivan ryhmämme jokainen askel suunnataan oikein, jos jokaista askeltamme valvotaan huolellisesti tältä kannalta, me saavutamme talonpojan luottamuksen ja vasta silloin pääsemme eteenpäin. Nyt meidän pitää auttaa häntä, neuvoa häntä. Se on oleva toverin neuvo eikä päällikön käsky. Silloin talonpoika tulee täydellisesti meidän puolellemme.

Toverit, tällainen on päätöslauselmamme sisältö ja tämän pitäisi nähdäkseni tulla edustajakokouksen päätökseksi. Jos hyväksymme sen, jos se muodostuu ohjeeksi puoluejärjestöjemme kaikessa työssä, niin suoriudumme toisestakin suuresta tehtävästä, joka meillä on ratkaistavanamme.

Miten porvaristo kukistetaan ja miten se lannistetaan, sen olemme oppineet ja siitä olemme ylpeitä. Miten on järjestettävä suhteemme miljooniin keskivarakkaisiin talonpoikiin, millä keinoin voitettava heidän luottamuksensa, sitä emme ole vielä oppineet — se on avoimesti myönnettävä. Mutta tehtävän olemme ymmärtäneet, olemme sen asettaneet ja sanomme itsellemme täydellä luottamuksella, täydellä varmuudella ja kaikella päättäväisyydellä: me ratkaisemme tämän tehtävän, ja silloin sosialismi on oleva ehdottomasti voittamaton. (Jatkuvia suosionosoituksia.)

*Julkaistaan
V. I. Leninin korjaaman
pikakirjoitteen mukaan*

7

PUHEENVUORO
MAASEUTUTYÖTÄ KOSKEVAN ALUSTUKSEN JOHDOSTA
KÄYDYN KESKUSTELUN LOPETTAMISEHDOTUSTA VASTAAN
MAALISKUUN 23 pnä

Toverit, en voi mitenkään yhtyä siihen, mitä edellinen puhuja esitti, sillä olen varma, että tässä yhdessä illassa te ette saa millään siirretyksi työtä maaseudulle. Valiokunnassa olimme sitä mieltä, että me täällä edustajakokouksessa emme puhu tälle pienelle salille, vaan koko Venäjälle, joka ei ainoastaan tule lukemaan tarkoin edustajakokouksemme päätöksiä, vaan tahtoo myös tietää, kuinka suurta mielenkiintoa puolue tuntee maaseututyötä kohtaan. Sen vuoksi on kuultava paikkakunnilta saapuneita tovereita. Vaikka kulutattekin siihen tunnin tai puolitoista, ei maaseututyö siitä kärsi. Sen vuoksi pyytäisin valiokunnan nimissä hartaasti, ettei pyritäisi säästämään tätä tuntia tai puoltatoista. On ilmeistä, etteivät ne käytännön miesten äänet, joita täällä kuulemme, anna meille paljoakaan, mutta koko sanomalehtiä lukevalle Venäjälle nämä muutamat työskentelytuntimme koituvat erittäin suureksi hyödyksi.

PAÄTÖSLAUSELMA SUHTAUTUMISESTA
KESKIVARAKKAASEEN TALONPOIKAISTOON

Kysymyksessä maaseututyöstä VIII edustajakokous, ollen maaliskuun 22 p:nä 1919 hyväksytyn puolueohjelman kannalla ja kannattaen täydellisesti Neuvostovallan jo säätämää lakia sosialistisesta maankäytön järjestelystä ja toimenpiteistä sosialistiseen maanviljelyyn siirtymiseksi, toteaa, että nykyään on erikoisen tärkeää noudattaa oikeamin puolueen linjaa keskivarakkaan talonpoikaiston suhteen siinä mielessä, että suhtaudutaan huomaavaisemmin sen tarpeisiin, tehdään loppu paikallisten viranomaisten mielivallasta ja pyritään sopimukseen keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa.

1) Kun sekoitetaan keskivarakkaat talonpojat kulakistoon, sovelletaan suuremmassa tai pienemmässä määrin heihin kulakistoa vastaan tähdättyjä toimenpiteitä, silloin loukataan mitä törkeimmällä tavalla ei ainoastaan kaikkia Neuvostovallan asetuksia ja koko sen politiikkaa, vaan myös kaikkia kommunismin peruseriaatteita, joiden mukaan proletariaatin sopimus keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa silloin, kun proletariaatti käy ratkaisevaa taistelua porvariston kukistamiseksi, on eräänä edellytyksenä sille, että voidaan siirtyä kivuttomasti kaiken riiston lopettamiseen.

2) Keskivarakas talonpoikaisto, jolla on verrattain vahvat taloudelliset juuret sen johdosta, että maataloustekniikka on jäänyt jälkeen teollisesta tekniikasta kehittyneissäkin kapitalistimaissa, Venäjältä puhumattakaan, tulee säilymään melko pitkän aikaa proletaarisen vallankumouksen alettua. Siksi neuvostotyöntekijäin ja samaten puolueen toimihenkilöiden taktiikka maaseudulla on suunniteltava

silmälläpitäen pitkäaikaista yhteistyötä keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa.

3) Puolueen on välttämättä tehtävä täysin selväksi ja saatava maaseudun kaikki neuvostotyöntekijät oivaltamaan se tieteellisen sosialismin täysin selvittämä totuus, että keskivarakas talonpoikaisto ei kuulu riistäjiin, sillä se ei hanki voittoa vieraasta työstä. Tällainen pientuottajien luokka ei sosialismissa joudu menettämään mitään, vaan päinvastoin voittaa erittäin suuresti pääoman ikeen kukistamisesta, koska pääoma riistää sitä tuhansin keinoin jokaisessa, jopa demokraattisimmassakin tasavallassa.

Neuvostovallan maaseudulla harjoittama täysin oikea politiikka turvaa näin muodoin voittaneen proletariaatin ja keskivarakkaan talonpoikaiston liiton sekä sopimuksen.

4) Suosien kaikenlaisia keskivarakkaiden talonpoikien osuuskuntia samoin kuin maatalouskommuuneja Neuvostovallan edustajat eivät saa sallia pienintäkään pakotusta niitä perustettaessa. Arvoa on vain niillä yhtymillä, joita talonpojat ovat perustaneet itse omasta vapaasta aloitteestaan ja joiden edullisuuden he ovat todenneet käytännössä. Liiallinen kiirehtiminen tässä asiassa on vahingollista, sillä se on omiaan vain voimistamaan keskivarakkaan talonpoikaiston ennakkoluuloja uudistuksia kohtaan.

Ne Neuvostovallan edustajat, jotka turvautuvat vaikkapa vain välilliseen pakotukseen saadakseen talonpojat liittymään kommuuneihin, välittömästä pakotuksesta puhumattakaan, on saatettava mitä ankarimpaan edesvastuuseen ja erotettava työstä maaseudulla.

5) Kaikista mielivaltaisista, t.s. keskusvallan lakien tarkoihin määräyksiin perustumattomista pakko-otoista on rangaistava säälimättä. Edustajakokous vaatii, että Maatalouden kansankomissariaatin, Sisäasiain kansankomissariaatin ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean harjoittamaa valvontaa tässä suhteessa tehostetaan.

6) Äärimmäinen rappiotila, johon kapitalistien saalistuspyrkimysten tähden käyty nelivuotinen imperialistinen sota on saattanut maailman kaikki maat ja joka on erikoisesti kärjistynyt Venäjällä, saattaa nyt keskivarakkaat talonpojat tukalaan asemaan.

Ottaen tämän huomioon Neuvostovallan laki erikoisverosta vaatii, erotukseksi maailman kaikkien porvarillisten hallitusten kaikista laeista, että verotaakka sälytetään

kokonaisuudessaan kulakkien, sodan aikana suuria rikkauksia koonneen riistävän talonpoikaiston vähälukuisten edustajien kannettavaksi. Keskivarakasta talonpoikaistoa taas on verotettava erittäin kohtuullisesti, vain siinä määrin, mikä on täysin sen suorituskyvyn rajoissa eikä muodostu sille rasittavaksi.

Puolue vaatii, että erikoisveroa perittäessä keskivarakkaalle talonpoikaistolle on myönnettävä huojennuksia joka tapauksessa, vaikka sitä varten pitäisi vähentää veron kokonaissummaakin.

7) Sosialistisen valtion tulee ryhtyä järjestämään mahdollisimman laajaa apua talonpoikaistolle, etupäässä hankkimalla keskivarakkaalle talonpojille kaupunkien teollisuustuotteita ja varsinkin parannettuja maanmuokkausvälineitä, siemenviljaa ja kaikenlaisia materiaaleja maatalouskulttuurin kohottamiseksi ja talonpoikien työn ja elämisen turvaamiseksi.

Jos nykyinen rappiotila ei salli ryhtyä näihin toimenpiteisiin heti ja kaikessa laajuudessaan, niin Neuvostovallan paikallisten elinten velvollisuutena on hakea kaikkia mahdollisia keinoja antaakseen kaikkinaista reaalista apua köyhimälle ja keskivarakkaalle talonpoikaistolle sen tukemiseksi nykyisenä vaikeana ajankohtana. Puolue pitää tarpeellisena myöntää tähän tarkoitukseen suuren summan valtion varoista.

8) On erikoisesti pyrittävä siihen, että toteutettaisiin tehokkaasti ja täydellisesti Neuvostovallan lakia, joka velvoittaa neuvostotilat, maatalouskommuunit ja kaikki muut samankaltaiset yhtymät antamaan pikaista ja kaikinpuolista apua lähitienoon keskivarakkaalle talonpojille. Vain sellaisen tosiasiallisen avun pohjalta voidaan päästä sopimukseen keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa. Vain sillä tavalla voidaan ja pitää voittaa sen luottamus.

Edustajakokous kiinnittää kaikkien puolueyöntekijäin huomiota siihen, että on välttämätöntä toteuttaa viipymättä reaalisesti kaikki vaatimukset, jotka on esitetty agraarioloja koskevassa puolueohjelman osassa, nimittäin:

a) talonpoikien maankäyttöolojen saattaminen järjestykseen (sarkajaon ja pitkäsarkaisuuden hävittäminen y.m.), b) jalostetun siemenviljan ja väkilannoitteiden hankkiminen talonpojille, c) talonpoikaistalouksien karjakannan parantaminen, d) maanviljelystietouden levittäminen, e) talon-

poikien maanviljelysneuvonta, f) talonpoikien maanviljelyskaluston korjaus valtion korjaamoissa, g) vuokrausasemien, koetilojen, malliviljelmien j.n.e. järjestäminen, h) maanparannustöiden suorittaminen talonpoikien mailla.

9) Valtion tulee antaa laajaa rahallista sekä organisatorista apua talonpoikien osuustoiminnallisille yhtymille, joiden tarkoituksena on maataloustuotannon kohottaminen ja varsinkin maataloustuotteiden jalostaminen, maanparannustöiden suorittaminen talonpoikien mailla, kotiteollisuuden tukeminen j.n.e.

10) Edustajakokous tähdentää, että puolueen päätöksissä enempiä kuin Neuvostovallan asetuksissakaan ei ole milloinkaan poikettu linjalta, joka tähtää sopimukseen keskivarakkaan talonpoikaiston kanssa. Niinpä esimerkiksi ratkaistaessa mitä tärkeintä kysymystä Neuvostovallan rakentamisessa maaseudulla, perustettaessa köyhälistökomiteoita, julkaistiin Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajan ja elintarvikeasiain kansankomissaarin allekirjoittama kiertokirje, jossa sanottiin, että köyhälistökomiteoihin on otettava myös keskivarakkaan talonpoikaiston edustajia. Köyhälistökomiteoiden lakkauttamisen yhteydessä Neuvostojen yleisvenäläinen edustajakokous tähdensi jälleen, että volostineuvostoihin pitää ottaa keskivarakkaan talonpoikaiston edustajia. Työläisten ja talonpoikien hallituksen sekä kommunistisen puolueen politiikkaa on harjoitettava edelleenkin tässä proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön sekä toisaalta keskivarakkaan talonpoikaiston välisen sopimuksen hengessä.

9

PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISTILAISUUDESSA
MAALISKUUN 23 pnä

Toverit, päiväjärjestyksemme on käsitelty loppuun. Sallikaa nyt lausua muutama sana kokouksen päätteeksi.

Toverit! Me jouduimme kokoontumaan ajankohtana, joka ei ollut raskas vain siksi, että olimme menettäneet parhaan organisaattorimme ja käytännöllisen toimintamme johtajan Jakov Mihailovitsh Sverdlovin. Jouduimme kokoontumaan ajankohtana, joka on erittäin vaikea siksi, että kansainvälinen imperialismi — nyt siitä ei enää ole vähintäkään epäilystä — on ryhtynyt viimeiseen, erittäin voimakkaaseen hyökkäysrytykseen nujertaakseen Neuvostotasavallan. Meille on selvää, että voimistettu hyökkäys lännestä sekä idästä ja samanaikaisesti kokonainen sarja valkokaartilaiskapinoita, muutamain paikoin tehdyt rautateiden purkamisrytykset — että kaikki tämä on aivan selvästi harkittua ja ilmeisesti Pariisissa päätettyä liittoutuneiden imperialistien työtä. Toverit, me kaikki tiedämme, miten vaikeaa Venäjän on ollut kestätyään nelivuotisen imperialistisen sodan tarttua jälleen aseisiin puolustaakseen Neuvostotasavaltaa imperialistirosvoilta. Me kaikki tiedämme, kuinka raskas tämä sota on, kuinka se näännyttää meitä. Mutta tiedämme myös, että kun tätä sotaa käydään lisätyllä tarmolla, entistä suuremmalla sankaruudella, niin se johtuu vain siitä, että ensi kerran maailmassa on luotu armeija, aseellinen voima, joka tietää minkä puolesta se taistelee, ja ensi kerran maailmassa työläiset ja talonpojat, jotka antavat tavattoman raskaita uhreja, tajuavat selvästi puolustavansa sosialistista Neuvostotasavaltaa, työtätekevien valta-asemaa kapitalisteihin nähden, proletariaatin sosialistisen maailmanvallankumouksen asiaa.

Näissä vaikeissa olosuhteissa meidän on onnistunut lyhyessä ajassa tehdä erittäin suuri työ. Meidän on onnistunut vahvistaa ohjelma ja tehdä se — kuten kaikki muutkin edustajakokouksen oleelliset päätökset — yksimielisesti.

Olemme varmoja, että lukuisista sanamuodollisista ynnä muista puutteistaan huolimatta se on jo saanut sijansa III Internationalen historiassa ohjelmana, joka tekee yhteenvedon proletariaatin yleismaailmallisen vapausliikkeen uudesta vaiheesta. Olemme varmoja, että useissa maissa, joissa meillä on paljon enemmän liittolaisia ja ystäviä kuin tiedämme, jo yksin ohjelmamme käänös on oleva paras vastaus kysymykseen, mitä on saanut aikaan Venäjän kommunistinen puolue, joka edustaa muuatta maailman proletariaatin osastoa. Ohjelmamme on oleva mitä vaikuttavimpana propaganda- ja agitaatioaineistona, asiakirjana, jonka nojalla työläiset sanovat: „Nämä ovat tovereitamme, veljiämme, näin ajetaan yhteistä asiaamme.”

Toverit, olemme saaneet tässä edustajakokouksessa aikaan myös muita erittäin tärkeitä päätöksiä. Olemme antaneet hyväksymisemme täällä Moskovassa perustetun III:n, Kommunistisen Internationalen muodostamiselle. Olemme tehneet yksimielisen päätöksen sotilaallisesta kysymyksestä. Niin suurilta kuin erimielisyydet näyttivätkin alussa, niin ristiriitaisia kuin monien täällä täysin avomielisesti sotilaallisen politiikkamme puutteellisuuksista puhuneiden tovereiden mielipiteet olivatkin, meidän onnistui tavattoman helposti päästä valiokunnassa ehdottoman yksimieliseen päätökseen, ja me lähdemme tästä edustajakokouksesta varmoina siitä, että varsinainen puolustajamme, Punainen Armeija, jonka hyväksi koko maa antaa lukemattomia uhreja, saa kaikista edustajakokouksen osanottajista, kaikista puolueen jäsenistä tulisimpia, rajattoman uskollisia apulaisia, johtajia, ystäviä ja työntekijöitä.

Toverit, organisaatiokysymyksessä saimme näin helposti ratkaistuksi edessämme olleet pulmat siksi koska puolueen ja Neuvostojen suhteiden historia oli viitoittanut kaikki nämä päätökset. Me jouduimme tekemään vain yhteenvedot. Maaseututyön alalla hahmottelimme edustajakokouksen yksimielisellä ja nopealla päätöksellä linjan erittäin tarpeellisessa ja erittäin vaikeassa kysymyksessä, jota muissa maissa pidetään jopa ratkaisemattomana — kysymyksessä porvariston kukistaneen proletariaatin suhtautumisesta monimiljoonaiseen keskivarakkaaseen talonpoikaistoon. Kaikki me olemme varmoja siitä, että tämä edustajakokouksen päätöslauselma lujittaa valtaamme. Olemme varmoja siitä, että tänä vaikeana aikana, jolloin imperia-

listit yrittävät viimeisen kerran kukistaa Neuvostovaltaa voimakeinoilla, kun ankara elintarvikepula ja kululaitoksen rappiotila saattavat yhä uudesti satoja, tuhansia ja miljoonia ihmisiä epätoivoiseen asemaan,— olemme varmoja siitä, että hyväksymämme päätöslauselma ja edustajakokouksen osanottajia elähdyttänyt henki auttavat tänä vaikeana aikana kestämään tämän koetuksen, selviytymään tästä vaikeasta puolivuotiskaudesta.

Olemme varmoja siitä, että *tämä on oleva viimeinen vaikea vuosipuolisko*. Tätä varmuuttamme lujittaa erikoisesti se sanoma, jonka ilmoitimme hiljattain edustajakokoukselle, sanoma proletaarisen vallankumouksen voitosta Unkarissa. Kun Neuvostovalta on tähän asti voittanut vain maamme rajojen sisällä, vain entiseen Venäjän keisarikuntaan kuuluneiden kansojen keskuudessa, kun lyhytnäköiset ihmiset, joiden on erikoisen vaikeata vapautua piintyneisyydestä, vanhasta ajattelutavasta (vaikka he kuuluisivatkin sosialistien leiriin), ovat tähän asti voineet ajatella, että yksinomaan Venäjän erikoisuudet olivat aiheuttaneet tämän odottamattoman käänteän proletaariseen neuvostodemokratiaan, että tämän demokratian erikoisuuksissa ehkä heijastuvat ikään kuin vääristävissä peilissä tsaarin Venäjän vanhat erikoisuudet — kun tällainen mielipide on vielä voinut olla vallalla, niin nyt se on murskattu täydellisesti. Toverit, tänään saadut sanomat antavat meille kuvan Unkarin vallankumouksesta. Tämänpäiväisistä tiedotuksista luumme, että liittolaisvallat ovat esittäneet Unkarille mitä ankarimman uhkavaatimuksen joukkojen kauttakuljetuksesta. Porvarihallitus, nähdessään että liittolaisvallat tahtovat kuljettaa joukkojaan Unkarin läpi, nähdessään että Unkarin kannettavaksi lankeaa taas tavattoman raskas uuden sodan taakka — porvariain ja sovittelijain hallitus jätti itse eronpyyntönsä, ryhtyi itse neuvottelemaan vankiloissa olleiden kommunistien, unkarilaisten tovereiden kanssa ja totesi itse, ettei ole muuta ulospääsyä kuin vallan luovuttaminen työkansalle. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Toverit! Kun meitä sanottiin anastajiksi; kun vuoden 1917 lopussa ja vuoden 1918 alussa porvaristolla ja monilla sen kannattajilla ei löytynyt vallankumouksestamme puhuttaessa muita sanoja kuin „väkivalta” ja „anastus”; kun vieläkin kuulee väitteitä, jotka olemme useammin kuin kerran todistaneet täysin järjettömiksi, että bolshevikkien valta

muka pysyy pystyssä väkivallan avulla; kun moisia järjettömyyksiä on voitu toistaa ennen, niin Unkarin tapaus tekee nyt lopun sellaisista puheista. Porvaristokin on havainnut, ettei voi olla muuta valtaa kuin Neuvostovalta. Sivistyneemmän maan porvaristo havaitsi selvemmin kuin meidän porvaristomme lokakuun 25 päivän aattona, että maa on joutumassa perikatoon, että kansa joutuu kestäämään yhä raskaampia koettelemuksia — siksi vallan on oltava Neuvostojen käsissä, siksi Unkarin työläisten ja talonpoikien, uuden proletaarisen neuvostodemokratian on pelastettava maa.

Toverit, Unkarin vallankumouksen vaikeudet ovat suunnattomat. Imperialistit voivat paljon helpommin tukahduttaa tuon Venäjään verrattuna pienen maan. Mutta olivatpa Unkarin eteen epäilemättä vielä nousevat vaikeudet kuinka suuria tahansa, me olemme saavuttaneet siellä, paitsi Neuvostovallan voittoa, *moraalisen voiton*. Radikaalisin, demokraattisin sovittelijaporvaristo on myöntänyt, että suuren kriisin hetkellä, kun sodan näännyttämää maata uhkaa uusi sota, Neuvostovalta on historiallinen välttämättömyys, se on myöntänyt, että sellaisessa maassa ei voi olla muuta valtaa kuin Neuvostovalta, proletariaatin diktatuuri.

Toverit, takanamme on joukko vallankumousmiehiä, jotka ovat uhranneet henkensä Venäjän vapauttamisen hyväksi. Useimmissa tapauksissa noiden vallankumouksellisten kohdalo oli raskas. He kokivat tsaarivallan vainoa, heille ei ollut suotu sitä onnea, että olisivat nähneet omin silmin voitokkaan vallankumouksen. Meidän osaksemme taas on langennut vielä suurempi onni. Me emme vain ole saaneet nähdä vallankumouksemme voittavan, emme vain nähdä, miten se on vahvistunut suunnattomissa vaikeuksissa ja luonut uusia vallan muotoja, jotka voittavat puolellemme koko maailman sympatiat, me näemme myös kuinka Venäjän vallankumouksen kylvämä siemen orastaa Euroopassa. Se antaa meille ehdotonta, järkkymätöntä varmuutta siitä, että niin raskaita kuin lienevätkin ne koettelemukset, jotka saattavat vielä kohdata meitä, niin suuria kuin lienevätkin ne onnettomuudet, joita kuolemankielissä oleva kansainvälisen imperialismin peto saattaa vielä aiheuttaa meille — tuo peto menehtyy ja sosialismi voittaa koko maailmassa. (Jatkuvia suosionosoituksia.)

Julistan Venäjän kommunistisen puolueen VIII edustajakokouksen päättyneeksi.